

Broj: 24/2811-2

Podgorica, 4.10.2024. godine

„CRNOGORSKI ELEKTROPRENOSNI SISTEM“ AD PODGORICA

Ivan Asanović, izvršni direktor

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 18,

81000 Podgorica

Crna Gora

Predmet: Zahtjev za dostavljanje dodatnih pojašnjenja Zahtjeva za odobrenje Ažuriranog investicionog plana za period 2023-2025. godina

Poštovani gospodine Asanoviću,

„Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica (u daljem tekstu: CGES) dostavio je Regulatornoj agenciji za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) *Zahtjev za odobrenje Ažuriranog investicionog plana za period 2023-2025. godina, broj 7012/5-D/24-1740/1 od 3.07.2023. godine* (Zahtjev broj 7012/5-D/24-1930/1 od 26.07.2024. godine, koji je u Agenciji zaveden pod brojem 24/2811-1 od 29.07.2024. godine).

U vezi sa dostavljenim, uz konstataciju da su se i ove godine ponovili propusti na koje je Agencija ukazala CGES-u i prilikom postupka davanja saglasnosti na ažurirani investicioni plan, ističemo da je članom 11 tačka 2 *Pravila za izradu i praćenje realizacije desetogodišnjih planova razvoja prenosnog sistema električne energije* („Službeni list CG“, broj 51/21) (u daljem tekstu: Pravila) propisano da je jedan od uslova koje Agencija uzima u obzir prilikom davanja saglasnosti na investicioni plan njegova usklađenost sa planom razvoja. S tim u vezi, imajući u vidu da CGES nije dostavio ažurirani plan razvoja na davanje saglasnosti, a da *Planom razvoja prenosnog sistema Crne Gore za period 2023-2032. godina*, koji je Odlukom, broj 1-1-D/22-2014/2 od 16. septembra 2022. godine, utvrdio Odbor direktora CGES (u daljem tekstu: Plan razvoja), u onom njegovom dijelu u odnosu na koji postoji saglasnost Agencije, nijesu obuhvaćene sljedeće investicije koje se odnose na izgradnju novih 1

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81000 Podgorica, **Crna Gora**

T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me www.regagen.co.me

PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

elemenata sistema i intervencije na postojećim elementima, a na koje Agencija nije ranije dala saglasnost: **IPI061** – Izgradnja 400 kV DV Brezna Pivska planina - Sarajevo sa TS 400/220 kV Pivska planina, **IPI062** – Izgradnja 110 kV veze Ulcinj Velika Plaža-Velipoje sa TS 110/35 kV Velika Plaža, **IPR115** – Rekonstrukcija i proširenje postrojenja 220/110 kV TS Perućica, **IPR109** – Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica 1 – EVP Trebješica - Andrijevića, **IPR110** – Povećanje propusne moći DV 220 kV Trebinje (BiH) – Perućica – Podgorica – Koplík (AL), **IPR072** – Rekonstrukcija dijela DV 110 kV Nikšić – Bileća, **IPR118** – Revitalizacija DV 110 kV Virpazar – Bar, DV 110 kV Perućica – Nikšić vod III i DV 110 kV Budva – Cetinje, to u odnosu na pomenute investicije predviđene Ažuriranim investicionim planom za period 2023-2025. godina, broj 7012/5-D/24-1740/1 od 3.07.2023. godine (u daljem tekstu: Ažurirani investicioni plan) nije ispunjen uslov za davanje saglasnosti iz člana 11 tačka 2 Pravila, odnosno člana 13 stav 2 Pravila. Pored navedenih investicija, Investicija **IPR116** – Nabavka energetskih transformatora kategorisana je kao „Ostalo“, iako po svojoj prirodi pripada infrastrukturnim projektima jer je riječ o nabavci novih transformatora, tj. intervenciji na postojećoj elektroprenosnoj infrastrukturi. Kako i ova investicija pripada istoj kategoriji kao i gorepomenute investicije, ni ona ne zadovoljava uslov za davanje saglasnosti propisan članom 11 tačka 2 Pravila, već ovakvo ažuriranje investicionog plana iziskuje i ažuriranje plana razvoja.

Imajući u vidu da su rokovi za ažuriranje Plana razvoja iz člana 12 Pravila istekli, te da je završetak ovih investicija planiran za period od 2027. do 2032. godine, CGES ima mogućnost da predmetne investicije uvrsti u plan razvoja, odnosno u investicioni plan koji bi dostavio Agenciji na davanje saglasnosti u 2025. godini.

Pored navedenog, Ažuriranim investicionim planom su obuhvaćene i ranije odobrene investicije sa identifikacionim brojevima: **IPI006b**, **IPI019**, **IPR009**, **IPI009**, **IPI058**, **IPI030**, **IPI060**, **IPI055**, **IPI056**, **IPR089**, **IPI017**, **IPI016** i **IPR102**, ali se planirani završetak njihove realizacije razlikuje u odnosu na onaj predviđen Planom razvoja, pa stoga ni one ne mogu biti predmet davanja saglasnosti u ovom postupku. Kako je na navedene investicije već data saglasnost u ranijim postupcima, vrijednost realizovanih ulaganja će saglasno važećem regulatornom okviru biti dio regulatorne osnove sredstava operatora prenosnog sistema. Takođe, ističemo da u postupku davanja saglasnosti na Plan razvoja nije data saglasnost na investiciju **IPI015** – Izgradnja 110 kV DV Virpazar – Briska Gora – Ulcinj, tako da i u tom dijelu Ažurirani investicioni plan nije usklađen sa pomenutim planom razvoja. Međutim, investicija **IPI015** – Izgradnja 110 kV DV Virpazar – Ulcinj, vrijednosti 6.235.000 eura, je odobrena u ranijim postupcima davanja saglasnosti na planove, pa je njen regulatorni tretman neupitan.

Dodatno, u vezi sa investicijom **IPR114** – *Ugradnja solarnih panela u trafostanicama* ističemo da je članom 111 stav 5 Zakona o energetici ("Službeni list Crne Gore", br. 5/16, 51/17, 82/20, 29/22, 152/22 i 84/24) propisano da operator prenosnog sistema ne smije da obavlja djelatnost proizvodnje električne energije. Kod ovakvog zakonskog rješenja, ova investicija ne može biti odobrena od strane Agencije.

U cilju sprovođenja daljeg postupka potrebno je:

1. Dopuniti tehno-ekonomsku analizu investicije **IPR117** – *Nabavka havarijskih stubova* tehničkim opisom havarijskih stubova čija je nabavka planirana, kao i okvirnim planiranim obimom nabavke na osnovu kojeg je utvrđen CAPEX. Kako je Agencija već odobravalala investicije koje se tiču nabavke havarijskih stubova, potrebno je korist K2 „Povezanost sa drugim investicijama” dopuniti i pozivom na ove investicije (npr. IPD004 – *Nabavka havarijskih stubova*);
2. Dopuniti tehno-ekonomsku analizu investicije **IPR119** – *Projektovanje i zamjena 110 kV stubova* planiranim obimom intervencija na osnovu kojeg je procijenjena vrijednost investicije. Takođe, potrebno je korist K2 „Povezanost sa drugim investicijama” dopuniti i pozivom na druge investicije sa kojima je ova investicija povezana (npr. IPD017 – *Izrada projekta postojećeg stanja dalekovoda*);
3. Dopuniti tehno-ekonomsku analizu investicije **IPR122** – *Nabavka odvodnika prenapona* tehničkim opisom odvodnika prenapona čija je nabavka planirana, kao i okvirnim planiranim obimom nabavke na osnovu kojeg je utvrđen CAPEX. Dodatno, potrebno je precizirati na kojim dalekovodima će se vršiti ugradnja ovih odvodnika prenapona, kako bi se na adekvatan način ispratila povezanost sa drugim investicijama i realizacija ove investicije;
4. Precizirati u tehno-ekonomskoj analizi investicije **NDC133** – *Nadogradnja lokalnih SCADA i RTU sistema u trafostanicama* tehnički obuhvat investicije u pogledu detaljnijeg opisa novih daljinskih terminalnih jedinica čija se nabavka planira i njihovim poređenjem sa postojećim (uključujući informaciju o očekivanom „životnom vijeku” postojećih daljinskih terminalnih jedinica), planiranom dinamikom njihove zamjene u skladu sa predloženim CAPEX-om i detaljima o planiranoj nadogradnji postojećih lokalnih SCADA sistema (procijenjeni broj potrebnih licenci, računara, itd.);
5. Pojasniti na koji način investicija **IPI064** – *Izgradnja novog poslovnog kompleksa CGES-a* doprinosi ostvarenju cilja 1 iz Plana razvoja, a koji je naveden u tehno-ekonomskoj analizi (otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu). Takođe, potrebno je pojasniti šta CGES namjerava da uradi sa postojećim poslovnim objektima, da li je na ukupnu vrijednost ove investicije uticalo planirano

postavljanje solarnih panela i na koji način bi realizacija ove investicije uticala na realizaciju ranije odobrenih investicija koje se odnose na upravnu zgradu i NDC (npr. NDC131 - Građevinsko održavanje NDC-a i RDC-a i IPD006 - Ostala investiciona ulaganja);

6. Pojasniti u kom dijelu je došlo do promjene tehničkog obuhvata i, posljedično, ukupne vrijednosti investicije **IPD008** – *Izrada glavnog projekta o označavanju dalekovoda i označavanje dalekovoda*, budući da opis tehničkog rješenja ove investicije nije izmijenjen u odnosu na 2018. godinu, kada je ova investicija prvi put odobrena. U Ažuriranom planu je eksplicitno navedeno da je promijenjen tehnički obuhvat već odobrene investicije;
7. Pojasniti da li investicija **NDC132** – *Zamjena opreme za besprekidno napajanje* obuhvata zamjenu opreme za besprekidno napajanje u **svim** trafostanica 400/x kV, 220/x kV i 110/x kV (ispravljači, baterije), upravnoj zgradi i RDC-u, dok se nabavka agregata vrši samo za trafostanice navedene u opisu tehničkog rješenja. Ukoliko je zamjena opreme za besprekidno napajanje ne vrši u svim trafostanicama, potrebno je precizirati koje su trafostanice obuhvaćene ovim projektom;
8. Precizirati u opisu tehničkog rješenja investicije **NDC114b** – *Realizacija sistema za daljinski pristup procesnim mrežama i uključenje novih objekata u NDC SCADA sistem – II faza* koji je tehnički obuhvat investicije. Naime, kada je u pitanju SGM aplikacija, sa jedne strane govori se o razvoju i implementaciji novih funkcionalnosti SGM aplikacije, čija je realizacija ranije odobrena, a sa druge strane se govori o migraciji postojećeg SGM sistema na novi sistem. Takođe, potrebno je pojasniti koji je trenutni status „starog” NDC SCADA sistema i njegovog proširenja na nove objekte;
9. Pojasniti na koji način realizacija investicije **IPD024** – *Motorna vozila* doprinosi ispunjenju zakonske obaveze „obezbjedivanja nabavke **pomoćnih** usluga na efikasan i ekonomičan način”, kako je to navedeno prilikom popunjavanja koristi K3;
10. Pojasniti na šta se odnosi realizacija investicije **IPR114** – *Ugradnja solarnih panela u trafostanicama* vrijednosti 29.000 €, zaključno sa 2023. godinom;
11. Pojasniti zbog čega je došlo do povećanja ukupne vrijednosti investicije **NDC120** – *Nabavka i implementacija ERP sistema*.

Pored navedenog, prilikom popunjavanja koristi K2 – *Povezanost sa drugim investicijama*, potrebno je naznačiti i identifikacione brojeve odobrenih i/ili realizovanih investicija, gdje je primjenljivo.

Kada je riječ o dostavljenom Programu otkupa za 2025. godinu, potrebno je:

1. Uskladiti naziv elektroenergetske infrastrukture koja je predmet otkupa pod identifikacionim brojem IPI067, datog u tabeli na strani 53, sa nazivom datim na strani 55, te precizirati na koji način će se vršiti procjena vrijednosti infrastrukture koja je predmet otkupa, kao i pravni osnov za njen otkup;
2. Za prenosnu infrastrukturu pod brojem **IPI069** – *Dalekovod 110 kV Mrke izgrađen zbog potrebe izgradnje autoputa – prioriteta dionica Smokovac - Mataševo*, navesti od koga se otkupljuje predmetna infrastruktura, te precizirati pravni osnov i proceduru njenog stavljanja u upotrebu, sa aspekta odredaba propisa kojim se uređuje izgradnja objekata.

Navedena pojašnjenja potrebno je dostaviti **najkasnije do 21. oktobra 2024. godine.**

S poštovanjem,

Izvršni direktor

Igor Telebak

Broj: 24/2811-7

Podgorica, 9.12.2024. godine

„CRNOGORSKI ELEKTROPRENOSNI SISTEM“ AD PODGORICA

Ivan Asanović, izvršni direktor

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 18

81000 Podgorica

Crna Gora

Predmet: Obavještenje o rezultatima ispitnog postupka

Poštovani gospodine Asanoviću,

Na osnovu člana 111 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), obavještavamo Vas o rezultatima ispitnog postupka, sprovedenog u postupku pokrenutom po Zahtjevu, broj 7012/5-D/24-1930/1 od 26.7.2024. godine, „Crnogorskog elektroprenosnog sistema“ AD Podgorica (u daljem tekstu: CGES) za davanje saglasnosti na „*Ažurirani investicioni plan CGES za period 2023-2025. godina*“, broj 7012/5-D/24-1740/1 od 3.07.2024. godine, utvrđen Odlukom Odbora direktora CGES, broj 1-1-D/24-1826/4 od 12.07.2024. godine (u daljem tekstu: Ažurirani investicioni plan), koji je u Regulatornoj agenciji za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) zaveden pod brojem 24/2811-1 od 29.7.2024. godine.

Agencija je CGES uputila dopis, broj 24/2811-2 od 4.10.2024. godine, u kojem su date primjedbe i zatražena pojašnjenja, neophodna u postupku davanja saglasnosti u konkretnoj pravnoj stvari, nakog čega je CGES uz akt, broj 7012/5-D/24-1930/3 od 18.10.2024. godine, dao odgovore po primjedbama Agencije i tražena pojašnjenja.

Nakon uvida u Ažurirani investicioni plan i pojašnjenja CGES dostavljena uz akt, broj 7012/5-D/24-1930/3 od 18.10.2024. godine, u ispitnom postupku je utvrđeno sljedeće:

1

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81000 Podgorica, **Crna Gora**

T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me www.regagen.co.me

PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

1. Stekli su se uslovi za davanje saglasnosti Agencije na Ažurirani investicioni plan, u dijelu koji se odnosi na investicije prikazane u sljedećoj tabeli, ukupne vrijednosti 12.314.000 € za 2025. godinu:

Tabela 1. Investicije na koje se daje saglasnost

Redni broj	IB	Program / projekat	Naziv investicije	Plan za 2025 (000€)	Ukupna vrijednost investicije (000€)	Izvori finansiranja	Godina kraja realizacije
1	IPR101	Projekat	Nabavka autotransformatora 220/110 kV, 150 MVA u TS Podgorica 1	657	2.200	Sopstvena sredstva	2026
2	IPR113	Program	Revitalizacija transformatora II faza	170	390	Sopstvena sredstva	2025
3	IPR097	Projekat	Nabavka mjernih transformatora III faza	900	1.900	Sopstvena sredstva	2026
4	IPR105	Projekat	Zamjena pogona rastavljača u TS Podgorica 1	20	700	Sopstvena sredstva	2027
5	IPR061	Projekat	Rekonstrukcija ankernih dijelova portalnih stubova DV 110 kV Bar - Ulcinj	144	550	Sopstvena sredstva	2025
6	IPD008	Projekat	Izrada Glavnog projekta o označavanju dalekovoda i označavanje dalekovoda	1.220	3.275	Sopstvena sredstva	2028
7	NDC129	Program	Sistem za integralno planiranje rada i procjenu pouzdanosti EES-a	110	450	Sopstvena sredstva	2027
8	IPR107	Projekat	Nabavka, projektovanje i ugradnja VN opreme	750	2.000	Sopstvena sredstva	2028
9	IPR117	Projekat	Nabavka havarijskih stubova	140	700	Sopstvena sredstva	2026
10	IPR119	Projekat	Projektovanje i zamjena 110 kV stubova	190	900	Sopstvena sredstva	2026
11	IPR122	Projekat	Nabavka odvodnika prenapona	200	200	Sopstvena sredstva	2025
12	NDC132	Projekat	Zamjena opreme za besprekidno napajanje	270	690	Sopstvena sredstva	2026

13	IPR111	Projekat	Rekonstrukcija sistema lokalnog upravljanja i sopstvene potrošnje u TS Podgorica 2, TS Pljevlja 2 i TS Ribarevine	400	700	Sopstvena sredstva	2026
14	IPD016	Program	Video nadzor trafostanica i zaštita objekata CGES-a	1.095	1.670	Sopstvena sredstva	2025
15	NDC305	Projekat	Nadogradnja PCN mreže i servisa	119	180	Sopstvena sredstva	2025
16	IPR067	Program	Nabavka sredstava kolektivne zaštite na radu	20	338	Sopstvena sredstva	2025 (kontinuirana aktivnost)
17	IPR066	Projekat	Revitalizacija trafostanica-građevinski dio	67	494	Sopstvena sredstva	2025
18	NDC104	Projekat	Rekonstrukcija protivpožarnog sistema u NDC	150	520	Sopstvena sredstva	2026
19	NDC114b	Projekat	Realizacija sistema za daljinski pristup procesnim mrežama i uključenje novih objekata u NDC SCADA sistem - II faza	200	421	GRANT, Sopstvena sredstva	2026
20	NDC119b	Projekat	Proširenje i unapredjenje sistema daljinskog očitavanja brojila (AMR) - II faza	130	787	GRANT, Sopstvena sredstva	2026
21	IPR104	Program	Građevinski radovi na objektima CGES-a	1.480	4.000	Sopstvena sredstva	2028
22	NDC131	Projekat	Građevinsko održavanje NDC-a i RDC-a	10	120	Sopstvena sredstva	2025
23	NDC120	Projekat	Nabavka i implementacija ERP sistema	563	2.614	Sopstvena sredstva	2025
24	IPR112	Projekat	Revitalizacija rasvjete i elektroinstalacija u trafostanicama	100	200	Sopstvena sredstva	2025
25	NDC126	Projekat	Novi telekomunikacioni prenosni sistem	383	2.251	Sopstvena sredstva	2025
26	IPD029	Program	Izrada tehničke dokumentacije	132	493	Sopstvena sredstva	2026

27	IPD026	Projekat	Ugradnja senzora za kontrolu temperature užeta	410	415	Sopstvena sredstva	2025
28	IPR108	Projekat	Uvođenje tehnologija za nadgledanje, fotografisanje i analizu koridora prenosnih vodova	105	120	Sopstvena sredstva	2025
29	IPR100	Projekat	Digitalizacija sistema zaštite i upravljanja dalekovodnog polja u TS Danilovgrad zasnovana na process bus tehnologiji	292	300	Sopstvena sredstva	2025
30	NDC113	Program	Obnavljanje računara i računarske opreme	60	656	Sopstvena sredstva	2028 (kontinuirana aktivnost)
31	IPD024	Projekat	Motorna vozila	317	1.095	Sopstvena sredstva	2026
32	IPD006	Program	Ostala investiciona ulaganja	10	330	Sopstvena sredstva	2029 (kontinuirna aktivnost)
33	Nepredviđene intervencije (contingency plan)			1.500	3.000	Sopstvena sredstva	2025
UKUPNO:				12.314	34.659		

Naime, u ovom postupku je ocijenjeno da investicije u Tabeli 1, sa aspekta člana 11 i člana 13 stav 2 Pravila za izradu i praćenje realizacije desetogodišnjih planova razvoja prenosnog sistema električne energije ("Službeni list CG", broj 51/21) (u daljem tekstu: Pravila), a u cilju izvršavanja propisanih obaveza operatora prenosnog sistema, ispunjavaju uslove za davanje saglasnosti Agencije.

2. Nijesu se stekli uslovi za davanje saglasnosti Agencije na Ažurirani investicioni plan, u dijelu koji se odnosi na investicije prikazane u sljedećoj tabeli, ukupne vrijednosti od 2.981.000 € za 2025. godinu:

Tabela 2. Investicije na koje se ne daje saglasnost

Redni broj	IB	Program / projekat	Naziv investicije	Plan za 2025 (000€)	Ukupna vrijednost investicije (000€)	Izvori finansiranja	Godina kraja realizacije
1	IPI061	Projekat	Izgradnja 400 KC DV brezna – Pivska Planina – Sarajevo sa TS 400/220 kV Pivska Planina	50	70.065	GRANT, EBRD, Sopstvena sredstva	2032
2	IPI062	Projekat	Izgradnja 110 kV veze Ulcinj – Velika Plaža – Velipolje sa TS 110/35 kV Velika Plaža	50	35.000	GRANT, EBRD, Sopstvena sredstva	2030
3	IPR115	Projekat	Rekonstrukcija i proširenje postrojenja 220/110 kV TS Perućica	50	15.000	Sopstvena sredstva	2029
4	IPR109	Projekat	Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica 1 - EVP Trebješica - Andrijevića	400	15.500	Sopstvena sredstva	2031
5	IPR110	Projekat	Povećanje propusne moći DV 220 kV Trebinje (BiH) – Perućica – Podgorica - Koplik (AL)	50	15.000	Sopstvena sredstva	2027
6	IPR072	Projekat	Rekonstrukcija dijela DV 110 kV Nikšić - Vilusi	20	11.650	Sopstvena sredstva	2031
7	IPR118	Projekat	Revitalizacija DV 110 kV Virpazar – Bar, DV 110 kV Perućica – Nikšić vod III i DV 110 kV Budva - Cetinje	581	1.520	Sopstvena sredstva	2027
8	IPR116	Projekat	Nabavka energetskih transformatora	1.000	15.000	Sopstvena sredstva	2028
9	NDC133	Projekat	Nadogradnja lokalnih SCADA i RTU sistema u trafostanicama	304	350	Sopstvena sredstva	2027
10	IPI064	Projekat	Izgradnja novog poslovnog kompleksa CGES-a	5	10.000	Sopstvena sredstva	2032
11	IPR114	Projekat	IPR114 – Ugradnja solarnih panela u trafostanicama	471	500	Sopstvena sredstva	2025
UKUPNO:				2.981	189.585		

Za investicije iz tač. 1 do 8 u Tabeli 2 u ispitnom postupku je utvrđeno da se nijesu stekli uslovi za davanje saglasnosti budući da ove investicije ne ispunjavaju uslove propisane članom 11 tačka 2 Pravila, odnosno članom 13 stav 2 Pravila. U cilju ispunjavanja uslova iz navedenih članova potrebno je ažurirati i Plan razvoja prenosnog sistema Crne Gore za period 2023-2032. godina, koji je utvrđen Odlukom Odbora direktora CGES, broj 1-1-D/22-2014/2 od 16. septembra 2022. godine (u daljem tekstu: Plan razvoja). Ovakvim odlučivanjem nije dovedena u pitanje opravdanost ovih investicija, već je konstatovano da nije zadovoljen prethodno navedeni uslov iz Pravila. Budući da je rok završetka ovih investicija planiran za period od 2027. do 2032. godine, ispunjenost uslova za davanje saglasnosti na navedene investicije CGES može obezbijediti pri narednom ažuriranju Plana razvoja i dostavljanju investicionog plana za 2026. godinu.

Za investiciju iz tačke 9 u Tabeli 2 utvrđeno je da se nijesu stekli uslovi za davanje saglasnosti budući da opis tehničkog rješenja i dodatna pojašnjenja koje je CGES dostavio za ovu investiciju ne daju obrazloženje zbog čega je potrebna zamjena postojećih daljinskih terminalnih jedinica, koje nijesu blizu isteka životnog vijeka i za koje je CGES naveo da su se *„pokazali izuzetno kvalitetnim i na njima praktično nije bilo kvarova“*, novim daljinskim terminalnim jedinicama.

Za investiciju iz tačke 10 u Tabeli 2 u ispitnom postupku je utvrđeno da se nijesu stekli uslovi za davanje saglasnosti budući da tehno-ekonomska analiza i dodatna pojašnjenja koje je CGES dostavio za ovu investiciju ne daju dovoljno informacija na osnovu kojih se može zaključiti da je riječ o optimalnom rješenju u smislu člana 7 stav 3 Pravila, kojima se prevazilaze problemi istaknuti u aktu CGES, broj 7012/5-D/24-1930/3 od 18.10.2024. godine.

Za investiciju iz tačke 11 u Tabeli 2 utvrđeno je da članom 111 stav 5 Zakona energetici ("Službeni list CG", br. 5/16, 51/17, 82/20, 29/22, 152/22 i 84/24) (u daljem tekstu: Zakon) propisano da operator prenosnog sistema ne smije da obavlja djelatnost proizvodnje električne energije. Kod ovakvog zakonskog rješenja, ova investicija ne može biti odobrena od strane Agencije.

3. Nijesu se stekli uslovi za davanje saglasnosti na ažuriranje investicija iz sljedeće tabele:

Tabela 3. Ostale investicije

Redni broj	IB	Program / projekat	Naziv investicije	Plan za 2025 (000€)	Ukupna vrijednost investicije (000€)	Izvori finansiranja	Godina kraja realizacije
1	IPI006b	Program	Izgradnja 400 kV DV Čevo - Pljevlja	3.000	52.712	EBRD, Sopstvena sredstva	2025
2	IPI019	Program	Izgradnja TS 400/110/35 kV Brezna – II faza	6.389	41.104	GRANT, EBRD, Sopstvena sredstva	2028 II faza
3	IPR009	Projekat	Rekonstrukcija DV 110 kV Budva - Lastva	401	1.815	Sopstvena sredstva	2027
4	IPI009	Projekat	Izgradnja 400 kV DV Pljevlja2 - B.Bašta - Višegrad	3.000	13.198	GRANT, Sopstvena sredstva	2028
5	IPI015	Program	Izgradnja 110 kV DV Virpazar - Briska Gora - Ulcinj	4	6.235	Sopstvena sredstva	2031
6	IPI058	Projekat	Ugradnja varijabilnog šant reaktora 250 MVar u TS Lastva	1.270	15.094	EBRD, Sopstvena sredstva	2026
7	IPI030	Projekat	Izgradnja TS 110/35 kV Luštica sa priključkom na 110 kV mrežu	4.400	30.000	KFW, Sopstvena sredstva	2030
8	IPI060	Projekat	Izgradnja TS 110/10 kV Bečići	740	11.000	Sopstvena sredstva	2029
9	IPI055	Program	Izgradnja TS 110/10 kV Podgorica 7 i njeno povezivanje na 110 kV mrežu	2.000	10.000	Sopstvena sredstva	2027
10	IPI056	Program	Izgradnja TS 110/35 kV Buljarica i njeno povezivanje na 110 kV	795	7.000	Sopstvena sredstva	2029

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti

Bulevar Svetog Petra Cetinskog 96, 81000 Podgorica, **Crna Gora**

T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me www.regagen.co.me

PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

			mrežu				
11	IPR089	Projekat	Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica - Danilovgrad - Perućica	544	3.000	Sopstvena sredstva	2026
12	IPI017	Projekat	Izgradnja 110 kV DV Lastva - Kotor	275	2.000	Sopstvena sredstva	2028
13	IPI016	Projekat	Izgradnja 110 kV DV Vilusi - Herceg Novi	628	13.000	GRANT, EBRD, Sopstvena sredstva	2031
14	IPR102	Projekat	Nabavka autotransformatora 220/110 kV, 150 MVA u TS Mojkovac	662	2.200	Sopstvena sredstva	2026
UKUPNO:				24.108	208.358		

Ažuriranim investicionim planom su predložene investicije za koje postoji razlika u dinamici realizacije u odnosu na Plan razvoja, u onom njegovom dijelu u odnosu na koji postoji saglasnost Agencije, iz kog razloga nije ispunjen uslov propisan članom 11 tačka 2 i članom 13 stav 2 Pravila. Tehno-ekonomska opravdanost investicija iz Tabele 3, osim investicije IPI015, je bila predmet ocjene Agencije u prethodnim postupcima, u kojim je već odlučeno da su predmetne investicije opravdane, pa je nesporan njihov regulatorni tretman u smislu utvrđivanja povrata na sredstva i amortizacije, koje će operator ostvariti nakon stavljanja sredstava u upotrebu. Za davanje saglasnosti na ažuriranje navedenih investicija neophodno je ažurirati i Plan razvoja. U pogledu investicije IPI015, ističemo da u postupku davanja saglasnosti na Plan razvoja nije data saglasnost na investiciju IPI015 – Izgradnja 110 kV DV Virpazar – Briska Gora – Ulcinj, tako da i u tom dijelu Ažurirani investicioni plan nije usklađen sa pomenutim planom razvoja. Međutim, investicija IPI015 - Izgradnja 110 kV DV Virpazar – Ulcinj, vrijednosti 6.235.000 eura, odobrena je u ranijim postupcima davanja saglasnosti na planove, pa je njen regulatorni tretman neupitan.

4. Stekli su se uslovi za davanje saglasnosti Agencije na „Program otkupa infrastrukture Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD za ažurirani period 2023-2025. godina“ (u daljem tekstu: Program otkupa), koji je sastavni dio Ažuriranog investicionog plana, u dijelu koji se odnosi na infrastrukturu iz sljedeće tabele:

Tabela 4. Program otkupa infrastrukture na koji se daje saglasnost

Redni broj	Šifra projekta	Predmet otkupa	Iznos u 2025 (000€)	Izvor finansiranja
1.	IPI059	TS 110/33 kV Krново - sabirnice i 2 dalekovodna polja i priključni DV Krново – Gvozd - Nikšić	500	Sopstvena/pozajmljena sredstva
2.	IPI066	Izmještene dionice DV 110 kV Podgorica 2 – Podgorica 5 – KAP, vod 1 i DV 110 kV Podgorica 2 – KAP, vod 2	330	Sopstvena/pozajmljena sredstva
3.	IPI067	Visokonaponski vodovi EMS-a na teritoriji Crne Gore: DV 110 kV 134/4 HE Potpeć – TS Pljevlja 1, DV 220 kV 266/2 TS Bistrica – TS Pljevlja 2 i DV 220 kV 206/1 TS B.Bašta – TS Pljevlja	1.500	Sopstvena/pozajmljena sredstva
4.	IPI068	Izmještene dionice DV 220 kV 264 i 265 HE Piva – TS Pljevlja 2	1.100	Sopstvena/pozajmljena sredstva
UKUPNO			3.430	

U pogledu otkupa IPI059, ističemo da predmet davanja saglasnosti od strane Agencije u ovom postupku može biti otkup postojeće infrastrukture. S tim u vezi, u postupku je utvrđeno da su se stekli uslovi za davanje saglasnosti na otkup u dijelu koji se odnosi se na sabirnice i dva dalekovodna polja u TS 110/33 kV Krново u vrijednosti od 500.000 € u 2025. godini. U pogledu otkupa IPI066, IPI067 u IPI068, u postupku je utvrđeno da su se stekli uslovi za davanje saglasnosti za otkup ove infrastrukture u skladu sa članom 186 st. 1, 2 i 3 Zakona.

5. Nijesu se stekli uslovi za davanje saglasnosti Agencije na Program otkupa, koji je sastavni dio Ažuriranog investicionog plana, u dijelu koji se odnosi na otkup infrastrukture IPI066 - Dalekovod 110 kV Mrke izgrađen zbog potrebe izgradnje autoputa – prioritetna dionica Smokovac – Mateševo, vrijednosti 510.000€.

Naime, za prenosnu infrastrukturu pod brojem IPI069 – *Dalekovod 110 kV Mrke izgrađen zbog potrebe izgradnje autoputa – prioritetna dionica Smokovac - Mataševo*, u ispitnom postupku je utvrđeno da se nijesu stekli uslovi za davanje saglasnosti, budući da CGES nije obrazložio pravni osnov i proceduru stavljanja u upotrebu ove infrastrukture sa aspekta odredaba propisa kojim se uređuje izgradnja objekata, a na šta je Agencija ukazala u dopisu, broj 24/2811-2 od 4.10.2024. godine.

U odnosu na prethodno navedeno, a u smislu člana 112 st. 1 i 2 Zakona o upravnom postupku, o rezultatima ispitnog postupka možete se izjasniti u pisanom obliku, u roku od osam dana od dana prijema ovog obavještenja.

Ako se ne izjasnite u ostavljenom roku, Agencija će donijeti odluku bez Vašeg izjašnjenja, saglasno članu 112 stav 3 Zakona o upravnom postupku.

Uz izjašnjenje o rezultatima postupka neophodno je dostaviti i Ažurirani investicioni plan sa ugrađenim izmjenama koje su dostavljene uz akt CGES, broj 7012/5-D/24-1930/3 od 18.10.2024. godine, kao i izmjenama nastalim usljed eventualnog postupanja po ovom obavještenju. Uz navedeni akt neophodno je dostaviti odluku Odbora direktora CGES-a o njegovom utvrđivanju.

S poštovanjem,

IZVRŠNI DIREKTOR

Igor Telebak

Broj: 24/2811-10

Podgorica, 27.12.2024. godine

Na osnovu člana 46 stav 1 tačka 2 Zakona o energetici („Službeni list CG", br. 5/16, 51/17, 82/20, 29/22, 152/22 i 84/24), člana 11, a u vezi sa članom 13 stav 2 Pravila za izradu i praćenje realizacije desetogodišnjih planova razvoja prenosnog sistema električne energije („Službeni list CG", broj 51/21) i člana 15 tačka 10 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti („Službeni list CG", br. 135/21, 8/24 i 96/24), postupajući u predmetu davanja saglasnosti na „Ažurirani investicioni plan CGES-a za period 2023-2025. godina", po Zahtjevu „Crnogorskog elektroprenosnog sistema" AD Podgorica, broj 7012/5-D/24-1930/1 od 26.07.2024. godine, Odbor Agencije na sjednici od 27. decembra 2024. godine, donio je

ODLUKU

1. Djelimično se usvaja Zahtjev „Crnogorskog elektroprenosnog sistema" AD Podgorica, broj 7012/5-D/24-1930/1 od 26.07.2024. godine, pa se daje saglasnost na „Ažurirani investicioni plan CGES-a za period 2023-2025. godina", broj 700/D-24-3266/1 od 09.12.2024. godine, koji je utvrđen Odlukom Odbora direktora „Crnogorskog elektroprenosnog sistema" AD Podgorica, broj 1-1-D/24-3341/4 od 17.12.2024. godine, u dijelu koji se odnosi na investicije prikazane u Tabeli 1, u iznosu od 12.618.000,00 € za 2025. godinu.

Tabela 1. Investicije na koje se daje saglasnost

Redni broj	IB	Program / projekat	Naziv investicije	Plan za 2025 (000€)	Ukupna vrijednost investicije (000€)	Izvori finansiranja	Godina kraja realizacije
1	IPR101	Projekat	Nabavka autotransformatora 220/110 kV, 150 MVA u TS Podgorica 1	657	2.200	Sopstvena sredstva	2026
2	IPR113	Program	Revitalizacija transformatora II faza	170	390	Sopstvena sredstva	2025
3	IPR097	Projekat	Nabavka mjernih transformatora III faza	900	1.900	Sopstvena sredstva	2026

4	IPR105	Projekat	Zamjena pogona rastavljača u TS Podgorica 1	20	700	Sopstvena sredstva	2027
5	IPR061	Projekat	Rekonstrukcija ankernih dijelova portalnih stubova DV 110 kV Bar-Ulcinj	144	550	Sopstvena sredstva	2025
6	IPD008	Projekat	Izrada Glavnog projekta o označavanju dalekovoda i označavanje dalekovoda	1.220	3.275	Sopstvena sredstva	2028
7	NDC129	Program	Sistem za integralno planiranje rada i procjenu pouzdanosti EES-a	110	450	Sopstvena sredstva	2027
8	IPR107	Projekat	Nabavka, projektovanje i ugradnja VN opreme	750	2.000	Sopstvena sredstva	2028
9	IPR117	Projekat	Nabavka havarijskih stubova	140	700	Sopstvena sredstva	2026
10	IPR119	Projekat	Projektovanje i zamjena 110 kV stubova	190	900	Sopstvena sredstva	2026
11	IPR122	Projekat	Nabavka odvodnika prenapona	200	200	Sopstvena sredstva	2025
12	NDC132	Projekat	Zamjena opreme za besprekidno napajanje	270	690	Sopstvena sredstva	2026
13	IPR111	Projekat	Rekonstrukcija sistema lokalnog upravljanja i sopstvene potrošnje u TS Podgorica 2, TS Pljevlja 2 i TS Ribarevine	400	700	Sopstvena sredstva	2026
14	IPD016	Program	Video nadzor trafostanica i zaštita objekata CGES-a	1.095	1.670	Sopstvena sredstva	2025
15	NDC305	Projekat	Nadogradnja PCN mreže i servisa	119	180	Sopstvena sredstva	2025
16	IPR067	Program	Nabavka sredstava kolektivne zaštite na radu	20	338	Sopstvena sredstva	2025 (kontinuirana aktivnost)
17	IPR066	Projekat	Revitalizacija trafostanica-građevinski dio	67	494	Sopstvena sredstva	2025
18	NDC104	Projekat	Rekonstrukcija protivpožarnog sistema u NDC	150	520	Sopstvena sredstva	2026
19	NDC114b	Projekat	Realizacija sistema za daljinski pristup procesnim mrežama i uključenje	200	421	GRANT, Sopstvena sredstva	2026

			novih objekata u NDC SCADA sistem - II faza				
20	NDC119b	Projekat	Proširenje i unapredjenje sistema daljinskog očitavanja brojila (AMR) - II faza	130	787	GRANT, Sopstvena sredstva	2026
21	IPR104	Program	Građevinski radovi na objektima CGES-a	1.480	4.000	Sopstvena sredstva	2028
22	NDC131	Projekat	Građevinsko održavanje NDC-a i RDC-a	10	120	Sopstvena sredstva	2025
23	NDC120	Projekat	Nabavka i implementacija ERP sistema	563	2.614	Sopstvena sredstva	2025
24	IPR112	Projekat	Revitalizacija rasvjete i elektroinstalacija u trafostanicama	100	200	Sopstvena sredstva	2025
25	NDC126	Projekat	Novi telekomunikacioni prenosni sistem	383	2.251	Sopstvena sredstva	2025
26	NDC133	Projekat	Nadogradnja lokalnih SCADA i RTU sistema u trafostanicama	304	350	Sopstvena sredstva	2027
27	IPD029	Program	Izrada tehničke dokumentacije	132	493	Sopstvena sredstva	2026
28	IPD026	Projekat	Ugradnja senzora za kontrolu temperature užeta	410	415	Sopstvena sredstva	2025
29	IPR108	Projekat	Uvođenje tehnologija za nadgledanje, fotografisanje i analizu koridora prenosnih vodova	105	120	Sopstvena sredstva	2025
30	IPR100	Projekat	Digitalizacija sistema zaštite i upravljanja dalekovodnog polja u TS Danilovgrad zasnovana na process bus tehnologiji	292	300	Sopstvena sredstva	2025
31	NDC113	Program	Obnavljanje računara i računarske opreme	60	656	Sopstvena sredstva	2025 (kontinuirana aktivnost)
32	IPD024	Projekat	Motorna vozila	317	1.095	Sopstvena sredstva	2026

33	IPD006	Program	Ostala investiciona ulaganja	10	330	Sopstvena sredstva	2025 (kontinuirna aktivnost)
34	Nepredviđene intervencije (contingency plan)			1.500	3.000	Sopstvena sredstva	2025
UKUPNO:				12.618	35.009		

2. Ne daje se saglasnost na plan iz tačke 1 ovog dispozitiva, u dijelu koji se odnosi na investicije prikazane u Tabeli 2, u iznosu od 2.677.000,00 € za 2025. godinu.

Tabela 2. Investicije na koje se ne daje saglasnost

Redni broj	IB	Program / projekat	Naziv investicije	Plan za 2025 (000€)	Ukupna vrijednost investicije (000€)	Izvori finansiranja	Godina kraja realizacije
1	IPI061	Projekat	Izgradnja 400 KC DV brezna – Pivska Planina – Sarajevo sa TS 400/220 kV Pivska Planina	50	70.065	GRANT, EBRD, Sopstvena sredstva	2032
2	IPI062	Projekat	Izgradnja 110 kV veze Ulcinj – Velika Plaža – Velipolje sa TS 110/35 kV Velika Plaža	50	35.000	GRANT, EBRD, Sopstvena sredstva	2030
3	IPR115	Projekat	Rekonstrukcija i proširenje postrojenja 220/110 kV TS Perućica	50	15.000	Sopstvena sredstva	2029
4	IPR109	Projekat	Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica 1 - EVP Trebješica - Andrijevića	400	15.500	Sopstvena sredstva	2031
5	IPR110	Projekat	Povećanje propusne moći DV 220 kV Trebinje (BiH) – Perućica – Podgorica - Koplik (AL)	50	15.000	Sopstvena sredstva	2027

6	IPR072	Projekat	Rekonstrukcija dijela DV 110 kV Nikšić - Vilusi	20	11.650	Sopstvena sredstva	2031
7	IPR118	Projekat	Revitalizacija DV 110 kV Virpazar – Bar, DV 110 kV Perućica – Nikšić vod III i DV 110 kV Budva - Cetinje	581	1.520	Sopstvena sredstva	2027
8	IPR116	Projekat	Nabavka energetskih transformatora	1.000	15.000	Sopstvena sredstva	2028
9	IPI064	Projekat	Izgradnja novog poslovnog kompleksa CGES-a	5	10.000	Sopstvena sredstva	2032
10	IPR114	Projekat	IPR114 – Ugradnja solarnih panela u trafostanicama	471	500	Sopstvena sredstva	2025
UKUPNO:				2.677	189.235		

3. Ne daje se saglasnost na ažuriranje investicija iz Tabele 3, za koje se, nakon stavljanja sredstava u upotrebu, utvrđuje povrat na sredstva i amortizacija u skladu sa metodologijom kojom se uređuje utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije.

Tabela 3. Ostale investicije

Redni broj	IB	Program / projekat	Naziv investicije	Plan za 2025 (000€)	Ukupna vrijednost investicije (000€)	Izvori finansiranja	Godina kraja realizacije
1	IPI006b	Program	Izgradnja 400 kV DV Čevo - Pljevlja	3.000	52.712	EBRD, Sopstvena sredstva	2025
2	IPI019	Program	Izgradnja TS 400/110/35 kV Brezna – II faza	6.389	41.104	GRANT, EBRD, Sopstvena sredstva	2028 II faza
3	IPR009	Projekat	Rekonstrukcija DV 110 kV Budva - Lastva	401	1.815	Sopstvena sredstva	2027

4	IPI009	Projekat	Izgradnja 400 kV DV Pljevlja2 - B.Bašta - Višegrad	3.000	13.198	GRANT, Sopstvena sredstva	2028
5	IPI015	Program	Izgradnja 110 kV DV Virpazar - Briska Gora - Ulcinj	4	6.235	Sopstvena sredstva	2031
6	IPI058	Projekat	Ugradnja varijabilnog šant reaktora 250 MVAR u TS Lastva	1.270	15.094	EBRD, Sopstvena sredstva	2026
7	IPI030	Projekat	Izgradnja TS 110/35 kV Luštica sa priključkom na 110 kV mrežu	4.400	30.000	KFW, Sopstvena sredstva	2030
8	IPI060	Projekat	Izgradnja TS 110/10 kV Bečići	740	11.000	Sopstvena sredstva	2029
9	IPI055	Program	Izgradnja TS 110/10 kV Podgorica 7 i njeno povezivanje na 110 kV mrežu	2.000	10.000	Sopstvena sredstva	2027
10	IPI056	Program	Izgradnja TS 110/35 kV Buljarica i njeno povezivanje na 110 kV mrežu	795	7.000	Sopstvena sredstva	2029
11	IPR089	Projekat	Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica - Danilovgrad - Perućica	544	3.000	Sopstvena sredstva	2026
12	IPI017	Projekat	Izgradnja 110 kV DV Lastva - Kotor	275	2.000	Sopstvena sredstva	2028
13	IPI016	Projekat	Izgradnja 110 kV DV Vilusi - Herceg Novi	628	13.000	GRANT, EBRD, Sopstvena sredstva	2031
14	IPR102	Projekat	Nabavka autotransformatora 220/110 kV, 150 MVA u TS Mojkovac	662	2.200	Sopstvena sredstva	2026
UKUPNO:				24.108	208.358		

4. Djelimično se usvaja Zahtjev „Crnogorskog elektroprenosnog sistema“ AD Podgorica, broj 7012/5-D/24-1930/1 od 26.07.2024. godine, pa se daje saglasnost na „Program otkupa

infrastrukture Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD za ažurirani period 2023-2025. godina", u dijelu koji se odnosi na infrastrukturu prikazanu u Tabeli 4, u iznosu od 3.430.000,00 € u 2025. godini.

Tabela 4. Program otkupa infrastrukture na koji se daje saglasnost

Redni broj	Šifra projekta	Predmet otkupa	Iznos u 2025 (000€)	Izvor finansiranja
1.	IPI059	TS 110/33 kV Krnovo - sabirnice i 2 dalekovodna polja i priključni DV Krnovo – Gvozd - Nikšić	500	Sopstvena/pozajmljena sredstva
2.	IPI066	Izmještene dionice DV 110 kV Podgorica 2 – Podgorica 5 – KAP, vod 1 i DV 110 kV Podgorica 2 – KAP, vod 2	330	Sopstvena/pozajmljena sredstva
3.	IPI067	Visokonaponski vodovi EMS-a na teritoriji Crne Gore: DV 110 kV 134/4 HE Potpeć – TS Pljevlja 1, DV 220 kV 266/2 TS Bistrica – TS Pljevlja 2 i DV 220 kV 206/1 TS B.Bašta – TS Pljevlja	1.500	Sopstvena/pozajmljena sredstva
4.	IPI068	Izmještene dionice DV 220 kV 264 i 265 HE Piva – TS Pljevlja 2	1.100	Sopstvena/pozajmljena sredstva
UKUPNO			3.430	

5. Ne daje se saglasnost na „Program otkupa infrastrukture Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD za ažurirani period 2023-2025. godina“, u dijelu koji se odnosi na otkup infrastrukture IPI069 - *Dalekovod 110 kV Mrke izgrađen zbog potrebe izgradnje autoputa – prioritarna dionica Smokovac – Mateševo*, vrijednosti 510.000,00 €.

O b r a z l o Ź e n j e

Članom 46 stav 1 tačka 2 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 5/16, 51/17, 82/20, 29/22, 152/22 i 84/24) (u daljem tekstu: Zakon), propisano je da Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) daje saglasnost na investicioni plan operatora prenosnog sistema električne energije. Saglasno članu 112 stav 1 tačka 28 Zakona, operator prenosnog sistema električne energije je dužan da prema potrebama korisnika sistema

u skladu sa prostorno-planskim dokumentima utvrdi investicioni plan za period koji odgovara dužini regulatornog perioda i dostavi ga Agenciji na davanje saglasnosti. Stavom 8 ovog člana Zakona propisano je da, ako se investicioni plan ažurira u toku regulatornog perioda, operator prenosnog sistema dostavlja Agenciji ažurirani plan na davanje saglasnosti u skladu sa Pravilima za izradu i praćenje realizacije desetogodišnjih planova razvoja prenosnog sistema električne energije („Službeni list CG“, broj 51/21) (u daljem tekstu: Pravila), najkasnije do 1. septembra godine koja prethodi prvoj godini perioda na koji se ažuriranje odnosi.

Nadalje, prema odredbi člana 186 stav 3 Zakona operator sistema je dužan da utvrđuje trogodišnje programe otkupa infrastrukture, po vrstama sredstava i lokacijama i da infrastrukturu uključi u investicioni plan.

U skladu sa navedenim, „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica (u daljem tekstu: CGES) je dostavio Agenciji na davanje saglasnosti, uz Zahtjev, broj 7012/5-D/24-1930/1 od 26.07.2024. godine (zaveden u Agenciji pod brojem 24/2811-1 od 29.07.2024. godine), „Ažurirani investicioni plan CGES-a za period 2023-2025. godina“, broj 7012/5-D/24-1740/1 od 03.07.2024. godine, utvrđen Odlukom Odbora direktora CGES, broj 1-1-D/24-1826/4 od 12.07.2024. godine.

Nakon analize „Ažuriranog investicioni plana CGES-a za period 2023-2025. godina“, broj 7012/5-D/24-1740/1 od 03.07.2024. godine, utvrđenog Odlukom Odbora direktora CGES, broj 1-1-D/24-1826/4 od 12.07.2024. godine, Agencija je CGES-u uputila dopis, broj 24/2811-2 od 04.10.2024. godine, u kojem su date primjedbe i zatražena pojašnjenja neophodna u postupku davanja saglasnosti u konkretnoj pravnoj stvari.

S tim u vezi, CGES je Agenciji dostavio akt, broj 7012/5-D/24-1930/3 od 18.10.2024. godine.

Nakon analize dostavljenog akta, Agencija je, na osnovu člana 111 Zakona o upravnom postupku („Službeni list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), CGES-u dostavila Obavještenje o rezultatima ispitnog postupka, broj 24/2811-7 od 09.12.2023. godine, uz ostavljanje roka od osam dana za izjašnjenje i upozorenje da će u slučaju nedostavljanja izjašnjenja Agencija donijeti odluku. Predmetnim obavještenjem je takođe navedeno da je: *„Uz izjašnjenje o rezultatima postupka neophodno dostaviti i Ažurirani investicioni plan sa ugrađenim izmjenama koje su dostavljene uz akt CGES-a, broj 7012/5-D/24-1930/3 od 18.10.2024. godine, kao i izmjenama nastalim usljed*

eventualnog postupanja po ovom obavještenju. Uz navedeni akt neophodno je dostaviti odluku Odbora direktora CGES-a o njegovom utvrđivanju“.

Postupajući po Obavještenju Agencije, broj 24/2811-7 od 09.12.2023. godine, CGES je dostavio Izjašnjenje o rezultatima ispitnog postupka, broj 7012/5-D/24-1930/6 od 17.12.2024. godine (u daljem tekstu: Izjašnjenje), koje je u Agenciji zavedeno pod brojem 24/2811-8 od 18.12.2024. godine. Uz predmetno Izjašnjenje CGES je takođe dostavio: „Ažurirani investicioni plan CGES-a za period 2023-2025. godina“, broj 700/D-24-3266/1 od 09.12.2024. godine (u daljem tekstu: Ažurirani investicioni plan); Odluku Odbora direktora „Crnogorskog elektroprenosnog sistema“ AD Podgorica, broj 1-1-D/24-3341/4 od 17.12.2024. godine, o utvrđivanju predloga Drugog Ažuriranog investicionog plana CGES-a period 2023-2025. godina; i Amortizacioni plan za osnovna sredstva koja će biti izgrađena za ažurirani period 2023 – 2025. godina.

U skladu sa prethodno navedenim, u postupku je utvrđeno sljedeće:

A. Ažurirani investicioni plan

Članom 10 stav 1 Pravila je propisano da Investicioni plan naročito sadrži: pravni okvir za donošenje investicionog plana; kategorije neophodnih investicija u planskom periodu; popunjen Obrazac za tehno-ekonomsku analizu iz Priloga 2 Pravila, za svaku investiciju pojedinačno; popunjen Obrazac plana investiranja iz Priloga 2 Pravila. Stavom 2 ovog člana Pravila je propisano da redosljed investicija u investicionom planu određuje operator vodeći računa o prioritetu, dok je stavom 3 propisano da investicioni plan može da sadrži planirana sredstva, namijenjena za realizaciju investicija koje nije moguće predvidjeti u momentu izrade plana, a za čiju realizaciju se može javiti potreba tokom planskog perioda usljed nepredviđenih okolnosti (havarija i dr.), čiji je dozvoljeni iznos propisan stavom 5 istog člana. Stavom 6 ovog člana Pravila propisano je da se uz investicioni plan dostavljaju amortizacioni plan za osnovna sredstva koja će biti izgrađena i program otkupa infrastrukture.

Nadalje, članom 11 Pravila je propisano da Agencija daje saglasnost na investicioni plan ako: sadrži elemente iz člana 10 Pravila; je usklađen sa planom razvoja; je usklađen sa Prilogom 2, koji je sastavni dio Pravila.

Članom 13 stav 1 Pravila propisano je da operator, u slučaju potrebe, ažurira investicioni plan na način što: uključuje eventualne promjene nastale iz objektivnih razloga ili obaveze izgradnje objekata u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima; razrađuje dinamiku realizacije investicija po godinama do kraja regulatornog perioda, za svaku investiciju pojedinačno; dok je stavom 2 istog člana propisano da operator može da ažurira investicioni plan nezavisno od plana razvoja ako promjene u investicionom planu ne iziskuju promjene u planu razvoja.

Ažurirani investicioni plan sadrži 57 investicija i „Contingency plan“, i to:

- 47 investicija, ukupne vrijednosti za predmetni planski period od 35.333.000,00 €, koje su bile predmet davanja saglasnosti u prethodnim postupcima Agencije,
- 10 „novih investicija“, ukupne vrijednosti za predmetni planski period od 2.570.000,00 €,
- planirana sredstva iz člana 10 stav 3 Pravila, za 2025. godinu u iznosu od 1.500.000,00 €.

Od 57 investicija predloženih od strane CGES-a, 44 je klasifikovano kao projekat, a 13 kao program. Saglasno članu 14 stav 4 Pravila, program koji je odobren kao višegodišnja investicija, u pogledu praćenja realizacije, tretira se kao niz jednogodišnjih investicija.

Investicije sadržane u predmetnom planu pripadaju sljedećim kategorijama ulaganja u prenosni sistem: elektroprenosna infrastruktura, telekomunikaciona infrastruktura, upravljačka infrastruktura, pametne mreže i ostalo.

U odnosu na prethodno citirane odredbe Pravila, Agencija je cijnila ispunjenost propisanih uslova za davanje saglasnosti.

1) Uvidom u Ažurirani investicioni plan utvrđeno je da sadrži:

- Pravni okvir za donošenje investicionog plana;
- Kategorije neophodnih investicija u planskom periodu;
- Tehno-ekonomske analize;
- Plan investiranja;
- Prilog 1 – Amortizacioni plan za osnovna sredstva koja će biti izgrađena;
- Prilog 2 – Program otkupa infrastrukture Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD za ažurirani period 2023-2025. godina.

Dakle, Ažurirani investicioni plan sadrži elemente propisane članom 10 stav 1 Pravila. Uz navedeni plan dostavljen je, saglasno članu 10 stav 6 Pravila, amortizacioni plan za osnovna sredstva koja će biti izgrađena i program otkupa infrastrukture.

Redosljed investicija u Investicionom planu je, saglasno članu 10 stav 2 Pravila, odredio CGES vodeći računa, kako je naveo, o prioritetima.

- 2) Ažurirani investicioni plan sadrži investicije koje su usklađene sa Planom razvoja prenosnog sistema Crne Gore za period 2023-2032. godina, koji je utvđen Odlukom Odbora direktora CGES, broj 1-1-D/22-2014/2 od 16. septembra 2022. godine (u daljem tekstu: Plan razvoja) i investicije koje nijesu usklađene sa navedenim planom.
- 3) Ažurirani investicioni plan je sačinjen korišćenjem obrazaca propisanih Prilogom 2, koji je sastavni dio Pravila.

I Investicije koje ispunjavaju uslove za davanje saglasnosti Agencije

Kada su u pitanju investicije: IPR101, IPR113, IPR097, IPR105, IPR061, NDC129, IPR107, IPR111, IPD016, NDC305, IPR067, IPR066, NDC104, NDC119b, NDC131, IPR112, NDC126, IPD029, IPD026, IPR108, IPR100, NDC113, IPD006, utvrđeno je da se radi o investicijama na koje je Agencija dala saglasnost u prethodnim postupcima, a za koje je ocijenjeno da ispunjavaju uslove iz člana 11 i člana 13 stav 2 Pravila, pa je odlučeno kao u tački 1 dispozitiva ove odluke. Takođe, uvidom u dostavljeni Obrazac plana investiranja utvrđeno je da je CGES predložio sredstva za realizaciju investicija koje nije moguće predvidjeti u momentu izrade plana, a za čiju realizaciju se može javiti potreba tokom planskog perioda usljed nepredviđenih okolnosti i to u iznosu utvrđenom u skladu sa članom 10 stav 4 Pravila, pa je odlučeno kao u tački 1 dispozitiva ove odluke.

Kao što je već istaknuto, članom 11 tačka 3 Pravila propisano je da investicioni plan treba da bude usklađen sa Prilogom 2 ovih pravila, kojim je propisano da se tehno-ekonomske analize infrastrukturnih i ostalih investicija dostavljaju u propisanom formatu za svaku investiciju koja nije odobrena u prethodnim postupcima davanja saglasnosti na planove.

CGES je u Ažuriranom investicionom planu dao tehno-ekonomske analize za 20 investicija, od kojih je za 10 ocijenjeno da ispunjavaju uslove za davanje saglasnosti iz člana 11 i člana 13 stav 2 Pravila, i to:

1. Nabavka havarijskih stubova

Identifikacioni broj investicije: IPR117

Vrijednost investicije: 700.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: „U posljednje vrijeme je sve više situacija kada je neophodna upotreba havarijskih stubova. Osnovna namjena havarijskih stubova je prevazilaženje havarijskih situacija na način što se havarisani stubovi relativno jednostavno privremeno mogu zamijeniti havarijskim stubovima i na taj način je moguće dalekovod na kojem je došlo do havarije ponovo staviti pod napon. Međutim, zbog planova CGES-a vezano za rekonstrukcije pojedinih dalekovoda korišćenje havarijskih stubova može omogućiti i rekonstrukciju cijelog zateznog polja bez ostavljanja dalekovoda u beznaponsko stanje na duži vremenski period. Nabavkom novih havarijskih stubova stvorice se mogućnost by-pass-a havarisanih dionica dalekovoda na više lokacija u slučaju istovremenih havarija na više dalekovoda. Havarijski stubovi se sastoje iz segmenata koji su dužine 2-2,2m (u zavisnosti od toga ko je proizvođač) a njihovim spajanjem se pravi stub. Planirano je da se nabavi cca 100 ovih segmenata i prateće opreme koja, između ostalog, obuhvata i čelične sajle za ankerisanje stubova. Procjenjuje se da se od ovih segmenata može montirati 5 stubova za 400 kV DV, dok bi se za 110 kV moglo montirati 7-8 ovih stubova, mada njihova visina, a samim tim i broj stubova koji se mogu napraviti od elemenata koji su na raspolaganju, zavisi od konfiguracije terena i sigurnosnih visina koje treba zadovoljiti. Havarijski stubovi kojima CGES raspolaže imaju upotrebu za by-pass dionice na novom 400(110) kV dalekovodu Brezna- Žabljak, a korišteni su i u havarijskim situacijama na DV 110 kV Herceg Novi – Tivat, Podgorica – KAP vod II, Perućica – Danilovgrad, Berane – Ribarevine (za potrebe sanacije jednog stuba). Klimatske promjene i starost dijela DV kojima CGES gazduje upućuju na potrebu da se spremno dočekaju potencijalne havarijske situacije, a osim ovoga upotreba havarijskih stubova se razmatra i za izgradnju budućih DV uz obezbjeđenje pogonskog stanja postojećeg DV (npr. potencijalna upotreba tokom buduće izgradnje DV

400 kV Pljevlja2 – Bajina Bašta pri čemu bi se ovaj dalekovod gradio dionicu po dionicu po trasi postojećeg dalekovoda 220 kV Pljevlja – Bajina Bašta, a da bi se obezbijedilo pogonsko stanje postojećeg dalekovoda radio bi se by-pass dionice koja se gradi)."

Ciljevi čijem ostvarenju investicija doprinosi su: *„otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu, sigurnost nacionalnog sistema i sigurnost nesmetane trgovine električne energije u regionu .“*

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2026. godinu.

2. Projektovanje i zamjena 110 kV stubova

Identifikacioni broj investicije: IPR119

Vrijednost investicije: 900.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: *„Projektovanje i zamjena 110 kV stubova je projekat koji će obuhvatiti projektovanje rekonstrukcije stuba br. 3 na DV 110 kV Tivat - Herceg Novi uz čije je pojasnike izgrađena betonska ograda i uz čije ivice je asfaltiran lokalni put, takođe će se obuhvatiti rekonstrukcije stuba br. 164 na DV 110 kV Virpazar- Bar i 11 stubova na DV 110 kV Nikšić - Bileća koji su najznačajnije deformisani i čija je zamjena urgentna s ciljem obezbjeđivanja bezbjednijeg rada na tekućem održavanju ovog voda do njegove potpune rekonstrukcije. Ovim projektom se obuhvata projektovanje i zamjena prethodno navedenih stubova, ali i nabavka i ugradnja sve pripadajuće ovjesne i spojne opreme, kao i zamjena uzemljivača predmetnih stubova. Kako je stub br. 3 na DV 110 kV Tivat - Herceg Novi uz ivicu novoizgrađenog lokalnog puta i pretrpio je određene deformacije pojasnika, pretpostavlja se zbog udara mehanizacije u istu, u cilju obezbjeđivanja pouzdanog napajanja opštine Herceg Novi, a nakon završene revitalizacije predmetnog dalekovoda, potrebno je realizovati ovu rekonstrukciju. Revitalizacije DV 110 kV Virpazar - Bar je planirana zbog dugog eksploatacionog perioda opreme, a s ciljem očuvanja pouzdanosti i sigurnosti napajanja primorskih opština, te je u istu svrhu potrebno rekonstruisati stub br. 164, jer je njegovo odstupanje od vertikalnosti evidentirano projektima postojećeg stanja izrađenim tokom 2023. godine. Rekonstrukcija stubova na DV 110 kV Nikšić - Bileća omogućiće bezbjedniji rad na tekućem održavanju predmetnog dalekovoda, a i*

sigurnije i pouzdanije napajanje Vilusa do perioda totalne rekonstrukcije voda čije je potreba neupitna s obzirom na starost ovog elektroenergetskog objekta."

Ciljevi čijem ostvarenju investicija, kako je naveo CGES, doprinosi su: *„otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu, sigurnost nacionalnog sistema i pravilno planiranje u cilju minimizacije kapitalnih investicija u prenosnu mrežu."*

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2026. godinu.

3. Nabavka odvodnika prenapona

Identifikacioni broj investicije: IPR122

Vrijednost investicije: 200.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: *„Prema analizama relevantnih institucija broj atmosferskih pražnjenja će biti mnogo izraženiji, što za posljedicu može imati veći broj ispada dalekovoda kao elektroenergetskih objekata koji su najizloženiji ovom uticaju. S tim u vezi potrebno je razmišljati u pravcu obezbjeđivanja dodatnih mjera na dalekovodima kako bi se taj uticaj što više ublažio. Najveći dio trase primorskih dalekovoda Crnogorskog elektroprenosnog sistema nalazi se u zoni velike gustine atmosferskih pražnjenja. Pošto bi dodatne mjere na poboljšanju uzemljenja zahtijevale postavljanje dodatnih uzemljivačkih traka velikih dužina, a što opet zahtijeva ogromne troškove treba se okrenuti drugim tehničkim rješenjima kao što je ugradnja linijskih odvodnika prenapona. Prije nabavke i same ugradnje odvodnika prenapona treba uraditi studije koja analiziraju različite nivoe primjene istih. Ugradnjom odvodnika prenapona na dalekovodima u primorskoj regiji smanjiće se broj ispada dalekovoda, odnosno dobićemo veću pogonsku pouzdanost dalekovoda. Posebno je ovo važno u toku ljetnjih mjeseci kada su primorski dalekovodi visoko opterećeni pa bi ispad bilo kojeg od tih vodova predstavljao problem za napajanje primorske regije. Dakle, ugradnjom odvodnika prenapona na primorskim dalekovodima na kojima prema statistici ima veliki broj grmljavinskih aktivnosti značajno će se povećati pouzdanost napajanja primorske regije. Projektom je planirana nabavka cca 70 odvodnika prenapona sljedećih tehničkih karakteristika: naznačeni napon 110kV (r.m.s), najviši napon opreme 123kV (r.m.s), nazivna frekvencija 50Hz, nazivni radni napon odvodnika ≥ 96 kV (r.m.s),*

trajni radni napon odvodnika ≥ 77 kV (r.m.s), podnosivi privremeni prenapon trajanja $1s \geq 103$ kV, podnosivi privremeni prenapon trajanja $10s \geq 96$ kV, nazivna struja odvođenja odvodnika (8/20 μ s) 10 kA, nazivna struja odvođenja odvodnika (4/10 μ s) 100 kA, toplotni kapacitet po jedinici nazivnog radnog napona odvodnika $\geq 7,5$ kJ/kV, klasa rasterećenja voda klasa ≥ 3

Zaštitne karakteristike:

maksimalni preostali napon:

**za atmosferski talas (8/20 μ S) pri 5 kA ≤ 215 kV*

**za atmosferski talas (8/20 μ S) pri 10 kA ≤ 226 kV*

**za atmosferski talas (8/20 μ S) pri 20 kA ≤ 249 kV*

**za udarni talas $\frac{1}{2}$ μ S pri 10 kV ≤ 244 kV*

Minimalna dužina puzne staze ≥ 25 mm/kV

Predviđeno je da se predmetni odvodnici prenapona ugrađuju na DV 110 kV Podgorica 2 – Virpazar, DV 110 kV Podgorica 2 – Budva i DV 110 kV Podgorica 2 – Cetinje."

Ciljevi čijem ostvarenju investicija, kako je naveo CGES, doprinosi su: „*otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu, sigurnost nacionalnog sistema i sigurnost nesmetane trgovine električne energije u regionu.*”

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2025. godinu.

4. Nadogradnja lokalnih SCADA i RTU sistema u trafostanicama

Identifikacioni broj investicije: NDC133

Vrijednost investicije: 350.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: „*Ovim investicionim projektom je predviđena primarno nadogradnja lokalnih SCADA sistema koje su puštene u pogon 2016. godine kroz investicioni projekat pripreme objekata za uključenje u novi SCADA i EMS sistem. Takođe, projektom se predviđa i nabavka jedne RTU jedinice i neophodnog softvera koji ide uz nju. Računari koji opslužuju lokalne SCADA sisteme su neprekidno u*

pogonu od 2016. godine i njihov životni vijek je već istekao. U narednih dvije godine je neophodno da se zamijeni postojeći hardver, jer rezervni djelovi više ne postoje. Operativni sistem na računarima je Windows7 za koji više takođe ne postoji podrška. Potrebno je nadograditi postojeće licence za softver, koje funkcionišu na novom operativnom sistemu i za koje postoji podrška od strane vendora. Projektom se predviđa nabavka i zamjena 22 računara lokalnih SCADA sistema. Zbog instalacije nove verzije operativnog sistema potrebno je ažurirati i verziju softveru lokalnih SCADA sistema. U sklopu ažuriranja verzije softvera potrebno je nabaviti i odgovarajuće licence za svaki računar, tj 22 licence. Kroz nabavku će se nabaviti i minimum 2 računara za konfiguraciju samih lokalnih sistema i za njih su predviđene dodatne licence. Zamjena računara u samim trafostanicama i puštanje u rad novih lokalnih SCADA sistema je predviđeno za realizaciju u 2025. godini. Postojeće RTU jedinice se više ne proizvode i u toku 2026. godine je predviđena instalacija nove RTU jedinice u jednoj TS, koja bi se nabavila kroz ovaj projekat, u cilju sticanja iskustva u radu s istim. Životni vijek kako postojećih, tako i jedinice koja je predmet nabavke je 15 godine. RTU koja je predmet nabavke je nova generacija postojećih uređaja, tj. ove dvije generacije su kompatibilne i lako je nadograditi postojeći uređaj na novu generaciju (postojeći uređaji su se pokazali izuzetno kvalitetnim i na njima praktično nije bilo kvarova). Najvažniji razlozi za nabavku jedne RTU jedinice su:

- u CGES-u je konfiguracija lokalnih SCADA sistema i RTU-ova povezana, vrši se kroz iste alate čime se postiže dupla provjera na greške. Konfiguracioni fajlovi i za lokalnu SCADA i za RTU se kreiraju kroz isti softver, a implementiraju na različite uređaje kroz odgovarajuće softvere. Ti fajlovi su međusobno zavisni. Zbog navedenog načina rada zamjena lokalnih SCADA i njihovo puštanje u rad zahtjeva nabavku bar jednog RTU-a koji će sa svojim softverom omogućiti ovakav vid konfiguracije lokalnih SCADA sistema što je primarna funkcija ovog projekta*
- pripremanje za tranziciju na nove RTU-ove, upoznavanje sa novim hardverom i softverom, Zamijenjeni, tj. demontirani RTU će služiti kao rezerva. Novi RTU će biti nadogradnja postojećeg i on će zamijeniti samo komunikacionu karticu na starom RTU, a ostali dijelovi postojećeg RTU-a (napajanje, kartice digitalnih i analognih inputa se zadržavaju i nastavljaju svoj rad).*

- *jeftinije održavanje i lakše povezivanje sa drugim komponentama nadzora i upravljanja*
- *sigurniji rad sistema nadzora i upravljanja.*

RTU koji je predmet nabavke ima sljedeće karakteristike:

- *Robusno kućište za smanjenje uticaja. elektomagnetskih smetnji*
- *Opremljeno redundantnim napajanjem*
- *I/O moduli smješteni u standardne 19" rekeve.*
- *Podrška za standardne industrijske protokole*
- *Detekcija greške u realnom vremenu*
- *PLC algoritam*
- *Mogućnost upravljanja lokalno/daljinski*
- *LED diode na svim modulima za indicaciju aktivnosti procesa akvizicije i indicaciju greške*
- *Memorisanje podataka se vrši na flash memorijskoj kartici*
- *Konfiguracija RTU-a (firmware i parametri) treba da bude centralno sačuvana na zamjenjivoj flash kartici*
- *Nakon restarta RTU-a ili pojedinačnih modula svi potrebni podaci treba da se automatski učitavaju u procesorske i ulazno/izlazne module*
- *RTU treba da podržava „open-loop“ i „closed-loop“ logiku po MEST IEC 61131-3*
- *RTU treba da podržava i spontanu obradu podataka u okviru procesnih i komunikacionih funkcija daljinskog upravljanja*
- *Monitoring promjena stanja, kreiranje signala i dodjeljivanje vremenske marke (min. 1ms rezolucija) signalima iz periodičke obrade podataka*
- *Provjera kruga upravljanja*
- *RTU treba da posjeduje dovoljan broj komunikacionih interfejsa i da podržava vezu sa najmanje 5 (pet) nadređenih centara po protokolu MEST IEC 60870-5-104*
- *Funkcija gateway-ja prema nadređenim centrima*

- *Odvojeni interfejsi za komunikaciju na nivou objekta i sa kontrolnim centrima*
- *Mogućnost sinhronizacije vremena preko MEST IEC 60870-5-104 i lokalnog GPS prijemnika*
- *Visoka elektromagnetna kompatibilnost po MEST IEC 61000-4*
- *Povećana dielektrična čvrstoća po IEC 60255-5*
- *Mogućnost zamjene pojedinačnih ulazno/izlaznih modula bez prekida rada ostatka sistema*
- *Sigurna interna komunikacija preko systemske magistrale (bus-a)*
- *Ožičenje preko konfekcioniranih procesnih kablova na RTU strani*

Investiciono, nadogradnja lokalnih SCADA sistema je 95% vrijednosti projekta, a nabavka RTU 5% vrijednosti projekta odnosno predloženog capexa."

Cilj čijem ostvarenju investicija, kako je naveo CGES, doprinosi je „otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu."

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2027. godinu.

5. Izrada Glavnog projekta o označavanju dalekovoda i označavanje dalekovoda

Identifikacioni broj investicije: IPD008

Vrijednost investicije: 3.275.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: „Crnogorski elektroprenosni sistem je u obavezi da označi pojedine raspone dalekovoda koje je Agencija za civilno vazduhoplovstvo označila u smislu da mogu uticati na bezbjednost vazdušnog saobraćaja. Realizacija projekta obuhvata:

- *Izradu Glavnog projekta o označavanju dalekovoda,*
- *Izvođenje radova na označavanju dalekovoda.*

Agencija za civilno vazduhoplovstvo je zahtjevala obilježavanje kako slijedi:

- 1. DV 220 kV Podgorica 1– Mojkovac raspon st.br. 40 – 41 dužine 592 m,*
- 2. DV 220 kV Podgorica 1 – Mojkovac raspon st.br. 185 – 186 dužine 421 m,*
- 3. DV 220 kV Mojkovac – Pljevlja raspon st.br. 218 – 219 dužine 491 m,*

4. DV 400 kV Podgorica 2– Ribarevine raspon st.br. 151 – 152 dužine 474 m,
5. DV 400 kV Podgorica 2– Ribarevine raspon st.br. 171 – 172 dužine 435 m,
6. DV 110 kV Podgorica 2– Virpazar raspon st.br. 85 – 86 dužine 690 m,
7. DV 110 kV Podgorica 2– Virpazar raspon st.br. 69 – 73 dužine 427 m,
8. DV 110 kV Podgorica 2– Cetinje raspon st.br. 66 – 67 dužine 370 m,
9. DV 110 kV Tivat – Herceg Novi raspon st.br. 29 – 30 dužine 842 m,
10. DV 110 kV Bar – Budva raspon st.br. 87 – 88 dužine 402 m,
11. DV 110 kV Podgorica 2– Budva raspon st.br. 70 – 72 dužine 364 m.

U prethodnom periodu na više lokacija na teritoriji Crne Gore se dešavalo da letilice udare u dalekovode jer ih nisu na vrijeme primijetili. Ovim su prvenstveno bili ugroženi životi ljudi, a zatim i oprema dalekovoda. U pojedinim situacijama dolazilo je i do prekida u napajanju električnom energijom dijela potrošača."

Ciljevi čijem ostvarenju investicija, kako je naveo CGES, doprinosi su: *„otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu, sigurnost nacionalnog sistema i strateški pravci unapređenja i razvoja u zaštite životne sredine."*

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2028. godinu.

6. Zamjena opreme za besprekidno napajanje

Identifikacioni broj investicije: NDC132

Vrijednost investicije: 690.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: *„Investicija obuhvata zamjenu dotrajale i tehnološki prevaziđene opreme za besprekidno napajanje u svim trafostanicama 440/x kV, 220/ x kV i 110/x kV (ispravljači, baterije) i zamjenu postojeće i nabavku nove opreme za besprekidno napajanje u upravnoj zgradi i RDC-u (UPS, invertori, baterije, ispravljači). Izvršiće se zamjena obje baterije u objektima i potpuna građevinska adaptacija prostorija. Takođe, projektom se predviđa i nabavka agregata za TS Podgorica 2, Podgorica 3, Podgorica 4 i Ribarevine. Realizacijom investicije će se obezbijediti uslovi za nesmetan rad opreme za besprekidno napajanje (klimatizacija, ventilacija, građevinska adaptacija prostorija)."*

Ciljevi čijem ostvarenju investicija doprinosi su: „*otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu, sigurnost nacionalnog sistema i sigurnost nesmetane trgovine električne energije u regionu.*”

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2026. godinu.

7. Realizacija sistema za daljinski pristup procesnim mrežama i uključenje novih objekata u NDC SCADA sistem – II faza

Identifikacioni broj investicije: NDC114b

Vrijednost investicije: 421.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: „*U okviru ovog projekta, planirano je dalje proširenje sistema za daljinski pristup i SGM aplikacije, kao i stare NDC SCADA novim objektima koji budu izgrađeni u narednim godinama. Takođe, u sklopu projekta je predviđena i sistematizacija procesnih veličina, kao i razvoj i implementacija novih funkcionalnosti SGM aplikacije koje se tiču održavanja i eksploatacije objekata i elemenata prenosne mreže.*

Potreba za migracijom proširenog SGM sistema u novi sistem sa višeslojnom arhitekturom softvera je dominantno uslovljena sljedećim: postojeći softver SGM sistema je takav da se sastoji od jedne integralne cjeline koja je veoma komplikovana i proizvođač prestaje sa daljim razvojem iste jer nije više moguće pronaći programere koji mogu da razvijaju i održavaju sistem sa takvom arhitekturom. Nova arhitektura bi bila iz više cjelina (npr. baza, back-end i front-end) za šta nije problematično pronaći programere i što bi istovremeno obezbijedilo dugu budućnost ovog sistema i mogućnost podrške, tj. održavanja.

Obuhvat radova je:

- *nadogradnja softvera funkcionalnostima za transformatore, stanja prekidača, planiranje i prognozu statusa elemenata prenosnog sistema, izvještaje pogonske spremnosti, izvještavanje o ispadima putem SMS-a i dr.*
- *Isporuka novih servera (na koje će se uraditi migracija kompletnog sistema i*

- *Isporuca storidža za bekapovanja sistema.*

Novi SGM sistem će sadržati sve funkcionalnosti koje SGM već ima, ali u drugačijoj, modularnoj, softverskoj arhitekturi. Arhitektura novog sistema je takva da će je dugoročno biti mnogo lakše održavati i nadograđivati za razliku od aktuelnog ('starog') SGM sistema. Arhitektura aktuelnog SGM sistema je integralna i za njeno održavanje su potrebni programeri koji imaju kompletno znanje i o bazama i o programiranju i koji će biti do detalja upoznati sa ovim oblikom softvera, kakve je sve teže naći na tržištu. Novi sistem je razvijen na komercijalan način, tako da se sastoji od više dijelova (backend, baza, frontend) za šta se programeri sada svuda školuju i lako se mogu pronaći na tržištu, a samim tim je i sistem lakše održavati."

Ciljevi čijem ostvarenju investicija, kako je naveo CGES, doprinosi su: *„otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu i sigurnost nacionalnog sistema“*

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2026. godinu.

8. Građevinski radovi na objektima CGES-a

Identifikacioni broj investicije: IPR104

Vrijednost investicije: 4.000.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: *„Program će obuhvatiti radove na adaptaciji ili rekonstrukciji pojedinih objekata, čime će se unaprijediti funkcionalnost objekata u mreži i doprinijeti stvaranju boljih uslova za rad. Program će obuhvatiti izradu tehničke dokumentacije za adaptacije i rekonstrukcije u narednom periodu (TS Brezna, TS Pljevlja 2, dva projekta u TS Mojkovac, TS Ribarevine, novi magacini u Tološima, Zagoriču i Ribarevinama i projektovanje za TS Budva, preuređenje magacinskog u kancelarijski prostor u TS Podgorica 2). Takođe, program će obuhvatiti i zamjenu hidrantske mreže u TS Cetinje, izgradnju novog prostora za skladištenje opreme i sanaciju relejnih kućica u postrojenju 110 kV u TS 400/110 kV Podgorica 2, izgradnju novog magacina u krugu TS Podgorica 1 i rekonstrukciju magacina u TS Pljevlja 2, kao i adaptacijske zanatske radove u trafostanicama Lastva, Kličevo, Bar, Virpazar, Ulcinj, Kotor, Podgorica 2, Mojkovac, Ribarevine, Brezna, Budva i na radionici Službe održavanja. U obimu radova predviđenih ovim*

programom su i radovi na antikorozivnoj zaštiti čelične konstrukcije na dalekovodima i trafostanicama, a predviđena je i nabavka nedostajuće pocinčane čelične konstrukcije za stubove dalekovoda. Programom je obuhvaćeno i uređenje terena oko temelja dalekovodnih stubova DV 110 kV EVP Trebješica-Autoput 2 (Mateševo) „ulaz“ i DV 110 kV Autoput 2 (Mateševo)-Andrijevića „izlaz“.

Ciljevi čijem ostvarenju investicija doprinosi su: *„otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu i strateški pravci unapređenja i razvoja u zaštite životne sredine“*

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2028. godinu.

9. Motorna vozila

Identifikacioni broj investicije: IPD024

Vrijednost investicije: 1.095.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: *„Prosječna starost vozila u voznom parku CGES-a iznosi 12 godina, što značajno otežava obavljanje svakodnevnih radnih zadataka, a njihovo održavanje generiše visoke troškove. Poseban problem predstavljaju terenska vozila koja se eksploatišu na zahtjevnim terenima, pa je za potrebe Službe održavanja potrebno izvršiti nabavku sljedećih vozila:*

- Tri vozila za vožnju po teškim šumskim i planinskim terenima,*
- Tri vozila za vožnju u otežanim vremenskim uslovima sa pogonom 4x4,*
- Dva teretna vozila nosivosti od 800 -1200 kg,*
- Jednu auto-dizalicu,*
- Jednu auto-korpu,*
- Dvoje motornih sanki.*

Predviđena reorganizacija u Službi eksploatacije će podrazumijevati regionalizaciju, pa je za potrebe organizacije rade neophodno nabaviti 9 vozila za vožnju u otežanim vremenskim uslovima sa pogonom 4x4, kao i dva električna vozila. Vozila koja se planiraju kupiti su:

- Nabavka autodizalice – 1 vozilo*

- *Nabavka terenskih i putničkih vozila – realizovano (2 vozila)*
- *Nabavka motornih sanki (za potrebe službe održavanja – DV odjeljenje) – 2 vozila*
- *Nabavka auto korpe – 1 vozilo*
- *Nabavka teretnih vozila – 2 vozila*
- *Nabavka terenskih vozila – 3 vozila*
- *Nabavka putničkih vozila za potrebe Službe održavanja – 3 vozila*
- *Nabavka 9 putničkih vozila za potrebe Službe eksploatacije,*
- *Nabavka dva električna vozila*
- *Nabavka kombija za potrebe Službe zaštite i ispitivanja*
- *Nabavka terenskog vozila za potrebe NDC-a"*

Ciljevi čijem ostvarenju investicija, kako je naveo CGES, doprinosi su: „*otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu.*“

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2026. godinu.

10. Nabavka i implementacija ERP sistema

Identifikacioni broj investicije: NDC120

Vrijednost investicije: 2.614.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: „*U okviru ovog projekta se realizuje ERP (Enterprise Resource Planning) sistem u CGES-u koji treba da na efikasan i brz način menadžmentu kompanije pruži preciznu i tačnu sliku stanja o poslovanju kompanije kao cjeline, ali i sliku stanja pojedinih njegovih djelova. Takođe, on će obezbijediti bolje, preciznije i efikasnije upravljanje svim resursima kompanije. Novi ERP će podržati i bolji tok informacija i interno i eksterno sa okruženjem kako bi na najbolji način odgovorio svim potrebnim zahtjevima današnjeg kompleksnog poslovanja kompanije. Budući ERP treba da digitalizuje korporativne poslovne procese i integriše ih kroz jedinstvenu bazu podataka kroz sve potrebne programske module. Takođe, ovaj projekat obuhvata i DMS (Document*

management System) sistem koji treba da omogućí obuhvat i evidenciju svih dokumenata u CGES-u, digitalizaciju papirnih dokumenata, kompletno upravljanje i distribuciju elektronskih dokumenata u sklopu njihovih životnih ciklusa, kao i elektronsko arhiviranje, skladištenje i čuvanje u odgovarajućim digitalnim strukturama. Projekat obuhvata angažovanje Konsultanta za ERP sistem, nabavku i implementaciju ERP sistema i nabavku opreme za Interni centar za obuku, kao i nadogradnje u skladu sa potrebom. Unapređenje rada/ funkcionalnosti implementiranog ERP sistema će biti izvršeno kroz njegovu nadogradnju - u pitanju je prelazak na novu verziju i tehnologiju koju je Microsoft razvio na novoj verziji Business Centrala 365, a koja će obuhvatiti i nove funkcionalnosti poput praćenja ugovora, zaštite na radu i sl. i na koju će se osloniti i budući Business intelligence. Takođe, izvršiće se izrada politika i procedura u skladu sa standardom ISO/IEC 21500 – upravljanje projektima.”

Cilj čijem ostvarenju investicija, kako je naveo CGES, doprinosi je: „otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu.”

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2025. godinu.

Na osnovu analize gorenavedenih investicija, primjenom člana 11 tačka 2 i člana 13 stav 2 Pravila, odlučeno je kao u tački 1 dispozitiva ove odluke.

II Investicije koje ne ispunjavaju uslove za davanje saglasnosti Agencije

CGES je u Ažuriranom investicionom planu dao tehno-ekonomske analize za 20 investicija, od kojih je za 10 ocijenjeno da ne ispunjavaju uslove za davanje saglasnosti, i to:

1. Izgradnja novog poslovnog kompleksa CGES-a

Identifikacioni broj investicije: IPI064

Vrijednost investicije: 10.000.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: „Ovim projektom je predviđena kupovina zemljišta, izrada tehničke dokumentacije, izgradnja i opremanje novog poslovnog kompleksa CGES-a. Postoji nekoliko razloga odnosno problema koji generišu

potrebu za realizacijom ovog projekta, a niže data pojašnjenja opredjeljuju navedeno tehničko rješenje kao jedino moguće, a u cilju rješavanja prepoznatih problema.

- Prvi problem je taj što su postojeći kapaciteti CGES-a u Podgorici (poslovna zgrada, zgrada NDC i zgrada Službe održavanja) u pogledu smještajnih kapaciteta za zaposlene odavno nedovoljni, što utiče na realizovanje radnih obaveza. Nadogradnja odnosno proširenje ovih smještajnih kapaciteta nije moguća kako iz konstruktivnih razloga, tako i iz razloga nepostojanje prostorno-planskih pretpostavki, kao i iz razloga nedostatka površine oko postojećih objekata. Dislociranost društva na odvojene lokacije, javni parkinzi nedovoljnog kapaciteta, ostavljanje službenih vozila na parkinzima koji nijesu u vlasništvu društva utiču na svakodnevno funkcionisanje. Važno je posebno istaći aspekt bezbjednosti. Upravna zgrada CGES-a je izgrađena 1956/1957. godine. Nadogradnja etaža na istoj je nemoguća, a svaka rekonstrukcija koja nije potpuno rušenje i izgradnja novog objekta na istoj lokaciji nije tehno-finansijski opravdana. Kada je zgrada građena, važili su drugačiji propisi za izgradnju i u obzir uopšte nije uzimano seizmičko projektovanje, odnosno projektovanje nije rađeno za objekat koji se nalazi u seizmički veoma aktivnom području - ovo iz razloga jer takvi propisi na našem području tada nisu postojali. Ovi propisi se prvi put javljaju 70-tih godina prošlog vijeka, a postaju sve strožiji i strožiji u narednim izdanjima kako se događaju katastrofalni zemljotresi (1963. god. -Skoplje, 1969. god. -Skoplje, 1979. god. -Crna Gora). Generalno, pri proračunu uticaja zemljotresa se uzimaju u obzir, između ostalog, vrsta konstruktivnog sklopa objekta, raspored masa, centri masa i sl. Time se obuhvata i stepen popunjenosti objekta. Kancelarije su tada projektovane uglavnom za jednu ili dvije osobe, dok smo svjedoci da danas skoro sve kancelarije imaju po tri/četiri zaposlena, tako da se popunjenost, odnosno masa objekta značajno povećala, a konstruktivni sklop ostao isti ili čak i slabiji jer su u proteklim decenijama vršene razne prepravke i adaptacije objekta. Zgrada bi toliko trebala da se ojačava da se to ne isplati, kao što je slučaj sa mnogim starim objektima, već je mnogo isplativije graditi novi. U zgradi ima vrlo malo armature u međuspratnim tavanicama (pločama)- dovoljno po tadašnjim propisima, a "veoma" nedovoljno za današnje propise. Najvjerovatnije je da stubovi uopšte nisu armirani, što je po savremenim propisima nedopustivo. Originalna projektna dokumentacije za zgradu nije sačuvana.

- Drugi problem se odnosi na aspekt bezbjednosti koji je ključna pretpostavka za stabilno i uspješno poslovanje CGES-a. Poslovanje organizacije uvažava moderne principe korporativnog upravljanja bezbjednošću prema kojima i orijentiše svoju poslovnu politiku. CGES kao operator kritične infrastrukture i kritične informatičke infrastrukture je obavezan da sprovodi bezbjednosne mjere za zaštitu te infrastrukture, a način zaštite kritične informatičke infrastrukture propisuje Zakon o informacionog bezbjednosti i NIS2 direktiva EU. Dodatno, CGES kao član ENTSO-E (Evropska mreža operatora prenosnih sistema električne energije) je potpisnik "Opde Atom Agreement For The Minimum Viable Solution" ugovora i u obavezi da poštuje Security plan definisan ugovorom, a kojim je propisana fizička i tehnička zaštita kritične informatičke infrastrukture i objekata u kojima se nalazi ta infrastruktura. CGES svoju kritičnu informatičku infrastrukturu štiti na način kako propisuju navedena akta, pa u okviru toga obavezan je da primjenjuje i zaštitu perimetra štićenog objekata u kojima se nalazi ta infrastruktura. Kako se CGES razvijao, unaprijeđivala se i razvijala njegova informatička infrastruktura, pa je zbog potrebnih kapaciteta ista smještena u dva fizički odvojena data centra, u objektima NDC-a i zgrade uprave. Karakteristike mikro i makro lokacije objekata se sada značajno-drastično razlikuju u odnosu na vrijeme kada su ova dva objekta izgrađena, zbog prostornog razvoja i širenja grada sa svim njegovim funkcijama. Sada, ovi objekti se nalaze se u gusto naseljenoj oblasti grada i od okolnih sadržaja odvojeni su samo dvorištem i parkingom što se ne može iskoristiti kao zona odvajanja sa kontrolisanim pristupom, a što je od izuzetne važnosti za štićene objekte. Oko zgrada ne postoji zaštitna ograda, prilaz pješaka je moguć praktično sa svih strana, pa sve navedeno sa aspekta zaštite kritične infrastrukture i opšte-društvenog značaja CGES-a ukazuju na objektivno prisustvo bezbjednosnih izazova, rizika i prijetnji. U ovakvom okruženju potpuno je realno prisustvo rizika od fizičkog, tehničkog i terorističkog ugrožavanja. Dodatno, treba uzeti u obzir i starost zgrada koje nemaju kategorisanu i sertifikovanu otpornost na požar, pa u slučaju požara i njegovog gašenja velika količina vode će završiti u suterenu, ugrožavajući time prostor i instalacije data centra i pratećih sistema. Jedini način da se navedeni rizici po imovinu CGES-a, kao ključnog privrednog subjekta od javnog interesa u Crnoj Gori, otklone je da se izgradi novi objekat propisno udaljen od gradskog jezgra, sa pozicijom kojom će se izbeći spoljni rizici od neželjenih slučajnih i namjernih akcija, odvojen od saobraćajnica, parkinga, pješačkih koridora i sličnih izvora rizika što je i praksa kod svih drugih ENTSO-E članica. Procjenjuje se

da će biti potrebno 10.000,00 m² placa sa ukupnom površinom objekata od oko 6.000,00 m² i površinom natkrivenog parkinga od oko 5.000,00 m².”

Cilj čijem ostvarenju investicija doprinosi je *„otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu.”*

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2032. godinu.

Za ovu investiciju Agencija je u Obavještenju o rezultatima ispitnog postupka, broj 24/2811-7 od 09.12.2023. godine, utvrdila da se *„nijesu stekli uslovi za davanje saglasnosti budući da tehno-ekonomska analiza i dodatna pojašnjenja koje je CGES dostavio za ovu investiciju ne daju dovoljno informacija na osnovu kojih se može zaključiti da je riječ o optimalnom rješenju u smislu člana 7 stav 3 Pravila, kojima se prevazilaze problemi istaknuti u aktu CGES, broj 7012/5-D/24-1930/3 od 18.10.2024. godine”*. CGES u Izjašnjenju navodi da je u odnosu na predmetnu investiciju izvršio korekcije tehno-ekonomske analize u Ažuriranom investicionom planu. Uvidom u *tehno-ekonomsku analizu za program „Izgradnja novog poslovnog kompleksa CGES-a”* iz Ažuriranog investicionog plana utvrđuje se da je CGES izvršio dopunu teksta u odnosu na prethodnu verziju „Ažuriranog investicionog plana CGES-a za period 2023-2025. godina”, broj 7012/5-D/24-1740/1 od 3.7.2024. godine i na akt CGES, broj 7012/5-D/24-1930/3 od 18.10.2024. godine, na način što je istakao aspekt građevinske nebezbednosti upravne zgrade CGES, uključujući nedostatak seizmičkog projektovanja i ugradnje željezne armature u zadovoljavajućoj mjeri prilikom izgradnje ovog objekta, kao i trenutni *„stepen popunjenosti objekta”*.

Navodi CGES o građevinskog nebezbednosti upravne zgrade CGES, nedostatku seizmičkog projektovanja, *„stepenu popunjenosti objekta”,* itd., su bez osnova, budući da nijesu potkrijepljeni odgovarajućim materijalnim dokazima – elaboratima o statičkoj i seizmičkoj nestabilnosti objekta, zaštiti objekta od požara i drugih tehničko-tehnoloških procesa, koji se izrađuju u skladu sa važećim propisima od strane ovlašćenih pravnih lica. Nadalje, predmetni navodi CGES su kontradiktorni u odnosu na tvrdnje iz akta CGES, broj 7012/5-D/24-1930/3 od 18.10.2024. godine, u kojem je, između ostalog, navedeno da bi se: *„(...) po izgradnji novog kompleksa, postojeći objekti najvjerovatnije prodali (...). Novac od prodaje bi uz capex uz ovaj projekat naveden u predlogu AIP II 2023-2025, poslužio za izgradnju kompleksa (...)”*.

Agencija nalazi da navedeni razlozi iz tehno-ekonomske analize nijesu od uticaja na drugačije rješavanje ove upravne stvari, iz razloga što CGES nije otklonio prethodno ukazane nedostatke u pogledu razrade varijantnih rješenja koja ispunjavaju ciljeve, zahtjeve i ograničenja na način da se izabere rješenje koje za postizanje ciljeva prouzrokuje minimalne troškove investicije, odnosno rješenje koje omogućava umanjivanje ukupnih troškova poslovanja operatora ili, ako to nije moguće, prouzrokuje najmanje uvećanje ovih troškova.

Naime, član 7 stav 3 Pravila definiše dva ekonomska kriterijuma koje investicija treba da ispunjava, i to: kriterijum minimalnih troškova za postizanje ciljeva i kriterijum uticaja na ukupne troškove poslovanja. Navedeni kriterijumi se primjenjuju prilikom pripreme i izbora optimalnog rješenja na način što se bira:

- 1) rješenje koje za postizanje ciljeva prouzrokuje minimalne troškove investicije, i
- 2) rješenje koje omogućava umanjivanje ukupnih troškova poslovanja operatora ili, ako to nije moguće, prouzrokuje najmanje uvećanje ovih troškova.

Dokazivanje ispunjenosti ekonomskih kriterijuma je od posebnog značaja, budući da se saglasno članu 60 st. 1 i 3 Zakona, a u vezi sa članom 59 stav 7 Zakona, kroz cijene za korišćenje prenosnog sistema koje se naplaćuju od korisnika prenosnog sistema nadoknađuju povrat na sredstva i troškovi amortizacije za osnovna sredstva i investicije na koje je prethodno Agencija dala saglasnost. Iz navedenog proizlazi da vrijednost investicija, odnosno osnovnih sredstava na koje je Agencija dala saglasnost, utiče na visinu cijena za korišćenje prenosnog sistema.

Kako se investicija IPI064 odnosi na izgradnju novog poslovnog kompleksa, koji u svim svojim aspektima nije i ne mora biti usmjeren na zadovoljenje potreba korisnika i ostvarenje benefita za korisnike prenosnog sistema, pri dostavljanju predloga za davanje saglasnosti od strane Agencije na takvu investiciju posebno je bilo važno dokazati ispunjenost kriterijuma iz člana 7 stav 3 Pravila.

Dostavljena tehno-ekonomska analiza ne daje dovoljno informacija o tome šta sve ovaj projekat obuhvata, na osnovu čega je procijenjena vrijednost od 10.000.000 €, u kom iznosu se procjenjuju prihodi od prodaje poslovnih objekata koji su trenutno u funkciji, a koji se upotrebom novih objekata više ne bi koristili, na koje sve načine bi se mogli zadovoljiti standardi sigurnosti i bezbjednosti, koliko bi oni koštali i u kom roku bi mogli biti završeni.

Imajući u vidu značaj pitanja sigurnosti i bezbjednosti kritične infrastrukture, vrijeme potrebno za realizaciju investicije je od posebnog značaja za izbor optimalnog rješenja i dokazivanje tehnološke opravdanosti. S tim u vezi, planirani rok završetka predložene investicije - 2032. godina je sporan.

Prepoznajući značaj sigurnosti i bezbjednosti kritične infrastrukture, vodeći se postulatima propisanim Zakonom i metodologijom kojom se uređuje utvrđivanje cijena za korišćenje prenosnog sistema, a imajući u vidu navode CGES-a, ukazujemo da je pri narednom podnošenju investicionog plana na davanje saglasnosti (koji je CGES dužan da dostavi tokom 2025. godine), potrebno predvidjeti kao posebnu investiciju sve ono što je neophodno uložiti kako bi se standardi bezbjednosti i sigurnosti kritične infrastrukture i objekata zadovoljili u što kraćem roku, dok ostale (povezane) investicije mogu biti zasebno prikazane. Na ovaj način će, osim ispunjavanja cilja u što kraćem roku, biti moguće obezbijediti i da se kroz cijene za korišćenje prenosnog sistema pokrivaju troškovi amortizacije i povrata onih osnovnih sredstava koja su direktno vezana za pružanje usluge prenosa korisnicima sistema na kvalitetan, pouzdan i efikasan način. Takođe, ovim se ne uskraćuje pravo CGES-a da investira i u druga osnovna sredstva kojima je moguće obezbijediti bolje uslove rada zaposlenima.

Na osnovu izloženog ocijenjeno je da navedena investicija ne ispunjava uslove za davanje saglasnosti iz člana 11 Pravila, a u vezi sa članom 7 Pravila.

2. Ugradnja solarnih panela u trafostanicama

Identifikacioni broj investicije: IPR114

Vrijednost investicije: 500.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: „Projektom je predviđena ugradnja solarnih panela na objektima CGES-a (trafostanice i zgrada NDC-a). U zavisnosti od površine i orijentacije krova planirano je da na 20 objekata budu instalirani solarni paneli snage do 30 kW po objektu. Ugradnjom solarnih panela CGES bi smanjio potrošnju električne energije, a takođe bi dao doprinos u dijelu korišćenja električne energije iz obnovljivih izvora.“

Ciljevi čijem ostvarenju investicija, kako je naveo CGES, doprinosi su: „strateški pravci unapređenja i razvoja zaštite životne sredine.“

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2025. godinu.

Članom 111 stav 5 Zakona je propisano da operator prenosnog sistema ne smije da obavlja djelatnost proizvodnje električne energije. Kod ovakvog zakonskog rješenja, ocijenjeno je da nijesu ispunjeni uslovi za davanje saglasnosti na navedenu investiciju.

3. Izgradnja 400 kV DV Brezna-Pivska planina - Sarajevo sa TS 400/220 kV Pivska planina

Identifikacioni broj investicije: IPI061

Vrijednost investicije: 70.065.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: *„Na teritoriji Crne Gore izgrađena je značajna nova infrastruktura, koja je spremna za eksploataciju u punom obimu i spajanje ka susjednim sistemima, prvenstveno u cilju realizacije Sekcije IV Transbalkanskog koridora. Nova 400 kV interkonekcija iz sistema Crne Gore i Bosne i Hercegovine bi omogućila eliminaciju zagušenja na granici sa BiH (uslovno i ka Srbiji, zbog električne povezanosti ta tri sistema). Ovakav režim rada trebao bi dodatno da podstakne puno iskorišćenje energetske potencijala Crne Gore, Bosne i Hercegovine, ali i ostalih susjednih sistema za koje jaka veza sa italijanskim tržištem električne energije treba da ponudi pouzdan investicioni signal i garanciju isplativosti ulaganja u proizvodnju električne energije. Projekat obuhvata izgradnju sljedećih sekcija:*

- *DV 400 kV Brezna (ME) – Pivska planina (ME) – Sarajevo 20 (BiH)*
- *TS 400/220 kV Pivska planina*
- *DV 220 kV Pivska planina – HE Piva.”*

Ciljevi čijem ostvarenju investicija doprinosi su, kako je naveo CGES: *„otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu, sigurnost nacionalnog sistema, sigurnost nesmetane trgovine električne energije u regionu i pravilno planiranje u cilju priključenja obnovljivih izvora električne energije i povećanja socio-ekonomske dobiti.”*

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2032. godinu.

Ova investicija ne ispunjava uslove za davanje saglasnosti propisane članom 11 tačka 2 i članom 13 stav 2 Pravila, budući da njeno predlaganje u okviru Ažuriranog investicionog plana iziskuje i ažuriranje Plana razvoja.

4. Izgradnja 110 kV veze Ulcinj - Velika Plaža - Velipoje sa TS 110/35 kV Velika Plaža

Identifikacioni broj investicije: IPI062

Vrijednost investicije: 35.000.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: „U cilju obezbjeđenja sigurnosti napajanja južnog dijela Crne Gore, priključenja obnovljivih izvora u regionu Ulcinja, kao i povezivanja sa susjednim albanskim prenosnim sistemom, javila se potreba za izgradnjom novog 110 kV voda Ulcinj 2 (TS 110/35 kV Velika plaža) - Velipojë. Jedan od ciljeva izgradnje predmetnog voda i TS Velika plaza je potreba da se obezbijedi povećana prekogranična razmjena između Albanije i Crne Gore. Kako bi se evakuisala proizvodnja koja izlazi iz planiranih novih proizvodnih objekata u Albaniji, očekuje se da će predloženi novi vod povećati pouzdanost prenosnog sistema u južnoj Crnoj Gori. Kako bi se omogućilo priključenje na lokalnu postojeću mrežu, planirana je izgradnja sljedećih objekata:

- Nova trafostanica 110 kV/35 u opštinibUlcinj (rekonstrukcija postojeće 35/10 kV TS Velika Plaža i njeno podizanje na 110 kV naponski nivo)
- 110 kV kabal Ulcinj-Velika plaža - Velipojë (AL)

Pomenuta nova TS 110/35 kV Velika plaža bi se povezala na jednu stranu sa postojećom 110 kV TS Ulcinj, a na drugu stranu na planiranu TS Velipojë u Albaniji.”

Ciljevi čijem ostvarenju investicija, kako je naveo CGES, doprinosi su: „otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu, sigurnost nacionalnog sistema, sigurnost nesmetane trgovine električne energije u regionu i pravilno planiranje u cilju priključenja obnovljivih izvora električne energije i povećanja socio-ekonomske dobiti.”

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2030. godinu.

Ova investicija ne ispunjava uslove za davanje saglasnosti propisane članom 11 tačka 2 i članom 13 stav 2 Pravila, budući da njeno predlaganje u okviru Ažuriranog investicionog plana iziskuje i ažuriranje Plana razvoja.

5. Rekonstrukcija i proširenje postrojenja 220/110 kV TS Perućica

Identifikacioni broj investicije: IPR115

Vrijednost investicije: 15.000.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: *„HE Perućica je izgrađena 1960. godine i priključena na prenosni sistem na 110 kV naponskom nivou. Sa razvojem sistema i industrije (prvenstveno izgradnja Željezare u Nikšiću) javljala se potreba za proširenjem postrojenja 110 kV izgradnjom transformacije 110/220 kV i postrojenja 220 kV. Kao izgrađeni objekat HE Perućica je povezana sa ostalim elektroenergetskim sistemom sa šest 110 kV dalekovoda (dva dalekovoda za Podgoricu, jedan za Danilovgrad i dalje prema Podgorici, tri za Nikšić), a na 220 kV naponskom nivou povezana je dalekovodima sa Podgoricom i Trebinjem. Ovako izgrađen sistem je u pogonu više od 50 godina. Zbog dugog perioda eksploatacije i zastarjelosti, i pored redovnog održavanja ugrađene opreme prema uputstvima proizvođača, potrebno je izvršiti rekonstrukciju i proširenje postrojenja 220/110 kV. Na 110 kV strani predviđena je rekonstrukcija 6 dalekovodnih polja, jednog spojnog, jednog mjernog polja i izgradnja jednog dodatnog mjernog polja. Predviđenja je i rekonstrukcija sabirnica 110 kV. Na 220 kV strani predviđena je rekonstrukcija postojeća 2 dalekovodna polja i jednog rezervnog DV polja, te izgradnja jednog transformatorskog polja. Osim zamjene postojećeg transformatora, predviđena je nabavka i ugradnja još jednog 220/110 kV transformatora. U cilju stvaranja uslova za priključenje novog obnovljivog izvora električne energije predviđena je izgradnja i jednog novog 110 kV dalekovodnog polja.“*

Ciljevi čijem ostvarenju investicija, kako je naveo CGES, doprinosi su: *„otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu, sigurnost nacionalnog sistema, sigurnost nesmetane trgovine električne energije u regionu i pravilno planiranje u cilju priključenja obnovljivih izvora električne energije i povećanja socio-ekonomske dobiti.“*

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2029. godinu.

Ova investicija ne ispunjava uslove za davanje saglasnosti propisane članom 11 tačka 2 i članom 13 stav 2 Pravila, budući da njeno predlaganje u okviru Ažuriranog investicionog plana iziskuje ažuriranje Plana razvoja.

6. Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica 1 - EVP Trebješica - Andrijevića

Identifikacioni broj investicije: IPR109

Vrijednost investicije: 15.500.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: *„Dalekovod 110 kV Podgorica 1 - EVP Trebješica - Andrijevića je u pogonu od 1960. godine i njegovo stanje odgovara dugogodišnjoj eksploataciji i činjenici da prolazi preko terena sa zahtjevnim - teškim klimatskim parametarima. Uvažavajući starost i pogonsko stanje dalekovoda potrebno je izvršiti njegovu rekonstrukciju, a posebno uzimajući u obzir važnost dalekovoda za napajanje potrošača – EVP Trebješica, auto-put (TS Mateševo), te činjenicu da se obim dalekovodom osigurava sigurnost napajanja za sjeveroistočni dio Crne Gore (Andrijevića, Plav i Gusinje) kroz obezbjeđenje principa sigurnosti „N-1“. Rekonstrukcija bi zbog opšteg stanja dalekovoda morala obuhvatiti kompletnu zamjenu provodnika, zaštitnog užeta, izolacije, ovjesne i spojne opreme i izgradnju novih stubova. To podrazumijeva zamjenu postojećih i ugradnju provodnika 240/40 mm² i kompletnu zamjenu stubova. Detaljan obim rekonstrukcije je definisao urađeni Idejni projekat. Idejni projekat je odredio prioritete dionice za rekonstrukciju na način da se obezbijedi napajanje potrošača za vrijeme dok traju radovi.“*

Cilj čijem ostvarenju investicija, kako je naveo CGES, doprinosi je: *„otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu.“*

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2031. godinu.

Ova investicija ne ispunjava uslove za davanje saglasnosti propisane članom 11 tačka 2 i članom 13 stav 2 Pravila, budući da njeno predlaganje u okviru Ažuriranog investicionog plana iziskuje ažuriranje Plana razvoja.

7. Povećanje propusne moći DV 220 kV Trebinje (BiH) – Perućica – Podgorica - Koplik (AL)

Identifikacioni broj investicije: IPR110

Vrijednost investicije: 15.500.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: *„Dalekovod 220 kV Trebinje (BiH) – Perućica - Podgorica - Koplik (AL) je ušao u pogon sukcesivno, prva dionica od Trebinja do Podgorice 1965. godine, a potom i dio od Podgorice do Koplika (Albanija) 1972.godine. Dionica od Trebinja do HE Perućice i Podgorice je revitalizovana 1981.godine. Njegovo stanje odgovara dugogodišnjoj eksploataciji i činjenici da prolazi preko terena sa zahtjevnim-teškim klimatskim parametrima. Propusna moć dalekovoda (720A) je prevaziđena kroz povećanje zahtjeva za izgradnjom novih kapaciteta (iz obnovljivih izvora, prije svega solara, ali i hidropotencijala). Uvažavajući zahtjeve za priključenjem obnovljivih izvora u Crnoj Gori, kapacitet postojećeg provodnika predmetnog dalekovoda, te njegovu starost i pogonsko stanje, potrebno je izvršiti njegovu rekonstrukciju. Rekonstrukcija bi, prije svega zbog nedovoljnog kapaciteta, morala obuhvatiti kompletnu zamjenu provodnika, zaštitnog užeta, izolacije, ovjesne i spojne opreme. Kako na postojeće stubove, zbog njihovih konstrukcionih karakteristika, nije moguće instalirati klasične provodnike većeg kapaciteta, to podrazumijeva zamjenu postojećih i ugradnju provodnika specijalne konstrukcije koji po prenosnoj moći odgovaraju provodniku koji može da nosi 1500 A, a po mehaničkim karakteristikama neće povećati opterećenje stubova u odnosu na opterećenje za koje su stubovi projektovani. Detaljan obim rekonstrukcije će definisati projektna dokumentacija.“*

Ciljevi čijem ostvarenju investicija, kako je naveo CGES, doprinosi su: *„otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu, sigurnost nacionalnog sistema, sigurnost nesmetane trgovine električne energije u regionu i pravilno planiranje u cilju priključenja obnovljivih izvora električne energije i povećanja socio-ekonomske dobiti.“*

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2027. godinu.

Ova investicija ne ispunjava uslove za davanje saglasnosti propisane članom 11 tačka 2 i članom 13 stav 2 Pravila, budući da njeno predlaganje u okviru Ažuriranog investicionog plana iziskuje ažuriranje Plana razvoja.

8. Revitalizacija DV 110 kV Virpazar – Bar, DV 110 kV Perućica – Nikšić vod III i DV 110 kV Budva – Cetinje

Identifikacioni broj investicije: IPR118

Vrijednost investicije: 1.520.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: „Dalekovod 110 kV Virpazar - Bar je u pogonu od 1961. godine. U toku njegovog eksploatacionog perioda rađena je samo zamjena spojne i ovjesne opreme na zateznim stubovima, kao i zamjena pojedinih izolatorskih lanaca. Projekat postojećeg stanja ovog DV je pokazao sve nedostatke, kao što je korozija i potrošenost pojedinih elemenata ovjesne opreme. Provodnici su u toku svog eksploatacionog vijeka pretrpjeli veliki broj oštećenja usljed velikog broja prekida, a prije svega izgubili svoja elastična svojstva pa ih je potrebno zamijeniti u cilju veće pogonske pouzdanosti predmetnog dalekovoda. Revitalizacija DV 110 kV Virpazar - Bar podrazumijeva nabavku provodnika Al/Fe 150/25 mm², nabavku spojne i ovjesne opreme i nabavku staklenih izolatora, kao i izvođenje radova na ugradnji navedene opreme. Osim zamjene opreme predviđeno je i farbanje stubova od stuba br. 112 do stuba br. 163. Dalekovod DV 110 kV Perućica - Nikšić vod 3 pušten je u pogon 1958.godine. Usljed dugog eksploatacionog vijeka i dotrajalosti, neophodna je kompletna zamjena spojne i ovjesne opreme, faznih provodnika kao i porculanskih izolatora. Revitalizacija DV 110 kV Perućica - Nikšić vod III podrazumijeva nabavku provodnika Al/Fe 240/40 mm², nabavku spojne i ovjesne opreme i nabavku staklenih izolatora, kao i izvođenje radova na ugradnji navedene opreme. Projektom postojećeg stanja DV 110 kV Budva – Cetinje se, u svrhu povećanja pogonske sigurnosti, preporučuje ugradnja kompletno nove izolacije u skladu s važećim propisima. Takođe, uzevši u obzir da je ovjesna oprema pokretljiva i nalazi se u pogonu 46 godina, za očekivati je njenu istrošenost uslijed njihanja, što uz pojavu korozije ukazuje na potrebu njene zamjene na kompletnom dalekovodu. Ista konstatacija je navedena vezano za stanje provodnika i njegov pogonski vijek. Kako bi se povećala sigurnost ljudi i imovine, te u svrhu povećanja pouzdanosti i sigurnosti prenosa električne energije predmetnim dalekovodom (kako bi se smanjio rizik od povratnih preskoka koji uzrokuju prekide pogona, te oštećenja ovjesne opreme i provodnika), na stubovima predmetnog dalekovoda za koje se utvrdi da postoje tehnički opravdani uslovi i da se nalaze na terenima pristupačnim za ljude (u blizini kuća,

asfaltnih cesta, vinograda, maslinika, obradivih površina, makadamskih puteva i sl.), preporučuje se obnova uzemljivača. Analizom situacije trase evidentirano je 20 stubnih mjesta na kojima bi trebalo izvršiti obnovu uzemljivača s obzirom na to da je i kroz SGM evidentiran veći broj ispada ovog dalekovoda iz pogona (prolazni kvarovi). Istim projektom konstatovana je pojava korozije u manjem ili većem obimu na svim stubnim mjestima i činjenica je da bi uznapredovala korozija postala slaba tačka čeličnoredne konstrukcije na svim stubnim mjestima, te se stoga planira AKZ na svim stubovima predmetnog DV. Revitalizacija DV 110 kV Budva - Cetinje podrazumijeva nabavku provodnika Al/Fe 150/25 mm², nabavku spojne i ovjesne opreme i nabavku staklenih izolatora, kao i Izvođenje radova na ugradnji navedene opreme. Takođe, predviđa se i nabavka potrebnog materijala i realizacija radova na AKZ na svim stubovima kao i otkopavanje, zamjena postojećih uzemljivača, povezivanje novopoloženih uzemljivača sa konstrukcijom stubova i njihovo zatrpavanje i mjerenje otpora uzemljivača na 20 stubova."

Ciljevi čijem ostvarenju investicija doprinosi su: „otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu, pravilno planiranje u cilju minimizacije kapitalnih investicija u prenosnu mrežu i strateški pravci unapređenja i razvoja u zaštitu životne sredine."

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2027. godinu.

Ova investicija ne ispunjava uslove za davanje saglasnosti propisane članom 11 tačka 2 i članom 13 stav 2 Pravila, budući da njeno predlaganje u okviru Ažuriranog investicionog plana iziskuje ažuriranje Plana razvoja.

9. Rekonstrukcija DV 110 kV Nikšić - Bileća

Identifikacioni broj investicije: IPR072

Vrijednost investicije: 11.650.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: „Dalekovod Nikšić – Bileća je pušten u pogon 1956. godine i svi elementi ovog dalekovoda (stubovi, provodnici, zaštitno uže, spojna i ovjesna oprema) su u lošem stanju. Može se reći da je cijeli dalekovod u ovakvom stanju i da ga je potrebno kompletno rekonstruisati. Prvobitno su planirani radovi u zateznom polju od stuba br. 150 do stuba br. 159 i tada je počeo projekat, ali je zbog teškog stanja

dalekovoda, proširen obim posla u smislu rekonstrukcije na cijeli DV. Predmetnom rekonstrukcijom je predviđena zamjena svih stubova i ugradnja provodnika presjeka 240/40 mm², kako bi se eliminisali česti kvarovi u vidu prekida provodnika koji za posljedicu imaju havariju stubova i veću učestanost prekida napajanja potrošnje.”

Ciljevi čijem ostvarenju investicija, kako je naveo CGES, doprinosi su: *„otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu, sigurnost nacionalnog sistema i sigurnost nesmetane trgovine električne energije u regionu.”*

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2031. godinu.

Ova investicija ne ispunjava uslove za davanje saglasnosti propisane članom 11 tačka 2 i članom 13 stav 2 Pravila, budući da njeno predlaganje u okviru Ažuriranog investicionog plana iziskuje ažuriranje Plana razvoja.

10. Nabavka energetskih transformatora

Identifikacioni broj investicije: IPR116

Vrijednost investicije: 15.000.000 €

CGES je za ovu investiciju dao sljedeći opis tehničkog rješenja: *„Ovim projektom će se realizovati nabavka energetskih transformatora i to četiri energetska transformatora 110/35 kV, od kojih dva snage 63 MVA, dva snage 40 MVA i dva energetska transformatora 400/220/33 kV 400 MVA. Dva energetska transformatora 63 MVA će biti ugrađena u TS 110/35 kV Bar na mjesto postojećih transformatora snage 40 MVA. Od dva demontirana transformatora jedan će biti ugrađen u TS 110/35 kV Ulcinj na mjesto postojećeg transformatora snage 31.5 MVA, dok će drugi ostati na platou u TS 110/35 kV Bar. Novi energetske transformatori snage 40 MVA će biti ugrađeni u trafostanici TS 110/35 kV Tivat. Demontirani transformatori snage 63 MVA i 20 MVA će ostati kao rezerva na platou u TS 110/35 kV Tivat. Dva energetska transformatora snage 400 MVA će biti ugrađena na mjesto postojećih transformatora u TS 400/220/110 kV Pljevlja 2. Projekat uključuje transport demontiranih transformatora kao i potrebne građevinske radove koji mogu proistići iz potrebe za adaptacijom transformatorskih uljnih kada.”*

Ciljevi čijem ostvarenju investicija, kako je naveo CGES, doprinosi su: *„otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu, sigurnost nacionalnog sistema i pravilno planiranje u cilju minimizacije kapitalnih investicija u prenosnu mrežu.“*

Završetak realizacije ove investicije planiran je za 2028. godinu.

Ova investicija kategorisana je kao „Ostalo“, iako po svojoj prirodi pripada infrastrukturnim projektima jer je riječ o nabavci novih transformatora, tj. intervenciji na postojećoj elektroprenosnoj infrastrukturi. S tim u vezi, njeno predlaganje u okviru Ažuriranog investicionog plana iziskuje ažuriranje Plana razvoja, tj. ona ne ispunjava uslove za davanje saglasnosti propisane članom 11 tač. 2 i 3 i članom 13 stav 2 Pravila.

Na osnovu analize gorenavedenih investicija, primjenom citiranih odredaba Pravila i Zakona, odlučeno je kao u tački 2 dispozitiva ove odluke.

III Ostale investicije

Ažuriranim investicionim planom su predložene investicije iz naredne tabele, za koje je utvrđeno da postoji razlika u dinamici realizacije u odnosu na Plan razvoja, u onom njegovom dijelu u odnosu na koji postoji saglasnost Agencije, iz kog razloga nije ispunjen uslov propisan članom 11 tačka 2 i članom 13 stav 2 Pravila.

Tehno-ekonomska opravdanost investicija iz tabele koja slijedi, osim investicije IPI015, je bila predmet ocjene Agencije u prethodnim postupcima, u kojim je već odlučeno da su predmetne investicije opravdane, pa je nesporan njihov regulatorni tretman u smislu utvrđivanja povrata na sredstva i amortizacije, koje će operator ostvariti nakon stavljanja sredstava u upotrebu. Za davanje saglasnosti na ažuriranje navedenih investicija neophodno je ažurirati i Plan razvoja. U pogledu investicije IPI015, u postupku davanja saglasnosti na Plan razvoja nije data saglasnost na investiciju IPI015 – Izgradnja 110 kV DV Virpazar – Briska Gora – Ulcinj, tako da i u tom dijelu Ažurirani investicioni plan nije usklađen sa pomenutim Planom razvoja. Međutim, investicija IPI015 - Izgradnja 110 kV DV Virpazar – Ulcinj, vrijednosti 6.235.000 eura, odobrena je u ranijim postupcima davanja saglasnosti na planove, pa je njen regulatorni tretman neupitan.

Tabela Ostale investicije

Redni broj	IB	Program / projekat	Naziv investicije	Odluka kojom je prvi put data saglasnost
1	IPI006b	Program	Izgradnja 400 kV DV Čevo - Pljevlja	Odluka o odobravanju „Investicionog plana za period 2012-2014. godina“, broj 12/695-39 od 7.06.2012. godine
2	IPI019	Program	Izgradnja TS 400/110/35 kV Brezna – II faza	Odluka o odobravanju „Investicionog plana za period 2012-2014. godina“, broj 12/695-39 od 7.06.2012. godine
3	IPR009	Projekat	Rekonstrukcija DV 110 kV Budva - Lastva	Odluka o odobravanju „Investicionog plana za period 2012-2014. godina“, broj 12/695-39 od 7.06.2012. godine
4	IPI009	Projekat	Izgradnja 400 kV DV Pljevlja2 - B.Bašta - Višegrad	Odluka o odobravanju „Investicionog plana za period 2012-2014. godina“, broj 12/695-39 od 7.06.2012. godine
5	IPI015	Program	Izgradnja 110 kV DV Virpazar - Ulcinj	Odluka o odobravanju „Investicionog plana za period 2012-2014. godina“, broj 12/695-39 od 7.06.2012. godine
6	IPI058	Projekat	Ugradnja varijabilnog šant reaktora 250 MVar u	Odluka o davanju saglasnosti na „Ažurirani investicioni plan CGES-a za period 2020-2022. godina“, broj 21/288-5 od 16.04.2021. godine
7	IPI030	Projekat	Izgradnja TS 110/35 kV Luštica sa priključkom na 110	Odluka o odobravanju „Investicionog plana za 2016. godina“, broj 16/215-16 od 19.10.2016. godine
8	IPI060	Projekat	Izgradnja TS 110/10 kV Bečići	Odluka o davanju saglasnosti na „Investicioni plan CGES-a za period 2023-2025. godina“, broj 22/1359-28 od 28.12.2022. godine
9	IPI055	Program	Izgradnja TS 110/10 kV Podgorica 7 i njeno	Odluka o odobravanju „Investicionog plana za period 2017-2019. godina“, broj 16/2608-8 od 3.11.2016. godine
10	IPI056	Program	Izgradnja TS 110/35 kV Buljarica i njeno povezivanje na	Odluka o davanju saglasnosti na „Investicioni plan CGES-a za period 2020-2022. godina“, broj 19/3989-2 od 29.10.2019. godine
11	IPR089	Projekat	Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica -	Odluka o davanju saglasnosti na „Investicioni plan CGES-a za period 2020-2022. godina“, broj 19/3989-2 od 29.10.2019. godine
12	IPI017	Projekat	Izgradnja 110 kV DV Lastva - Kotor	Odluka o odobravanju „Investicionog plana za period 2012-2014. godina“, broj 12/695-39 od 7.06.2012. godine

13	IPI016	Projekat	Izgradnja 110 kV DV Vilusi - Herceg Novi	Odluka o odobravanju „Investicionog plana za period 2012-2014. godina“, broj 12/695-39 od 7.06.2012. godine
14	IPR102	Projekat	Nabavka autotransformatora 220/110 kV, 150	Odluka o davanju saglasnosti na „Investicioni plan CGES-a za period 2023-2025. godina“, broj 22/1359-28 od 28.12.2022. godine

Na osnovu izloženog, kod ocjene da nijesu ispunjeni uslovi propisani članom 11 tačka 2 i članom 13 stav 2 Pravila, odlučeno je kao u tački 3 dispozitiva odluke.

B. Program otkupa infrastrukture

U skladu sa članom 186 stav 3 Zakona o energetici operator sistema dužan je da utvrđuje trogodišnje programe otkupa infrastrukture iz člana 175 i člana 186 stav 2 ovog zakona, po vrstama sredstava i lokacijama i da infrastrukturu uključi u razvojni, odnosno investicioni plan. S tim u vezi, CGES je dostavio Program otkupa, u kome su dati podaci u vezi sa otkupom infrastrukture ukupne vrijednosti 6.940.000 € u 2025. godini.

U Programu otkupa je navedeno da on, u skladu sa Zakonom sadrži infrastrukturu koja će biti predmet otkupa od strane CGES, a bez koje bi bilo narušeno funkcionisanje sistema ili koju osim vlasnika koriste druga pravna ili fizička lica, odnosno novi korisnici na osnovu ugovora o izgradnji infrastrukture za priključenje i priključenju.

Članom 186 stav 1 Zakona je propisano da su nadležni operator sistema i vlasnik infrastrukture koja služi za prenos ili distribuciju električne energije radi obezbjeđenja tehničko-tehnološkog jedinstva i sigurnosti funkcionisanja sistema, obezbjeđenja sigurnosti snabdijevanja, funkcionisanja tržišta i očuvanja prostora u skladu sa prostorno-planskim dokumentima, dužni da međusobna prava i obaveze urede ugovorom o otkupu, čiji je obavezni element, saglasno članu 185 stav 2 Zakona i iznos naknade za otkup infrastrukture. Članom 186 stav 2 Zakona precizirano je da se smatra da infrastruktura iz stava 1 ovog člana služi za prenos, odnosno distribuciju električne energije ako infrastrukturu, osim vlasnika koriste druga pravna ili fizička lica odnosno, novi korisnici na osnovu ugovora iz člana 175 ovog zakona, ili ako bi bez te infrastrukture bilo narušeno funkcionisanje sistema.

I Otkup na koji se daje saglasnost

U nastavku je dat pregled otkupa infrastrukture za koje je Agencija ocijenila da su ispunjeni uslovi za davanje saglasnosti iz citiranih odredaba Zakona:

1. TS 110/33 kV Krnovo - sabirnice i 2 dalekovodna polja i priključni DV Krnovo – Gvozd - Nikšić

Identifikacioni broj otkupa: IPI059

Vrijednost otkupa u 2025. godini: 3.500.000 €

CGES je za ovaj projekat dao sljedeći opis i pregled tehničkih karakteristika:

“Vjetroelektrana Gvozd se priključuje na elektroprenosni sistem preko nove trafostanice TS Gvozd 110/33 kV i 110 kV vodova Gvozd-Krnovo i Gvozd-Nikšić. Dodatno za potrebe priključenja predmetnih dalekovoda potrebno je proširenje postojećih TS Krnovo 110/33 kV i TS Nikšić 110/35 kV kao i rasplet odnosno rekonstrukcija voda DV 110 kV Nikšić-Bileća ispred trafostanice.

Realizacija projekta obuhvata:

- Izgradnju TS 110/33 kV Gvozd, koja služi za priključenje predviđenog vjetroparka snage 54,6 MW. Projekat obuhvata izgradnju sistema sabirnica 110 kV i dva dalekovodna polja 110 kV Krnovo i Nikšić,*
- Izgradnju dalekovoda 110 kV Gvozd – Krnovo, dužine 3 km, presjek provodnika Al/Fe 3x240/40 mm²,*
- Izgradnju dalekovoda 110 kV Gvozd – Nikšić, dužine 15 km, presjek provodnika Al/Fe 3x240/40 mm²,*
- Rasplet vodova i proširenje TS 110/35 kV Nikšić zbog prihvatanja budućeg dalekovoda 110 kV Gvozd – Nikšić.*
- Proširenje predviđa izgradnju i opremanje jednog 110 kV polja i proširenje sistema sabirnica. Dodatno, potrebno je izmijestiti 110 kV polje Bileća na čije mjesto će se uvesti DV 110 kV Gvozd, dok se polje Bileća pomjera na novo polje. Iz istog razloga je potrebno je riješiti rasplet vodova odnos rekonstruisati vod Nikšić-Bileća na ulazu u trafostanicu,*

- *Proširenje TS Krnovo zbog prihvatanja budućeg dalekovoda 110 kV Gvozd – Krnovo. Proširenje iziskuje proširenje postojećeg sistema sabirnica, izmještanje mjernog polja, kao i opremanje novog 110 kV polja.*

Navedeni objekti će biti izgrađeni u okviru izgradnje VE Gvozd. Vodeći se optimalnim tehn-ekonomskim rješenjem za priključenje VE Gvozd, u okviru izgradnje infrastrukture za priključenje, planira se, pored izgradnje dalekovoda 110 kV Gvozd – Nikšić, i izgradnja dalekovoda 110 kV Gvozd – Krnovo, koji će se preko sabirnica u TS Krnovo 110/33 kV, povezati na prenosni sistem električne energije. U skladu sa Zakonom o energetici („Sl. list Crne Gore“, br. 5/2016 i 51/2017), a uvažavajući dinamiku realizacije projekta izgradnje VE Gvozd i infrastrukture za priključenje, CGES će u toku 2025. godine izvršiti preuzimanje sabirnica u TS Krnovo 110/33 kV, koje su predmet korišćenja više korisnika, kako bi stvorio preduslove za povezivanje buduće vjetroelektrane Gvozd, odnosno infrastrukture za njeno priključenje na prenosni sistem električne energije. U slučaju odstupanja od planirane dinamike realizacije projekta izgradnje VE Gvozd i infrastrukture potrebne za priključenje, CGES će pristupiti ažuriranju podataka u Programu otkupa kroz Investicioni plan 2026-2028. godina.”

Predmet davanja saglasnosti od strane Agencije u ovom postupku može biti otkup postojeće infrastrukture. S tim u vezi, u postupku je utvrđeno da su se stekli uslovi iz člana 186 st. 1 i 2 Zakona za davanje saglasnosti na otkup u dijelu koji se odnosi se na sabirnice i dva dalekovodna polja u TS 110/33 kV Krnovo u vrijednosti od 500.000 € u 2025. godini.

2. Izmještene dionice DV 110 kV Podgorica 2 – Podgorica 5 – KAP, vod 1 i DV 110 kV Podgorica 2 – KAP, vod 2

Identifikacioni broj otkupa: IPI066

Vrijednost otkupa u 2025. godini: 330.000 €

CGES je za ovaj projekat dao sljedeći opis i pregled tehničkih karakteristika izmještene infrastrukture: „*Za potrebe izgradnje dijela jugozapadne obilaznice oko Podgorice (dionica obilaznice od Cetinjskog puta do mosta Luča) tokom jula i avgusta mjeseca 2021. godine izvršeno je izmještanje dionica dalekovoda 110 kV Podgorica 2 -Podgorica 5 - KAP, vod 1 i*

Podgorica 2 - KAP, vod 2. Izmještanje dionica dalekovoda je izvršeno kako bi se isti usaglasili sa uslovima i zahtjevima tehničkih propisa u pogledu prelaska i približavanja dalekovoda preko puteva sadržanih u Pravilniku o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1 kV do 400 kV („Službeni list SFRJ”, br. 65/88 i „Službeni list SRJ”, br. 18/92).

Izmještanje navedenih dionica dalekovoda 110 kV je izvršeno u skladu sa odredbama Zakona o energetici („Službeni list CG”, br. 5/16, 51/17, 82/20, 29/22 i 152/22) od strane Agencije za izgradnju i razvoj Podgorice (Investitor Glavni grad Podgorica) u svemu prema pravilima koja se odnose na objekte ovakve vrste koja podrazumijevaju:

- urađena i revidovana projektna dokumentacija*
- od strane Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma pribavljena građevinska dozvola broj UPI 01-17/25 od 09.07.2021. godine*
- za izmještene dionice dalekovoda izvršen tehnički pregled od strane Komisije koja je formirana rješenjem Ministarstva kapitalnih investicija broj 03-302/21-9169/2 od 01.09.2021.godine*
- za izmještene dionice dalekovoda 110 kV pribavljena upotrebna dozvola broj UPI 102-37/5 od 15.10.2021. godine izdata od strane Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma.*

Izmještene dionice dalekovoda 110 kV su dio prenosne mreže i u skladu sa odredbama člana 186 stav 2 Zakona o energetici („Službeni list CG”, br. 5/16, 51/17, 82/20, 29/22 i 152/22) trebaju biti vlasništvo i osnovno sredstvo CGES-a kao operatora prenosne mreže."

U odnosu na ovaj projekat, u postupku je utvrđeno da su se stekli uslovi za davanje saglasnosti za otkup ove infrastrukture u skladu sa članom 186 st. 1 i 2 Zakona.

3. Visokonaponski vodovi EMS- a na teritoriji Crne Gore: DV 110 kV 134/4 HE Potpeć – TS Pljevlja 1, DV 220 kV 266/2 TS Bistrica – TS Pljevlja 2 i DV 220 kV 206/1 TS B.Bašta – TS Pljevlja 2

Identifikacioni broj otkupa: IPI067

Vrijednost otkupa u 2025. godini: 1.500.000 €

CGES je za ovaj projekat dao sljedeći opis i pregled tehničkih karakteristika izmještene infrastrukture: „Uspostavljanjem granica između zemalja bivše SFRJ određeni broj visokonaponskih vodova je zatečen u imovinskom ili tehničkom statusu neadekvatnom zakonski propisanim okvirima. Određeni broj vodova, dijelom svojih trasa se, našao na teritoriji drugih zemalja. Dugi niz godina, eksploatacija i održavanje ovih vodova se odvija na različite načine, i sistemski ovaj problem nije razriješen. Predmet otkupa između Crne Gore i Srbije su 3 visokonaponska DV i to:

- DV 110 kV 134/4 HE Potpeć – TS Pljevlja 1: ukupna dužina voda je 34.6 km od čega je 8 km na teritoriji Crne Gore u vlasništvu EMS-a
- DV 220 kV 266/2 TS Bistrica – TS Pljevlja 2: 14 km dalekovoda se nalazi na teritoriji Crne Gore u vlasništvu EMS-a
- DV 220 kV 206/1 TS Bajina Bašta – TS Pljevlja 2: trasa ovog dalekovoda se dijelom nalazi na teritoriji Srbije, Bosne i Hercegovine i dijelom na teritoriji Crne Gore (14 km na teritoriji Crne Gore u vlasništvu EMS-a).

Cilj ovog otkupa je obezbeđenje redovnog održavanja, pouzdanog i bezbjednog upravljanja objektima, koji na taj način ne bi predstavljali rizik za sistem, kao i za prostor i okruženje u kojem se nalaze. Incidentni događaji su svakako najveći rizik u koridorima ovih vodova, s obzirom da se njihov pravni status ne može jednoznačno opredijeliti. Istovremeno i tehnička ispravnost se ne može garantovati, s obzirom da najčešće ne podliježu sistemskim rješenjima eksploatacije, monitoringa i redovnog održavanja.

Problemi eksploatacije i održavanja vodova na teritoriji drugih zemalja su jednako složeni i potencijalno rizični kao i trase vodova na teritoriji koje nisu dio prenosnog sistema zemlje na čijoj teritoriji se nalaze.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, cilj je da se postigne da se prenosni sistem električne energije kompletno nalazi na teritoriji zemlje. Interkonektivnim vodovima se upravlja u skladu sa pravilima o upravljanju i održavanju ovih vodova, tj. svako je odgovoran za dio voda na svojoj teritoriji, sa utvrđenom tačkom konekcije koja je na državnoj granici, odnosno djelovi mreže drugih prenosnih sistema se neće nalaziti na teritoriji zemlje.

Procjena vrijednosti infrastrukture koja je predmet otkupa će biti izvršena od strane nezavisnog procjenjivača odabranog kroz javni tenderski postupak.

Pravni osnov za otkup je član 186 stav 1 i 2 Zakona o energetici („Službeni list CG”, br. 5/16, 51/17, 82/20, 29/22 i 152/22). Predmetni interkonektivni DV opslužuju više korisnika, u konkretnom slučaju operatora prenosnog sistema (CGES i EMS) i u cilju obezbjeđenja tehničko- tehnološkog jedinstva i sigurnosti funkcionisanja sistema, obezbjeđenja sigurnosti snabdijevanja potrebno je otkupiti navedene DV EMS-a na teritoriji Crne Gore.”

U odnosu na ovaj projekat, u postupku je utvrđeno da su se stekli uslovi za davanje saglasnosti za otkup ove infrastrukture u skladu sa članom 186 st. 1 i 2 Zakona.

4. Izmještene dionice DV 220 kV 264 i 265 HE Piva – TS Pljevlja 2

Identifikacioni broj otkupa: IPI068

Vrijednost otkupa u 2025. godini: 1.100.000 €

CGES je za ovaj projekat dao sljedeći opis i pregled tehničkih karakteristika: „Za povezivanje HE Piva sa prenosnom mrežom sedamdesetih godina prošlog vijeka izgrađeni su dalekovodi 220 kV Piva -Pljevlja (u nomenklaturi CGES-a označeni kao vodovi broj 264 i 265).

Dalekovodi su izgrađeni po svim kriterijumima koji se odnose na objekte ovakve vrste i kao izgrađeni objekti dobili su upotrebne dozvole broj:

- *Upotrebna dozvola broj 20-390/1 od 18.02.1976. godine izdata od Republičkog sekretarijata za privredu za dalekovod 220 kV Piva -Pljevlja broj 265*
- *Upotrebna dozvola broj 06-858/1 od 03.08.1981. godine izdata od Republičkog komiteta za urbanizam, građevinarstvo i komunalno stambene poslove za dalekovod 220 kV Piva - Pljevlja broj 264.*

Dalekovodi su projektovani i izgrađeni na način da su trase čitavom dužinom uglavnom paralelene na međusobnom rastojanju od oko 50 m.

Izgradnjom termoelektrane Pljevlja osamdesetih godina prošlog vijeka dalekovodi 220 kV (oba dalekovoda) su se našla u zoni odlagališta pepela i šljake termoelektrane na lokaciji Maljevac. Kako je radom termoelektrane odlagalište pepela i šljake šireno došlo se u situaciju

da dalekovodi 220 kV Piva -Pljevlja u zoni odlagališta ne zadovoljavaju uslove sigurnog i pouzdanog pogona. Iz navedenog razloga (nepuzdan pogon dalekovoda) prije oko 30-ak godina izvršeno je izmještanje dalekovoda 220 kV Piva -Pljevlja broj 265 (južna trasa dalekovoda) iz zone odlagališta pepela i šljake Maljevac. Izmještanje je izvršeno trasom između termoelektrane i odlagališta Maljevac čime se pogon dalekovoda doveo u tehnički ispravno stanje.

Daljim radom termoelektrane Pljevlja vršeno je proširenje i povećanje visine odlagališta pepela i šljake Maljevac. Zbog nedozvoljenih sigurnosnih visina, u nedozvoljen i rizičan pogon je došao i dalekovod 220 kV Piva -Pljevlja, broj 264 (takozvana sjeverna trasa dalekovoda). U cilju obezbjeđivanja sigurnosti i pouzdanosti pogona dalekovoda, obezbjeđivanja sigurnosti osoblju i životinjama (pristupačan teren i selo u okolini) Glavni republički elektroenergetski inspektor je privrednom subjektu koji upravlja sa TE Pljevlja i CGES-u kao vlasniku dalekovoda 220 kV izdao dva rješenja broj 0206-113-186/1 od 29.09.2014. godine i 0206-113-125/2 od 02.06.2016. godine kojim je naloženo izmještanje dalekovoda 220 kV Piva-Pljevlja broj 264 iz zone odlagališta pepela i šljake Maljevac do zadovoljenja uslova i kriterijuma koji obezbjeđuju pouzdan i siguran pogon dalekovoda. Istovremeno je CGES-u kao vlasniku dalekovoda 264 naloženo da prilaz i prolaz u zoni dalekovoda na lokaciji Maljevac učini neprohodnim za ljude i životinje do njegovog izmještanja i obezbjeđivanja pouzdanog pogona dalekovoda.

Kako su dalekovodi kao izgrađeni objekti bili tehnički ispravni, posjedovali upotrebnu dozvolu, a u stanje nepouzdanog pogona dovedeni isključivo i jedino radom termoelektrane Pljevlja dalje aktivnosti na izmještanju dalekovoda je preuzela Elektroprivreda Crne Gore kao privredni subjekat koji upravlja radom TE Pljevlja, uz aktivno učešće predstavnika CGES-a.

Nakon sprovedenih pripremni radnji i pribavljenih dozvola za gradnju, izmještanje dalekovoda 220 kV Piva -Pljevlja broj 264 je izvršeno tokom 2017-2018. godine. Zbog ograničenog prostora na lokaciji Maljevac (odlagalište pepela i šljake TE, selo Zbljevo, objekti i postrojenja termoelektrane, izmještena dionica dalekovoda 265), a u cilju izbjegavanja ukrštanja dalekovoda 264 i 265, potrebno je bilo tokom izmještanja dalekovoda 264 izvršiti intervenciju i na izmještenoj dionici dalekovoda 265 na način što će se izmještena dionica

dalekovoda 265 iskoristiti za dalekovod 264 i u novoj situaciji biti ponovo sjeverna trasa, a novoizgrađena dionica dalekovoda 220kV u dužini od oko 2,8km će biti dalekovod 265.

Ukupna dužina novoizgrađenih dionica dalekovoda je oko 3,1 km.

Imajući u vidu da je navedena izmještena infrastruktura sastavni dio prenosne mreže CGES-a bez koje bi bilo narušeno funkcionisanje sistema, to CGES pristupa otkupu u skladu sa članom 186 stav 2 Zakona o energetici („Službeni list CG”, br. 5/16, 51/17, 82/20, 29/22 i 152/22).“

U odnosu na ovaj projekat, u postupku je utvrđeno da su se stekli uslovi za davanje saglasnosti za otkup ove infrastrukture u skladu sa članom 186 st. 1 i 2 Zakona.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u tački 4 dispozitiva ove odluke.

II Otkup na koji se ne daje saglasnost

U odnosu na otkup infrastrukture „Dalekovod 110 kV Mrke izgrađen zbog potrebe izgradnje autoputa – prioritetna dionica Smokovac – Mateševo” (identifikacioni broj otkupa: IPI069), u vrijednosti u 2025. godini od 510.000 €, CGES je dao sljedeći opis i pregled tehničkih karakteristika:

„Predmetni dalekovod 110 kV Mrke izgrađen je za potrebe napajanje mobilne trafostanice M_TS 110/20 kV na lokaciji Gornje Mrke u fazi izgradnje autoputa, a planiran je da se koristi kao dio sistema priključnih dalekovoda za stalno napajanje TS 110/20 kV “Autoput 1”. Predmetni dalekovod je izgrađen tako što mu je početni stub (stub br. 1) ugrađen nakon stuba 18 nekadašnjeg DV 110 kV Podgorica - EVP Trebješica, a završava se krajnjim stubom 13 izgrađenim na cca 45m od portala 110 kV u TS 110/20 kV “Autoput 1”. Ukupna dužina trase dalekovoda je 2056 m.

Provodnik je Al/Č 240/40mm², jedno uže po fazi, a zaštitno uže je OPGW. Izolacija dalekovoda su izolatorski lanci koji se sastoje od staklenih izolatora U120B i to jednostruki noseći izolatorski lanac (JN) sa 1 x 7 U120B izolatora, dvostruki noseći električno pojačan izolatorski lanac (DNP) sa 2 x 8 U120B izolatora i jednostruki zatezni električno pojačani izolatorski lanac (JZP) sa 1 x 8 U120B Izolatora.

Predmetni dalekovod veoma je značajan kako zbog sigurnosti napajanja potrošača koji se napajaju iz predmetne trafostanice Autoput 1, tako i za priključenje različitih proizvodnih i potrošačkih kapaciteta u širem reonu oko trafostanice (ovdje posebno može biti interesantno priključenje OIE s obzirom na mogućnost prihvata veće snage i blizinu velikog potrošačkog čvora). Dodatno, stavljanjem u pogon predmetnog dalekovoda će i dio potrošača koji se napajaju sa dalekovoda Podgorica – EVP Trebješica – Andrijevice (EVP Trebješica, TS Autoput 2 (Mateševo), kao i područje Andrijevice, Plava i Gusinja imati povećanu pouzdanost snadbijevanja u budućem periodu.

Imajući u vidu da je navedena izmještena infrastruktura sastavni dio prenosne mreže CGES-a bez koje bi bilo narušeno funkcionisanje sistema, to CGES pristupa otkupu u skladu sa članom 186 stav 2 Zakona o energetici („Službeni list CG“, br. 5/16, 51/17, 82/20, 29/22 i 152/22). Napominje se da predmetna infrastruktura nije trenutno u funkciji jer nije dobijena upotrebna dozvola (takođe nema ni građevinske dozvole), imajući u vidu da su radovi obavljani kroz vladinu saglasnost za pripreme radove. U skladu sa navedenim, ista se ne može ni staviti u funkciju dok CGES ne preuzme infrastrukturu, pri čemu je do tog trenutka smanjena pouzdanost napajanja TS Mrke.

Napomena: Uprava za inspekcijske poslove odnosno Odsjek za elektroenergetsku inspekciju je u proteklih desetak godina izdavao rješenja za privremeni pogon objekata prenosne mreže, po pravilu iz razloga sprovođenja funkcionalnih ispitivanja predmetne infrastrukture odnosno opreme i uređaja. Predmetna ispitivanja su neophodna da bi se kompletirala tehnička dokumentacija – odnosno uradili ispitni protokoli koji su potrebni u postupku rada komisije za tehnički pregled ili kod dobijanja upotrebne dozvole. Vrlo često dodatni razlog je bio i obezbjeđenje sigurnijeg napajanja potrošača ili neki drugi dodatni razlozi. Pravni osnov u pomenutim rješenjima su Zakon o inspekcijskom nadzoru (članovi 14, 15 i 39), Zakon o energetici (članovi 224, 226 i 229) i Zakon o upravnom postupku (član 18). Na ovaj način prvi put su stavljeni u pogon objekti poput TS 400/110 kV Lastva sa DV 110 kV Budva – Tivat po sistemu „ulaz-izlaz“ tokom 2018. godine ili npr. TS 110/35 kV Žabljak sa DV 110 kV Brezna – Žabljak tokom 2023. godine, kao i mnogi drugi objekti.

Alternativa prethodnom modelu stavljanja u pogon predmetnog dalekovoda koji je predmet otkupa (DV 110 kV ulaz Mrke) je da se kroz odgovarajuću prostorno plansku dokumentaciju

omogućiti dobijanje urbanističko-tehničkih uslova za rekonstrukciju već izgrađenog objekta, nakon čega bi se mogli pribaviti građevinska dozvola i na kraju upotrebna dozvola prije stavljanja u pogon. U svakom slučaju, preduslov za stavljanje u pogon jeste otkup predmetne infrastrukture bez obzira na model kojim će ista biti stavljena u pogon. Činjenica je da je predmetni dalekovod dio prenosne mreže i jako važan objekat u smislu odredaba Zakona o energetici, te da je njegovo nestavljanje u pogon veliki rizik da se neplanskom gradnjom stambenih objekata u njegovoj neposrednoj blizini za vrijeme dok isti nije pod naponom dođe do situacije da se isti ne može nikad staviti pod napon ukoliko se ugroze sigurnosne visine u udaljenosti provodnika prema stambenim objektima.“

Agencija je u Obavještenju o rezultatima ispitnog postupka, broj 24/2811-7 od 9.12.2023. godine, za ovaj projekat konstatovala da se „*nijesu stekli uslovi za davanje saglasnosti, budući da CGES nije obrazložio pravni osnov i proceduru stavljanja u upotrebu ove infrastrukture sa aspekta odredaba propisa kojim se uređuje izgradnja objekata, a na šta je Agencija ukazala u dopisu, broj 24/2811-2 od 4.10.2024. godine*“. CGES je u Izjašnjenju naveo da je u odnosu na predmetnu infrastrukturu izvršio dopunu „Programa otkupa infrastrukture Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD za ažurirani period 2023-2025. godina“. U odnosu na navedeno ukazujemo da je pozivanje u predmetnoj stvari na Zakon o inspekcijском nadzoru („Službeni list RCG“, br. 39/03, „Službeni list CG“, br. 76/9, 57/11, 18/14, 11/15, 52/16, 84/24) i Zakon o upravnom postupku pravno irelevantno budući da ovi zakoni predstavljaju procesne zakone. Kada su, pak, u pitanju materijalni propisi koji, u konkretnom, jedino mogu biti od uticaja na odlučivanje, treba ukazati da je članom 226 stav 2 Zakona propisano:

“(2) Elektroenergetski inspektor ima pravo i dužnost da nadzire primjenu zakona, normativa, standarda i tehničkih propisa:

- 1) u postupku pribavljanja energetske dozvole i odobrenja za izgradnju i rekonstrukciju elektroenergetskih objekata, odnosno izvođenja radova na montaži i ugradnji instalacija, uređaja i opreme;*
- 2) u toku izrade tehničke dokumentacije za izgradnju i rekonstrukciju elektroenergetskih objekata;*
- 3) pri proizvodnji elektroenergetskih uređaja i opreme i izgradnji, odnosno proizvodnji elektroenergetskih objekata, odnosno izvođenju radova na montaži i ugradnji instalacija, uređaja i opreme;*

- 4) *pri obavljanju djelatnosti proizvodnje, prenosa i distribucije električne energije i snabdijevanja u okviru nadležnosti inspekcije;*
- 5) *pri održavanju i eksploataciji elektroenergetskih objekata, uređaja, mjernih sklopova, postrojenja i instalacija;*
- 6) *po osnovu stručne i radne osposobljenosti lica koja rukovode i rukuju elektroenergetskim objektima i opremom, kao i lica koja rade na održavanju i izgradnji elektroenergetskih objekata, uređaja, postrojenja i instalacija;*
- 7) *po osnovu pouzdanosti i sigurnosti pogona elektroenergetskih objekata;*
- 8) *po osnovu kvaliteta napona električne energije iz člana 48 stav 1 tačka 2 ovog zakona."*

U odnosu na citirana prava inspektora, članom 229 st. 1 i 2 Zakona propisana su sljedeće njegova ovlašćenja:

"(1) U vršenju inspekcijskog nadzora, pored ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, elektroenergetski inspektor i termoeenergetski inspektor su ovlašćeni da:

- 1) *obustave izgradnju energetskeg objekta, odnosno postavljanje uređaja, postrojenja i instalacija ili opreme pod pritiskom, ako:*
 - *u određenom roku nijesu otklonjene utvrđene nepravilnosti i nedostaci,*
 - *se izgradnja energetskeg objekta, uređaja, postrojenja i instalacija vrši bez odobrenja nadležnog organa ili suprotno tehničkoj dokumentaciji na osnovu koje je izdato odobrenje;*
- 2) *zabrane obavljanje energetske djelatnosti ili gradnju energetskeg objekta, ako nije pribavljena dozvola za obavljanje djelatnosti ili akt na osnovu kojeg se može graditi objekat;*
- 3) *narede obustavu dalje gradnje ili korišćenja energetskeg objekta, odnosno obustavu snabdijevanja energijom ili korišćenje energije, ako se ti objekti ne grade, ne koriste ili ne održavaju po odobrenoj ili potvrđenoj dokumentaciji u skladu sa posebnim tehničkim propisima i ako zbog toga postoji neposredna opasnost za stabilnost i sigurnost energetskeg objekata, zdravlje ili život ljudi ili sigurnost saobraćaja ili susjednih građevina;*
- 3a) *narede vlasnicima i nosiocima drugih prava na nepokretnostima koje se nalaze ispod, iznad ili pored energetskeg objekta da omoguće pristup operatorima sistema radi izvođenja radova kojima se uspostavlja snabdijevanje električnom energijom ili se otklanja konkretna opasnost po ljude i imovinu;*
- 4) *zabrane upotrebu energetskeg objekta, odnosno korišćenje uređaja, postrojenja, instalacija i opreme pod pritiskom, ako:*

- *rad energetskeg objekta, uređaja, postrojenja ili instalacije dovodi u opasnost život ili zdravlje ljudi i imovinu;*
- *po isteku roka utvrđenog rješenjem o obustavi upotrebe, odnosno korišćenja objekta nijesu otklonjene utvrđene nepravilnosti i nedostaci;*
- *se energetskeg subjektu oduzme licenca za obavljanje djelatnosti u energetskeg objektu zbog neispunjavanja propisanih uslova, osim u slučaju iz člana 77 ovog zakona.*

(2) Kada utvrdi izgradnju objekta iz člana 221 stav 1 ovog zakona, elektroenergetski inspektor će o tome obavijestiti nadležnu inspekciju."

Iz citiranih odredaba Zakona jasno je da se predmetna stvar može sagledavati isključivo u kontekstu odredaba člana 105, te odredaba glave XI. Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG", br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22, 4/23), koje, po ocjeni ovog organa, rješenje elektonenergetskog inspektora ne prepoznaju kao dokument kojim se može supstituisati propisani uslov za stavljanje složenog inženjerskog objekta u upotrebu, osim u situaciji kada je u pitanju probni rad i funkcionalno ispitivanje. U prilog navedenom zaključenju govore i navodi CGES da su *"na ovaj način prvi put su stavljeni u pogon objekti poput TS 400/110 kV Lastva sa DV 110 kV Budva – Tivat po sistemu "ulaz-izlaz" tokom 2018. godine ili npr. TS 110/35 kV Žabljak sa DV 110 kV Brezna – Žabljak tokom 2023. godine, kao i mnogi drugi objekti"* jer je uvidom u rješenja koja se odnose na pomenute objekte utvrđeno da su se ovlašćenja inspektora kretala u okviru zakonom propisanog odobravanja probnog rada za objekte izgrađene u skladu sa revidovanom projektnom dokumentacijom i građevinskom dozvolom.

U odnosu na model koji je CGES predložio kao *"alternativu prethodnom modelu"*, u situaciji kada u predmetnoj stvari postoje samo prostorno planske pretpostavke, i to u *Nacrtu izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Glavnog grada Podgorice*, za iniciranje postupka propisanog za složene inženjerske objekte, ocijenjeno da se nijesu ispunili uslovi za davanje saglasnosti na predmetni otkup. Od uticaja na ovakvu ocjenu nijesu bili navodi da *"postoji veliki rizik da se "neplanskom gradnjom stambenih objekata u njegovoj neposrednoj blizini za vrijeme dok isti nije pod naponom dođe do situacije da se isti ne može nikad staviti pod napon ukoliko se ugroze sigurnosne visine u udaljenosti provodnika prema stambenim objektima"*, imajući u vidu da postoje institucionalni mehanizmi za suzbijanje nelegalne gradnje.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u tački 5 dispozitiva ove odluke.

Broj: 25/2031-2

Podgorica, 30.9.2025. godine

„CRNOGORSKI ELEKTROPRENOSNI SISTEM“ AD PODGORICA

Ivan Asanović, izvršni direktor

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 18,

81000 Podgorica

Predmet: Ažurirani plan razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godina i Investicioni plan „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica za 2026. godinu

Poštovani gospodine Asanoviću,

„Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica (u daljem tekstu: CGES) je Regulatornoj agenciji za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija), uz dopis, broj 300-RAE/25-1834/1 od 26.5.2025. godine, u Agenciji zaveden pod brojem 25/2031-1 od 27.5.2025. godine, dostavio, radi davanja saglasnosti, Ažurirani plan razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godina, broj 7012/5-D/25-1678/4 od 9.5.2025. godine (u daljem tekstu: Ažurirani plan razvoja) i Investicioni plan „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica za 2026. godinu, broj 012/5-D/25-1678/2 od 8.5.2025. godine (u daljem tekstu: Investicioni plan). Uz predmetni dopis CGES je takođe dostavio: Odluku Odbora direktora CGES, broj 1-1-D/25-1817/5 od 1.4.2025. godine, o utvrđivanju Nacrta ažuriranog plana razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godina i Predloga investicionog plana „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica za 2026. godinu; Izvještaj sa javne rasprave, broj 7012/5-D/25-1680/1 od 8.5.2025. godine, o Ažuriranom planu razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godina; Amortizacioni plan, kao prilog Investicionog plana.

Nakon analize dostavljenih dokumenata, potrebno je dostaviti dodatna objašnjenja, odnosno otkloniti nedostatke, na način kako slijedi:

1

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81000 Podgorica, **Crna Gora**

T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me www.regagen.co.me

PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

I. Ažurirani plan razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godina

1. U tehno-ekonomskim analizama, koje se odnose na izgradnju novih elemenata prenosnog sistema ili intervencije na postojećim elementima prenosnog sistema kojima se mijenja nominalna snaga, potrebno je koristiti radar dijagram kako je to propisano u potpoglavlju 8.1 Priloga 4 Pravila za izradu i praćenje realizacije planova razvoja i investicionih planova prenosnog sistema električne energije („Službeni list CG“, broj 35/25) (u daljem tekstu: Pravila), s obzirom da je u Ažuriranom planu razvoja korišten radar dijagram iz poglavlja 9 istoimenog priloga, koji se odnosi na ilustraciju sveobuhvatne evaluacije investicija. Dodatno, relativne vrijednosti koristi u radar dijagramima treba da se prikazuju u opsegu od -5 do 5, dok u Ažuriranom planu razvoja radar dijagrami imaju vrijednosti od 0 do +5, u tehno-ekonomskim analizama koje se odnose na izgradnju novih elemenata prenosnog sistema ili intervencije na postojećim elementima prenosnog sistema kojima se mijenja nominalna snaga;
2. U poglavlju 9. „*Ilustracija sveobuhvatne evaluacije investicija*“, radar dijagrame je potrebno prikazati u skladu sa poglavljem 9 Priloga 4 Pravila, kojim je propisano da se koristi zajednički radar dijagram (s obzirom da su u Ažuriranom planu razvoja korišteni pojedinačni dijagrami), odnosno da:
 - *„Relativne vrijednosti svih koristi iz pojedinačnih tehno-ekonomskih analiza svih investicija iz Poglavlja 8 predstavljaju se na zajedničkom radar dijagramu.*
 - *„Ukoliko su u Poglavlju 8 predstavljene tehno-ekonomske analize za više od pet investicija, ilustracija sveobuhvatne evaluacije investicija podrazumijeva pregled pomoću više radar dijagrama, pri čemu se na jednom prikazuju relativne vrijednosti svih koristi iz pojedinačnih tehno-ekonomskih analiza najviše pet investicija prema redu prikazanom u potpoglavlju 7.1.“;*
3. Za investiciju **IPI015 - Izgradnja 110 kV DV Virpazar - Briska Gora - Ulcinj**, koja je sadržana u pregledu neophodnih investicija u periodu 2026-2032. godina, a za koju se u Investicionom planu navodi da predstavlja investiciju na koju je data saglasnost i kojoj je promijenjen tehnički obuhvat, ističemo da:

- investicija **IPI015** - *Izgradnja 110 kV DV Virpazar – Ulcinj*, vrijednosti 6.235.000 eura, je odobrena u ranijim postupcima davanja saglasnosti Agencije na planove, pa je njen regulatorni tretman neupitan;
 - izmjena tehničkog obuhvata ranije odobrenih investicija zahtijeva dostavljanje nove tehno-ekonomske analize, u skladu sa članom 6 stav 1 tačka 8 podtačka b Pravila;
 - predložena investicija je povezana sa priključenjem SE Briska Gora, za koju bi prethodno bilo potrebno razmatranje varijantnih rješenja u okviru Ažuriranog plana razvoja, u skladu sa članom 7 i Prilogom 4 Pravila;
4. Kod investicije **IPI061** - *Izgradnja 400 kV DV Brezna-Pivska planina - Sarajevo sa TS 400/220 kV Pivska planina*, koeficijent K1 je drugačiji u obrascu tehno-ekonomske analize za infrastrukturne investicije u Ažuriranom plan razvoja, u odnosu na Investicioni plan. Takođe, u Ažuriranom planu razvoja parametri K1.1 i K1.2 nijesu prikazani odvojeno.
- Kod poređenja varijanti za ovu investiciju, neophodno je pojasniti na osnovu čega se došlo do zaključka da „Sveobuhvatno gledano, varijanta 1 se pokazuje kao povoljnija.“, s obzirom da je ova investicija 3,21 puta skuplja od one sa kojom se poredila, pri čemu obje investicije zadovoljavaju iste ciljeve;
5. Za investiciju **IPI062** - *Izgradnja 110 kV veze Ulcinj-Velika Plaža-Velipoje sa TS 110/35 kV Velika Plaža*, u obrascu tehno - ekonomske analize prikazane su drugačije vrijednosti za K1, K1.1, K1.2, K2, K4, K5, K6 i K8, u odnosu na obrazac za ovu investiciju iz Investicionog plana.
- Kod poređenja varijanti za ovu investiciju neophodno je pojasniti na osnovu čega se došlo do zaključka da „Sveobuhvatno gledano, varijanta 1 se pokazuje kao povoljnija.“, s obzirom da je ova investicija 1,32 puta skuplja od one sa kojom se poredila, pri čemu obje investicije zadovoljavaju iste ciljeve;
6. Za sve nove investicije iz Ažuriranog plana razvoja potrebno je dostaviti pojašnjenje kvantifikovanih koristi i analitički prikaz CAPEX i OPEX;
7. Za investicije koje se odnose na izgradnju novih elemenata prenosnog sistema, a na koje nije data saglasnost Agencije u prethodnim postupcima davanja saglasnosti na investicione planove, potrebno je dati tabelarni pregled poređenja varijanti, osim za trafostanice 110/X kV koje se

grade na osnovu zahtjeva operatora distributivnog sistema električne energije. Za ove investicije takođe je potrebno dati pregled radar dijagrama poređenja varijanti, u skladu sa Prilogom 4 Pravila.

II. Investicioni plan „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica za 2026. godinu

1. Za investicije **IPI061, IPI062, IPR115, IPR109, IPR110, IPI070, IPR116 i IPR072**, potrebno je u obrascu tehno-ekonomske analize navesti podatke o godini početka i kraja izgradnje;
2. Za investicije **NDC134, NDC135, NDC137, NDC136, IPI064, IPR114 i IPR118**, na koje nije data saglasnost Agencije u prethodnim postupcima davanja saglasnosti na investicioni planove, a za koje je navedeno da je izgradnja započeta u prethodnom periodu, potrebno je dostaviti pojašnjenje u vezi sa dosadašnjim aktivnostima na realizaciji ovih investicija;
3. Za investicije **IPR119, NDC132, NDC114b, NDC119b, NDC120, IPR112, IPD024, IPD006**, neophodno je dopuniti obrasce tehno – ekonomskih analiza sa navođenjem promjena tehničkih obuhvata, u odnosu na prethodno odobrene investicije, kao i uticaja tih promjena na CAPEX predloženih investicija;
4. Za investiciju **IPR114** - *Ugradnja solarnih panela u trafostanicama*, u obrascu tehno-ekonomske analize, u koloni "Ispunjenje zakonskih obaveza", potrebno je izvršiti poziv na član 86 stav 4 Zakona o energetici („Službeni list CG", broj 28/25) (u daljem tekstu: Zakon);
5. Za investiciju **NDC 134** - *Nabavka softvera za organizaciju i administriranje balansnog tržišta i balansiranje EES*, u obrascu tehno-ekonomske analize, u koloni "Ispunjenje zakonskih obaveza", potrebno je izvršiti poziv na član 87 stav 1 tačka 49 Zakona;
6. Za investiciju **NDC138** = *Opremanje novog RDC-a u okviru TS 220/110/35 kV Podgorica 1*, potrebno je dostaviti obrazloženje izbora lokacije za novi RDC;
7. Za investiciju **IPI064** - *Izgradnja nove zgrade NDC-a i Data centra CGES-a*:
 - s obzirom da je CGES u Ažuriranom investicionom plan CGES-a za period 2023-2025. godina", broj 700/D-24-3266/1 od 09.12.2024. godine, koji je utvrđen Odlukom Odbora direktora „Crnogorskog elektroprenosnog sistema" AD Podgorica, broj 1-1-D/24-3341/4 od 17.12.2024. godine, procijenio da će mu za investiciju IPI064 „*Izgradnja novog* 4

poslovnog kompleksa CGES-a“, koja je obuhvatala izgradnju upravne zgrade CGES i NDC, biti potrebno 10.000 m² zemljišta, sa ukupnom površinom objekata od cca 6.000 m² i površinom natkrivenog parkinga od cca 5.000 m², a da se u Investicionom planu predviđa izgradnja samo zgrade NDC i data centra, površine cca 4.000 m² i natkrivenog parkinga površine cca 2.000 m², na zemljištu koje je u vlasništvu CGES, potrebno je dostaviti analitiku CAPEX i OPEX, imajući u vidu da je vrijednost investicije nepromijenjena (10.000.000 eura), a da je obuhvat investicije značajno izmijenjen;

- potrebno je dostaviti pojašnjenje o broju sistematizovanih i popunjenih radnih mjesta u organizacionoj jedinici CGES - „Nacionalni dispečerski centar“ i površini objekta u kojem je smješten NDC, kao i o eventualnim razlikama u površini objekta sadašnjeg NDC, u odnosu na planirani objekat novog NDC;
- potrebno je dostaviti pojašnjenje šta CGES namjerava da uradi sa postojećim poslovnim objektom u kojem je smješten NDC, budući da i navedena odluka može biti od uticaja na cijene za korišćenje prenosnog sistema električne energije;

8. U vezi sa „Programom otkupa infrastrukture za 2026. godinu“, potrebno je dostaviti podatke o vrijednosti sabirnica u TS Krnovo 110/33 kV i dva dalekovodna polja, koje su predmet korišćenja od strane više korisnika, kao i planiranoj vrijednosti infrastrukture koja još uvijek ne postoji, ali je planirana za izgradnju za potrebe priključenja VE Gvozd.

Navedena pojašnjenja, odnosno ispravke je potrebno dostaviti **najkasnije do 20. oktobra 2025. godine.**

S poštovanjem,

Izvršni direktor

Igor Telebak

Broj: 25/2031-8
Podgorica, 8.12.2025. godine

„CRNOGORSKI ELEKTROPRENOSNI SISTEM“ AD PODGORICA

Ivan Asanović, izvršni direktor

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 18

81000 Podgorica

Crna Gora

Predmet: Obavještenje o rezultatima ispitnog postupka

Poštovani gospodine Asanoviću,

Na osnovu člana 111 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), obavještavamo Vas o rezultatima ispitnog postupka, sprovedenog u postupku pokrenutom po zahtjevu „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica (u daljem tekstu: CGES) za davanje saglasnosti na Ažurirani plan razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godina, broj 7012/5-D/25-1678/4 od 9.5.2025. godine i Investicioni plan „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica za 2026. godinu, broj 7012/5-D/25-1678/2 od 8.5.2025. godine, koji su Regulatornoj agenciji za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija), dostavljeni uz dopis, broj 300-RAE/25-1834/1 od 26.5.2025. godine, u Agenciji zaveden pod brojem 25/2031-1 od 27.5.2025.

Agencija je CGES dostavila dopis, broj 25/2031-2 od 30.9.2025. godine, u kojem su date primjedbe i zatražena pojašnjenja, neophodna u postupku davanja saglasnosti, nakog čega je CGES uz akt, broj 7011-D/25-3337/2 od 20.10.2025. godine, dostavio odgovore po primjedbama Agencije i tražena pojašnjenja, kao i inovirani Ažurirani plan razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godina, broj 7011-D/25-3337/3 od 20.10.2025. godine (u daljem tekstu: Ažurirani plan

1

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81000 Podgorica, **Crna Gora**

T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me www.regagen.co.me

PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

razvoja) i Investicioni plan „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica za 2026. godinu, broj 7011-D/25-3337/4 od 20.10.2025. godine (u daljem tekstu: Investicioni plan).

Takođe, postupajući po zahtjevu Agencije, broj 25/2031-4 od 25.11.2025. godine, CGES je dostavio akt, broj 7011-D/25-3337/6 od 27.11.2025. godine, koji je u Agenciji zaveden pod brojem 25/2031-5 od 27.11.2025. godine, u kojem su navedena dodatna pojašnjenja Investicionog plana.

S tim u vezi, nakon uvida u Ažurirani plan razvoja, Investicioni plan i dostavljena pojašnjenja CGES, u ispitnom postupku je utvrđeno sljedeće:

I. Ažurirani plan razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godina

1. Stekli su se uslovi za davanje saglasnosti Agencije na Ažurirani plan razvoja u dijelu koji se odnosi na investicije prikazane u sljedećoj tabeli:

Tabela 1. Investicije na koje se daje saglasnost

R.B	ID BROJ	NAZIV INVESTICIJE	NOVI ELEMENTI Ili INTERVENCIJE NA POSTOJEĆIM ELEMENTIMA
1	IPI009	Izgradnja 400 kV DV Pljevlja2 - B.Bašta - Višegrad	Novi element
2	IPI058	Ugradnja varijabilnog šant reaktora 250 MVar u TS Lastva	Novi element
3	IPI019	Izgradnja TS 400/110/35 kV Brezna – II faza	Novi element
4	IPI017	Izgradnja 110 kV DV Lastva - Kotor	Novi element
5	IPR009	Rekonstrukcija DV 110 kV Budva - Lastva	Intervencija na postojećem elementu
6	IPR010	Rekonstrukcija 110 kV DV Lastva – Tivat - II faza	Intervencija na postojećem elementu
7	IPI062	Izgradnja 110 kV veze Ulcinj- Velika Plaža-Velipoje sa TS 110/35 kV Velika Plaža	Novi element
8	IPR115	Rekonstrukcija i proširenje postrojenja 220/110 kV TS Perućica	Intervencija na postojećem elementu
9	IPR072	Rekonstrukcija DV 110 kV Nikšić – Bileća	Intervencija na postojećem elementu
10	IPI015	Izgradnja 110 kV DV Virpazar - Ulcinj	Novi element
11	IPR109	Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica 1 - EVP Trebješica - Andrijevića	Intervencija na postojećem elementu
12	IPR110	Povećanje propusne moći DV 220 kV Trebinje (BiH) – Perućica – Podgorica - Koplik (AL)	Intervencija na postojećem elementu

13	IPI030	Izgradnja TS 110/35 kV Luštica sa priključkom na 110 kV mrežu	Novi element
14	IPI060	Izgradnja TS 110/10 kV Bečići	Novi element
15	IPI055	Izgradnja TS 110/10 kV Podgorica 7 i njeno povezivanje na 110 kV mrežu	Novi element
16	IPI056	Izgradnja TS 110/35 kV Buljarica i njeno povezivanje na 110 kV mrežu	Novi element
17	IPI070	Izgradnja TS 110/x kV Podgorica 9 sa priključenjem na 110 kV mrežu	Novi element
18	IPR089	Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica - Danilovgrad - Perućica	Intervencija na postojećem elementu
19	IPI016	Izgradnja 110 kV DV Vilusi - Herceg Novi	Novi element
20	IPR116	Nabavka energetskih transformatora	Novi element
21	IPR118	Revitalizacija 110 kV dalekovoda	Intervencija na postojećem elementu
22	IPR125	Proširenje TS Podgorica 2 sa transformacijom 110/10 kV	Intervencija na postojećem elementu
23	IPI014	Izgradnja TS 110/35 kV Kolašin (Drijenak) i izgradnja DV 110 kV Kolašin - Mateševo	Novi element
24	IPI071	Izgradnja TS 110/x kV Bijela i priključenje na prenosnu mrežu	Novi element
25	IPI072	Izgradnja TS 110/10 kV Podgorica 6 i priključenje na prenosnu mrežu	Novi element
26	IPI073	Izgradnja TS 110/10 kV Podgorica 8 i priključenje na prenosnu mrežu	Novi element
27	IPI075	Izgradnja TS 110/35 kV Golubovci i veze 110 kV Podgorica 5 – Golubovci - Virpazar	Novi element
28	IPI074	Izgradnja TS 110/35 kV Tuzi i veze 110 kV Tuzi - Golubovci	Novi element
29	IPR126	Rekonstrukcija DV 110kV Bar -Možura - Ulcinj – povećanje propusne moći	Intervencija na postojećem elementu
30	IPR127	Rekonstrukcija DV 110 kV Bar – Budva – povećanje propusne moći	Intervencija na postojećem elementu
31	IPR128	Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica 2 - Virpazar – povećanje propusne moći	Intervencija na postojećem elementu

Naime, u ovom postupku je ocijenjeno da investicije u Tabeli 1 ispunjavaju uslove iz člana 9 stav 2 tač. 1 i 2 Pravila za izradu i praćenje realizacije planova razvoja i investicionih planova prenosnog sistema električne energije ("Službeni list CG", broj 35/25) (u daljem tekstu: Pravila), kojim je propisano da Agencija daje saglasnost na plan razvoja ako je sačinjen u skladu sa čl. 4 i 5 Pravila i ako su ispunjeni 3

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti

Bulevar Svetog Petra Cetinskog 96, 81000 Podgorica, **Crna Gora**

T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me www.regagen.co.me

PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

kriterijumi iz člana 7 Pravila; i iz člana 16 stav 6 Pravila, kojim je propisano da Agencija daje saglasnost na ažurirani plan razvoja prenosnog sistema za period 2023-2032. godina ako je, pored ispunjavanja uslova iz člana 9 stav 2 tač. 1 i 2 Pravila, sačinjen u skladu sa Prilogom 4 Pravila.

2. Nijesu se stekli uslovi za davanje saglasnosti Agencije na Ažurirani plan razvoja, u dijelu koji se odnosi na investicije prikazane u sljedećoj tabeli:

Tabela 2. Investicije na koje se ne daje saglasnost

R.B	ID BROJ	NAZIV INVESTICIJE	NOVI ELEMENTI Ili INTERVENCIJE NA POSTOJEĆIM ELEMENTIMA
1	IPI061	Izgradnja 400 kV DV Brezna- Pivska planina -Sarajevo sa TS 400/220 kV Pivska planina	Novi element
2	IPI078	Izgradnja DV 400 kV Čevo - Brezna (vod II)	Novi element
3	IPR129	Ugradnja sinhronog kompenzatora	Novi element

Za investicije u Tabeli 2 u ispitnom postupku je utvrđeno da se nijesu stekli uslovi za davanje saglasnosti s obzirom da ove investicije ne ispunjavaju uslov propisan članom 16 stav 6 Pravila, a u vezi sa članom 9 stav 2 tačka 2 Pravila, kojim je propisano da Agencija daje saglasnost na plan razvoja ako su ispunjeni kriterijumi iz člana 7 Pravila.

Naime, članom 3 tačka 4 Pravila je propisano da metodološki pristup planiranja prenosnog sistema podrazumijeva primjenu tehničkih i ekonomskih kriterijuma za odabir investicija. Članom 7 stav 1 Pravila je propisano da tehnički kriterijumi iz člana 3 tačka 4 Pravila obuhvataju zahtjeve i ograničenja koji proizilaze iz pravila koja uređuju rad prenosnog sistema i odnose se na rad sistema u normalnim, kao i otežanim pogonskim uslovima, dok je stavom 2 člana 7 Pravila propisano da su ekonomski kriterijumi iz člana 3 tačka 4 Pravila:

- 1) kriterijum minimalnih troškova za postizanje ciljeva plana razvoja i
- 2) kriterijum uticaja na ukupne troškove poslovanja.

Nadalje, članom 7 stav 3 Pravila je propisano da se ekonomski kriterijumi primjenjuju prilikom izbora optimalnog rješenja koje je predloženo kao investicija, na način da se između mogućih tehničkih

rješenja (varijantna rješenja) koja ispunjavaju ciljeve plana razvoja, zahtjeve i ograničenja izabere rješenje koje:

- 1) za postizanje ciljeva plana razvoja prouzrokuje minimalne troškove investicije; i
- 2) omogućava umanjivanje ukupnih troškova poslovanja operatora ili, ako to nije moguće, prouzrokuje najmanje uvećanje ovih troškova.

Članom 16 stav 5 Pravila je propisano da predložena varijantna rješenja u ažuriranom planu razvoja prenosnog sistema za period 2023-2032. godine za investicije koje se odnose na izgradnju novih elemenata prenosnog sistema dostavljaju se u skladu sa Prilogom 4 Pravila.

S tim u vezi, za investicije iz tač. 1 i 2 iz Tabele 2 (**IPI061** - *Izgradnja 400 kV DV Brezna- Pivska planina -Sarajevo sa TS 400/220 kV Pivska planina* i **IPI078**- *Izgradnja DV 400 kV Čevo - Brezna (vod II)*), u ispitnom postupku je utvrđeno da ove investicije ne ispunjavaju ekonomske kriterijume iz člana 7 st. 2 i 3 Pravila, budući da je na osnovu dostavljenih tehno - ekonomskih analiza utvrđeno da je ukupna vrijednost predloženih investicija IPI061 i IPI078 višestruko veća od vrijednosti investicije izgradnje 400 kV DV Brezna – Gacko, koja je navedena kao varijantno rješenje za obje predložene investicije, pri čemu varijantno rješenje doprinosi ostvarenju istih ciljeva Ažuriranog plana razvoja. Naime, vrijednost varijantnog rješenja iznosi 22.000.000 €, dok ukupna vrijednost investicija IPI061 i IPI078 iznosi 90.065.000 €.

Za investiciju iz tačke 3 iz Tabele 2 - **IPR129** - *Ugradnja sinhronog kompenzatora*, u ispitnom postupku je utvrđeno da za ovu investiciju nijesu dostavljena moguća tehnička (varijantna) rješenja u skladu sa članom 16 stav 5 Pravila, tako da nije moguće izvršiti evaluaciju ekonomskih kriterijuma iz člana 7 st. 2 i 3 Pravila, te stoga ova investicija ne ispunjava uslove za davanje saglasnosti iz člana 9 stav 2 tačka 2 Pravila.

II. Investicioni plan „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica za 2026. godinu

- 1.** Stekli su se uslovi za davanje saglasnosti Agencije na Investicioni plan, u dijelu koji se odnosi na investicije prikazane u sljedećoj tabeli, ukupne vrijednosti 50.243.000,00 € za 2026. godinu:

Tabela 3. Investicije na koje se daje saglasnost

r.b	IB	PROGRAM/ PROJEKAT	NOVA INVESTICIJA / INVESTICIJA NA KOJU JE DATA SAGLASNOST / INVESTICIJA NA KOJU JE DATA SAGLASNOST A KOJOJ JE PROMIJENJE N TEHNIČKI OBUHVAAT	NAZIV INVESTICIJE	REALIZOV ANO DO KRAJA 2024. GODINE [k€]	PLAN ZA 2026. GODINU [k€]	UKUPN A VRIJED NOST INVESTI CIJE [k€]	GODIN A POČETK A REALIZ ACIJE	GODIN A KRAJA REALIZ ACIJE
1	IPI009	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja 400 kV DV Pljevlja2-B.Bašta-Višegrad	629	3.000	13.198	2012	2028
2	IPI058	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Ugradnja varijabilnog šant reaktora 250 MVA _r u TS Lastva	8.969	4.914	15.094	2020	2026
3	IPI019	program	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja TS 400/110/35 kV Brezna - II faza	6.098	6.247	41.010	2016	2028
4	IPI017	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja 110 kV DV Lastva - Kotor	647	424	2.600	2013	2028
5	IPR009	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Rekonstrukcija DV 110 kV Budva - Lastva	247	100	1.815	2013	2027
6	IPR010	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Rekonstrukcija 110 kV DV Lastva – Tivat - II faza	158	15	2.426	2013	2027
7	IPI062	projekat	nova investicija	Izgradnja 110 kV veze Ulcinj-Velika Plaža-Velipoje sa TS 110/35 kV Velika Plaža	0	1.000	35.000	2025	2030
8	IPR115	projekat	nova investicija	Rekonstrukcija i proširenje postrojenja 220/110 kV TS Perućica	0	150	25.230	2025	2030
9	IPR072	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a	Rekonstrukcija DV 110 kV Nikšić-Bileća	77	592	11.650	2020	2031

			kojoj je promijenjen tehnički obuhvat						
10	IPI015	program	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja 110 kV DV Virpazar- Ulcinj	89	50	6.235	2018	2032
11	IPR109	projekat	nova investicija	Rekonstrukcija dalekovoda DV 110 kV Podgorica - EVP Trebješica - Andrijeвица	132	50	15.500	2024	2031
12	IPR110	projekat	nova investicija	Povećanje propusne moći DV 220 kV Trebinje (BiH) - Perućica - Podgorica - Koplik (AL)	5	2.800	15.000	2024	2027
13	IPI030	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja TS 110/35 kV Luštica sa priklučkom na 110 kV mrežu	6.398	6.462	30.000	2015	2030
14	IPI060	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja TS 110/10 kV Bečići	40	740	11.000	2023	2030
15	IPI055	program	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja TS 110/10 kV Podgorica 7 i njeno povezivanje na 110 kV mrežu	457	1.000	10.000	2021	2028
16	IPI056	program	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja TS 110/35 kV Buljarica i njeno povezivanje na 110 kV mrežu	55	1.231	7.000	2021	2030
17	IPI070	projekat	nova investicija	Izgradnja TS 110/x kV Podgorica 9 sa priklučenjem na 110 kV mrežu	0	500	12.000	2025	2030
18	IPR089	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica- Danilovgrad- Perućica	1.981	202	3.000	2020	2026
19	IPI016	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja 110 kV DV Vilusi - Herceg Novi	235	1.000	18.600	2013	2031
20	IPR077	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nova rekonstrukcija DV 110 kV Bar - Budva	321	770	1.413	2017	2026

21	IPR101	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nabavka autotransformatora 220/110 kV, 150 MVA u TS Podgorica 1	436	1.099	2.200	2023	2026
22	IPR102	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nabavka autotransformatora 220/110 kV, 150 MVA u TS Mojkovac	439	1.095	2.200	2023	2026
23	IPR116	projekat	nova investicija	Nabavka energetskih transformatora	0	1.500	25.700	2025	2030
24	IPR118	projekat	nova investicija	Revitalizacija 110 kV dalekovoda	0	100	2.570	2025	2030
25	IPR097	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nabavka mjernih transformatora III faza	218	775	1.900	2023	2027
26	IPR105	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Zamjena pogona rastavljača u TS Podgorica 1	309	20	700	2023	2027
27	IPD008	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izrada Glavnog projekta o označavanju dalekovoda i označavanje dalekovoda	261	60	3.275	2018	2030
28	NDC129	program	investicija na koju je data saglasnost	Sistem za integralno planiranje rada i procjenu pouzdanosti EES-a	0	110	450	2023	2027
29	IPR107	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nabavka, projektovanje i ugradnja VN opreme	259	620	2.000	2024	2028
30	IPR117	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nabavka havarijskih stubova	0	560	700	2025	2026
31	IPR119	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Projektovanje i zamjena 110 kV stubova	0	400	2.500	2025	2030
32	NDC132	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a	Zamjena opreme za besprekidno napajanje	55	130	1.720	2023	2029

			kojoj je promijenjen tehnički obuhvat						
33	IPR111	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Rekonstrukcija sistema lokalnog upravljanja i sopstvene potrošnje u TS Podgorica 2, TS Pljevlja 2 i TS Ribarevine	24	220	700	2023	2027
34	IPD016	program	investicija na koju je data saglasnost	Video nadzor trafostanica i zaštita objekata CGES-a	156	1.055	1.670	2020	2026
35	NDC114 b	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Realizacija sistema za daljinski pristup procesnim mrežama i uključanje novih objekata u NDC SCADA sistem - II faza	67	136	521	2021	2026
36	NDC119 b	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Proširenje i unapredjenje sistema daljinskog očitavanja brojila(AMR) - II faza	370	901	1.607	2021	2027
37	IPR104	program	investicija na koju je data saglasnost	Građevinski radovi na objektima CGES-a	260	915	4.000	2023	2031
38	IPR130	program	nova investicija	Infrastrukturna unaprjeđenja energetskih objekata	0	915	2.000	2026	2030
39	NDC120	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Nabavka i implementacija ERP sistema	1.915	800	3.610	2018	2027
40	IPR112	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen	Revitalizacija rasvjete i elektroinstalacija u trafostanicama	23	248	870	2023	2028

			tehnički obuhvat						
41	NDC133	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nadogradnja lokalnih SCADA i RTU sistema u trafostanicama	0	46	350	2025	2026
42	NDC134	projekat	nova investicija	Nabavka softvera za organizaciju i administriranje balansnog tržišta i balansiranje EES-a	0	150	155	2025	2026
43	NDC135	projekat	nova investicija	Unapređenje sajber bezbjednosti	0	93	222	2025	2026
44	NDC137	projekat	nova investicija	Upgrade GE SCADA i EMS sistema u NDC i RDC	0	1.960	4.800	2025	2027
45	NDC138	projekat	nova investicija	Opremanje novog RDC-a u okviru TS 220/110/35 kV Podgorica 1	0	400	400	2026	2026
46	IPD029	program	investicija na koju je data saglasnost	Izrada tehničke dokumentacije	151	80	493	2022	2026
47	NDC136	projekat	nova investicija	Obnova IT infrastrukture	0	350	1.000	2025	2027
48	IPD031	program	nova investicija	Implementacija sistema za asset management	0	1.500	4.000	2026	2032
49	IPR100	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Digitalizacija sistema zaštite i upravljanja dalekovodnog polja u TS Danilovgrad zasnovana na process bus tehnologiji	9	32	300	2024	2026
50	IPD026	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Ugradnja senzora za kontrolu temperature užeta	0	415	415	2024	2026
51	NDC113	program	investicija na koju je data saglasnost	Obnavljanje računara i računarske opreme	378	76	656	2018	2028

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti

Bulevar Svetog Petra Cetinskog 96, 81000 Podgorica, **Crna Gora**

T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me www.regagen.co.me

PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

52	IPD006	program	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Ostala investiciona ulaganja	139	285	628	2018	2029
53	IPR114	projekat	nova investicija	Ugradnja solarnih panela u trafostanicama	35	50	506	2023	2027
Nepredviđene okolnosti					256	1.900	3.656		
UKUPNO					32.298	50.243	356.245		

U ovom postupku je ocijenjeno da investicije u Tabeli 3 ispunjavaju uslove iz člana 17 st. 4 i 5 Pravila, kojim je propisano da: „sredstva iz člana 10 stav 4 ovih pravila (contingency plan) mogu planirati za 2026. godinu u iznosu koji ne može biti veći od trećine procijenjene vrijednosti nabavke transformatora 400/220 kV (snage 400 MVA) u 2025. godini” (stav 4), odnosno da: „Agencija daje saglasnost na investicioni plan ako: 1) je usklađen sa ažuriranim planom razvoja iz člana 16 stav 1 ovih pravila; 2) su ispunjeni kriterijumi iz člana 7 ovih pravila; 3) ispunjava uslov iz stava 4 ovog člana; i 4) je sačinjen u skladu sa Prilogom 5 ovih pravila” (stav 5).

2. Nijesu se stekli uslovi za davanje saglasnosti Agencije na Investicioni plan, u dijelu koji se odnosi na investicije prikazane u sljedećoj tabeli, ukupne vrijednosti od 690.000,00 € za 2026. godinu

Tabela 4. Investicije na koje se ne daje saglasnost

r.b	IB	PROGRAM/ PROJEKAT	NOVA INVESTICIJA / INVESTICIJA NA KOJU JE DATA SAGLASNOST / INVESTICIJA NA KOJU JE DATA SAGLASNOST A KOJOJ JE PROMIJENJE N TEHNIČKI OBUHVAAT	NAZIV INVESTICIJE	REALIZOV ANO DO KRAJA 2024. GODINE [k€]	PLAN ZA 2026. GODINU [k€]	UKUPN A VRIJED NOST INVESTI CIJE [k€]	GODIN A POČETK A REALIZ ACIJE	GODIN A KRAJA REALIZ ACIJE
1	IPI061	projekat	nova investicija	Izgradnja 400 kV DV Brezna-Pivska planina -Sarajevo sa TS 400/220 kV Pivska planina	0	50	70.065	2025	2032
2	IPD024	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Motorna vozila	798	540	1.850	2022	2027
3	IPI064	projekat	nova investicija	Izgradnja nove zgrade NDC-a i Data centra CGES-a	0	100	10.000	2025	2032
UKUPNO					798	690	81.915		

Za investiciju iz tačke 1 iz Tabele 4 - **IPI061** - *Izgradnja 400 kV DV Brezna- Pivska planina -Sarajevo sa TS 400/220 kV Pivska planina*, u ispitnom postupku je utvrđeno da ova investicija ne ispunjava uslov za davanje saglasnosti na Investicioni plan iz člana 17 stav 5 tačka 1 Pravila, kojim je propisano da Agencija daje saglasnost na investicioni plan ako je usklađen sa ažuriranim planom razvoja iz člana 16

stav 1 Pravila. S obzirom da je u tački I.2. ovog obavještenja utvrđeno da predmetna investicija ne ispunjava uslove za davanje saglasnosti na Ažurirani plan razvoja, iz navedenog proizlazi da ova investicija ne ispunjava uslov iz člana 17 stav 5 tačka 1 Pravila.

Za investiciju iz tačke 2 iz Tabele 4 - **IPD024** - *Motorna vozila*, u ispitnom postupku je utvrđeno da se nijesu stekli uslovi za davanje saglasnosti, budući da dostavljena dokumentacija ne dokazuje neophodnost realizovanja ove investicije za postizanje ciljeva plana razvoja, na način da prouzrokuje minimalne troškove investicije i omogućava umanjivanje ukupnih troškova poslovanja operatora ili, ako to nije moguće, prouzrokuje najmanje uvećanje ovih troškova. Naime, u prethodnim postupcima davanja saglasnosti na investicione planove CGES-u je odobreno više investicija koje se odnose na nabavku motornih vozila, teretnih vozila i auto dizalica, te stoga nabavka dodatnih vozila, u pogledu njihovog broja, procijenjenih vrijednosti, karakteristika i predložene namjene, nije dokazana od strane CGES kao neophodna za obavljanje regulisane djelatnosti, čime ova investicija ne ispunjava uslove za davanje saglasnosti iz člana 17 stav 5 tačka 2 Pravila, kojim je propisano da Agencija daje saglasnost na investicioni plan ako su ispunjeni kriterijumi iz člana 7 Pravila.

Za investiciju iz tačke 3 iz Tabele 4 - **IPI064** - *Izgradnja nove zgrade NDC-a i Data centra CGES-a*, u ispitnom postupku je utvrđeno da ova investicija ne ispunjava uslove za davanje saglasnosti propisane članom 17 stav 5 tačka 2 Pravila, u pogledu ispunjenosti ekonomskih kriterijuma za odabir investicija iz člana 7 st. 2 i 3 Pravila, s obzirom da CGES u ovom postupku nije dokazao da predložena investicija ispunjava uslove za postizanje ciljeva plana razvoja, na način da prouzrokuje minimalne troškove investicije i omogućava umanjivanje ukupnih troškova poslovanja operatora ili, ako to nije moguće, prouzrokuje najmanje uvećanje ovih troškova.

Navodi CGES iz priloga akta, broj 7011-D/25-3337/2 od 20.10.2025. godine, u kojem se vrši citiranje djelova obrazloženja Odluke Agencije, broj 24/2811-10 od 27.12.2024. godine, kojom je odbijeno davanje saglasnosti na „Ažurirani investicioni plan CGES-a za period 2023-2025. godina“, broj 700/D-24-3266/1 od 09.12.2024. godine, u dijelu investicije IPI064 „Izgradnja novog poslovnog kompleksa CGES-a“, uključujući i tvrdnju CGES da je „ (...) CGES korigovao tehnički obuhvat/rješenje predmetne investicije na način da se predloži samo „nesporni“ dio odnosno izgradnja novog dispečerskog i DATA centra (...)“, su bez osnova za davanje saglasnosti Agencije na predloženu investiciju **IPI064** - *Izgradnja nove zgrade NDC-a i Data centra CGES-a*, budući da je Agencija u obrazloženju Odluke, broj 24/2811-10 od 27.12.2024. godine, zatražila da CGES predvidi kao posebnu investiciju „sve ono što je neophodno uložiti kako bi se standardi bezbjednosti i sigurnosti kritične infrastrukture i objekata

zadovoljili“, iz čega se ne može zaključiti da je Agencija „a priori“ dala saglasnost na predloženu investiciju **IPI064 - Izgradnja nove zgrade NDC-a i Data centra CGES-a**, već da je od CGES zatražila da predvidi mjere kako bi se standardi bezbjednosti i sigurnosti kritične infrastrukture zadovoljili u postojećim objektima.

CGES u dostavljenoj tehno-ekonomskoj analizi ove investicije navodi da „kritičnu infrastrukturu štiti na način kako propisuju navedena akta (...)“ (Zakon o informacionoj bezbjednosti („Službeni list CG“, broj 113/24), koji je usklađen sa Direktivom (EU) 2022/2555 (Direktiva NIS2), i ugovor „Opde Atom Agreement For The Minimum Viable Solution“), iz čega se može zaključiti da CGES ispunjava propisane standarde sigurnosti i bezbjednosti kritične infrastrukture, odnosno da su navodi iz tehno ekonomske analize kojom se opravdavaju razlozi ove investicije proizvoljni i kontradiktorni, bez uporišta u činjeničnom stanju, već isključivo u tvrdnjama CGES. U tom pogledu CGES ne nudi materijalne dokaze o ugroženosti kritične infrastrukture i nebezbjednosti poslovne zgrade NDC, kao što su izveštaji ovlašćenih nadležnih organa i organizacija o neusklađenosti sa primjenljivim propisima, standardima i zahtjevima zaštite sigurnosti i bezbjednosti i neophodnim mjerama za usklađivanje, elaborati o procjenama rizika od požara, fizičkog, tehničkog i drugog ugrožavanja, koji su utvrđeni u skladu sa važećim propisima i mjerama koje su utvrđene tim elaboratima, itd., a koje mjere CGES ne može da ispuni iz objektivnih razloga, koji bi u krajnjem iziskivali potrebu za izgradnju nove zgrade NDC i Data Centra.

Promjena naziva investicije **IPI064** iz „Izgradnja novog poslovnog kompleksa CGES-a“ iz „Ažuriranog investicionog plana CGES-a za period 2023-2025. godina“, za koju je već odbijeno davanje saglasnosti, u „Izgradnja nove zgrade NDC-a i Data centra CGES-a“ u Investicionom planu, ne predstavlja suštinsku promjenu predmetne investicije, a to je izgradnja poslovnog objekta CGES, koja investicija u svojim aspektima nije i ne mora biti usmjerena na zadovoljenje potreba korisnika i ostvarenje benefita za korisnike prenosnog sistema, čime ova investicija ne zadovoljava kriterijume iz člana 7 st. 2 i 3 Pravila. Prethodno navedeno se zaključuje i iz činjenice da je vrijednost investicije IPI064 - „Izgradnja nove zgrade NDC-a i Data centra CGES-a“ iz Investicionog plana od 10.000.000,00 eura, identična vrijednosti prethodno predložene i odbijene investicije IPI064 - Izgradnja novog poslovnog kompleksa CGES-a iz „Ažuriranog investicionog plana CGES-a za period 2023-2025. godina“, iako je sada predložena manja površina poslovnog prostora od 4.000 m², u odnosu na prethodno predloženih 6.000m², i predviđeno da se radi na zemljištu koje je u vlasništvu CGES, za razliku od prethodnog predloga kupovine zemljišta.

U odnosu na postojeće stanje, odnosno na navode CGES iz akta, broj 7011-D/25-3337/2 od 20.10.2025. godine, o potrebi za većom površinom poslovnog prostora, sadašnji poslovni objekat CGES u kojem je smješten NDC-a ima površinu od 2300 m², u kojem je smješteno 58 zaposlenih u organizacionoj jedinici „Nacionalni dispečerski centar“, od ukupno sistematizovanih 59 radnih mjesta, i 27 zaposlenih u organizacionoj jedinici „Sektor za informaciono-komunikacione tehnologije“, od ukupno 30 sistematizovanih radnih mjesta. Iz navedenog proizlazi da CGES raspolaže sa poslovnim prostornom NDC bruto površine 2300 m², u kojem je smješteno ukupno 85 zaposlenih, od sistematizovanih 89 radnih mjesta, što predstavlja 27 m² poslovnog prostora po zaposlenom, dok bi u slučaju davanja saglasnosti na izgradnju nove zgrade NDC i Data Centra, površine cca 4.000 m², površina poslovnog prostora po zaposlenom iznosila 47m². S tim u vezi, Pravilnikom o uslovima za izradu tehničke dokumentacije za zgrade u kojima se obavlja kancelarijsko poslovanje („Službeni list CG“, broj 89/23) između ostalog je propisano da: minimalna površina kancelarije za jedno radno mjesto iznosi 10 m²; minimalna površina kancelarije za dva radna mjesta iznosi 15 m²; minimalna površina kancelarije za tri radna mjesta iznosi 20 m²; minimalna površina kancelarije za četiri radna mjesta iznosi 25 m²; površina kancelarije otvorenog tipa iznosi 4,00 m² po radnom mjestu; površina sale za sastanke određuje se po principu 1,60 m² po osobi; površina konferencijske sale se određuje po principu 2,50 m² po osobi, itd; iz čega se može zaključiti da CGES raspolaže sa dovoljno poslovnog prostora za obavljanje zadataka NDC i Data centra.

3. Stekli su se uslovi za davanje saglasnosti Agencije na „Program otkupa infrastrukture Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD za 2026. godinu“ (u daljem tekstu: Program otkupa), koji je sastavni dio Investicionog plana, u dijelu koji se odnosi na infrastrukturu IPI059 -TS 110/33 kV Krnovo - sabirnice i 2 dalekovodna polja i priključni DV Krnovo – Gvozd – Nikšić, ukupne vrijednosti 750.000,00 eura za 2026. godinu.

U pogledu otkupa predmetne infrastrukture, predmet davanja saglasnosti od strane Agencije u ovom postupku može biti otkup postojeće infrastrukture. S tim u vezi, u postupku je utvrđeno da su se stekli uslovi za davanje saglasnosti na otkup u dijelu koji se odnosi se na sabirnice i dva dalekovodna polja u TS 110/33 kV Krnovo u vrijednosti od 750.000,00 eura za 2026. godinu.

4. Nijesu se stekli uslovi za davanje saglasnosti Agencije na Program otkupa, koji je sastavni dio Investicionog plana, u dijelu koji se odnosi na otkup infrastrukture IPI069 - Dalekovod 110 kV Mrke

izgrađen zbog potrebe izgradnje autoputa – prioritetna dionica Smokovac – Mateševo, vrijednosti 510.000€.

Za predmetnu infrastrukturu pod brojem IPI069 – *Dalekovod 110 kV Mrke izgrađen zbog potrebe izgradnje autoputa – prioritetna dionica Smokovac - Mataševo*, u ispitnom postupku je utvrđeno da se nijesu stekli uslovi za davanje saglasnosti, budući da CGES nije naveo pravni osnov i proceduru stavljanja u upotrebu ove infrastrukture sa aspekta odredaba propisa kojim se uređuje izgradnja objekata, tj. nije dostavio dokaze o započetom ili sprovedenom postupku stavljanja u upotrebu ove infrastrukture ili njenu rekonstrukciju (upotrebna dozvola, urbanističko-tehnički uslovi).

U ovom dijelu ukazujemo na tumačenje odredaba Zakona o legalizaciji bespravnih objekata („Službeni list CG“, broj 91/25) od strane nadležnog Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, koje u aktu, broj 07-337/25-188/224 od 10.11.2025. godine, između ostalog navodi da: *„Nakon stupanja na snagu Zakona o legalizaciji bespravnih objekata nije dozvoljeno prometovanje nepokretnostima koje u listu nepokretnosti imaju upisane terete: nema konačni izvještaj o stručnom nadzoru, nema upotrebnu dozvolu, nema prijavu građenja, izgrađen bez građevinske dozvole ili prekoračenje građevinske dozvole, ali i terete koji posredno ukazuju da upotrebna dozvola nije izdata kao npr: za objekat izdata privremena dozvola, građenje na tuđem zemljištu, bez odobrenja za podjelu posebnih dijelova objekta, odstupanje od glavnog projekta i sl.“*

U odnosu na prethodno navedeno, a u smislu člana 112 st. 1 i 2 Zakona o upravnom postupku, o rezultatima ispitnog postupka možete se izjasniti u pisanom obliku, u roku od osam dana od dana prijema ovog obavještenja.

Ako se ne izjasnite u ostavljenom roku, Agencija će donijeti odluke bez Vašeg izjašnjenja, saglasno članu 112 stav 3 Zakona o upravnom postupku.

Uz izjašnjenje o rezultatima postupka neophodno je dostaviti i Ažurirani plan razvoja i Investicioni plan, sa ugrađenim izmjenama koje su dostavljene uz akte CGES, broj 7011-D/25-3337/2 od 20.10.2025. godine i broj 7011-D/25-3337/6 od 27.11.2025. godine, kao i izmjenama nastalim usljed eventualnog

16

postupanja po ovom obavještenju. Takođe, neophodno je dostaviti i novu odluku Odbora direktora CGES-a o utvrđivanju Ažuriranog plana razvoja i Investicionog plana.

S poštovanjem,

IZVRŠNI DIREKTOR

Igor Telebak

Broj: 25/2031-12

Podgorica, 26.12.2025. godine

Na osnovu člana 36 stav 1 tačka 1 i člana 250 stav 9 Zakona o energetici („Službeni list CG“, broj 28/25), člana 16 Pravila za izradu i praćenje realizacije planova razvoja i investicionih planova prenosnog sistema električne energije („Službeni list CG“, broj 35/25) i člana 17 tačka 6 podtačka f Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti („Službeni list CG“, broj 56/25), postupajući po Zahtjevu „Crnogorskog elektroprenosnog sistema“ AD Podgorica, broj 300-RAE/25-1834/1 od 26.5.2025. godine, za davanje saglasnosti na Ažurirani plan razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godine, Odbor Agencije na sjednici od 26. decembra 2025. godine, donio je

ODLUKU

1. Djelimično se usvaja zahtjev „Crnogorskog elektroprenosnog sistema“ AD Podgorica, broj 300-RAE/25-1834/1 od 26.5.2025. godine, pa se daje saglasnost na „Ažurirani plan razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godine“, broj 7011-D/25-3919/1 od 08.12.2025. godine, koji je utvrđen Odlukom Odbora direktora „Crnogorskog elektroprenosnog sistema“ AD Podgorica, broj 1-1-D/25-4017/9 od 16.12.2025. godine, u dijelu koji se odnosi na investicije prikazane u sljedećoj tabeli:

Tabela 1. Investicije na koje se daje saglasnost

R.B	ID BROJ	NAZIV INVESTICIJE	NOVI ELEMENTI ILI INTERVENCIJE NA POSTOJEĆIM ELEMENTIMA
1	IPI009	Izgradnja 400 kV DV Pljevlja2 - B.Bašta - Višegrad	Novi element
2	IPI058	Ugradnja varijabilnog šant reaktora 250 MVar u TS Lastva	Novi element
3	IPI019	Izgradnja TS 400/110/35 kV Brezna – II faza	Novi element
4	IPI017	Izgradnja 110 kV DV Lastva - Kotor	Novi element
5	IPR009	Rekonstrukcija DV 110 kV Budva - Lastva	Intervencija na postojećem elementu
6	IPR010	Rekonstrukcija 110 kV DV Lastva – Tivat - II faza	Intervencija na postojećem elementu
7	IPI062	Izgradnja 110 kV veze Ulcinj- Velika Plaža-Velipoje sa TS 110/35 kV Velika Plaža	Novi element

8	IPR115	Rekonstrukcija i proširenje postrojenja 220/110 kV TS Perućica	Intervencija na postojećem elementu
9	IPR072	Rekonstrukcija DV 110 kV Nikšić – Bileća	Intervencija na postojećem elementu
10	IPI015	Izgradnja 110 kV DV Virpazar - Ulcinj	Novi element
11	IPR109	Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica 1 - EVP Trebješica - Andrijevića	Intervencija na postojećem elementu
12	IPR110	Povećanje propusne moći DV 220 kV Trebinje (BiH) – Perućica – Podgorica - Koplik (AL)	Intervencija na postojećem elementu
13	IPI030	Izgradnja TS 110/35 kV Luštica sa priključkom na 110 kV mrežu	Novi element
14	IPI060	Izgradnja TS 110/10 kV Bečići	Novi element
15	IPI055	Izgradnja TS 110/10 kV Podgorica 7 i njeno povezivanje na 110 kV mrežu	Novi element
16	IPI056	Izgradnja TS 110/35 kV Buljarica i njeno povezivanje na 110 kV mrežu	Novi element
17	IPI070	Izgradnja TS 110/x kV Podgorica 9 sa priključenjem na 110 kV mrežu	Novi element
18	IPR089	Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica - Danilovgrad - Perućica	Intervencija na postojećem elementu
19	IPI016	Izgradnja 110 kV DV Vilusi - Herceg Novi	Novi element
20	IPR116	Nabavka energetskih transformatora	Novi element
21	IPR118	Revitalizacija 110 kV dalekovoda	Intervencija na postojećem elementu
22	IPR125	Proširenje TS Podgorica 2 sa transformacijom 110/10 kV	Intervencija na postojećem elementu
23	IPI014	Izgradnja TS 110/35 kV Kolašin (Drijenak) i izgradnja DV 110 kV Kolašin - Mateševo	Novi element
24	IPI071	Izgradnja TS 110/x kV Bijela i priključenje na prenosnu mrežu	Novi element
25	IPI072	Izgradnja TS 110/10 kV Podgorica 6 i priključenje na prenosnu mrežu	Novi element
26	IPI073	Izgradnja TS 110/10 kV Podgorica 8 i priključenje na prenosnu mrežu	Novi element
27	IPI075	Izgradnja TS 110/35 kV Golubovci i veze 110 kV Podgorica 5 – Golubovci - Virpazar	Novi element
28	IPI074	Izgradnja TS 110/35 kV Tuzi i veze 110 kV Tuzi - Golubovci	Novi element
29	IPR126	Rekonstrukcija DV 110kV Bar -Možura - Ulcinj – povećanje propusne moći	Intervencija na postojećem elementu
30	IPR127	Rekonstrukcija DV 110 kV Bar – Budva – povećanje propusne moći	Intervencija na postojećem elementu
31	IPR128	Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica 2 - Virpazar – povećanje propusne moći	Intervencija na postojećem elementu

2. Ne daje se saglasnost na plan iz tačke 1 ovog dispozitiva, u dijelu koji se odnosi na investicije prikazane u sljedećoj tabeli:

Tabela 2. Investicije na koje se ne daje saglasnost

R.B	ID BROJ	NAZIV INVESTICIJE	NOVI ELEMENTI ILI INTERVENCIJE NA POSTOJEĆIM ELEMENTIMA
1	IPI061	Izgradnja 400 kV DV Brezna- Pivska planina -Sarajevo sa TS 400/220 kV Pivska planina	Novi element
2	IPI078	Izgradnja DV 400 kV Čevo - Brezna (vod II)	Novi element
3	IPR129	Ugradnja sinhronog kompenzatora	Novi element

3. „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica je dužan da ovu odluku objavi na svojoj internet stranici, zajedno sa planom iz tačke 1 ovog dispozitiva.

Obrazloženje

Članom 36 stav 1 tačka 1 Zakona o energetici („Službeni list CG“, broj 28/25) (u daljem tekstu: Zakon), propisano je da Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) daje saglasnost na plan razvoja prenosnog sistema električne energije iz člana 87 stav 1 tačka 29 ovog zakona, kojim je propisano da je operator prenosnog sistema električne energije, polazeći od stanja i stepena iskorišćenosti sistema, dužan da utvrdi desetogodišnji plan razvoja prenosnog sistema i dostavi ga Agenciji sa izvještajem sa javne rasprave na saglasnost nakon konsultacija sa svim relevantnim zainteresovanim stranama, najkasnije do 1. juna godine koja prethodi prvoj godini regulatornog perioda, usklađen sa: Nacionalnim energetske i klimatskim planom, uzimajući u obzir projekte izgradnje objekata za proizvodnju električne energije, a naročito projekte korišćenja energije iz obnovljivih izvora; planom razvoja susjednih prenosnih sistema, i regionalnim investicionim planovima, uzimajući u obzir projekte od zajedničkog interesa za Zajednicu i projekte od uzajamnog interesa; potrebama razvoja prenosnog i distributivnog sistema.

Prelaznim odredbama Zakona, u članu 250 stav 9, propisano da je operator prenosnog sistema električne energije dužan da najkasnije do 1. juna 2025. godine dostavi

Agenciji ažurirani plan razvoja prenosnog sistema električne energije i investicioni plan za 2026. godinu u skladu sa pravilima kojima se uređuje izrada i praćenje realizacije desetogodišnjih planova razvoja prenosnog sistema električne energije.

Članom 2 Pravila za izradu i praćenje realizacije planova razvoja i investicionih planova prenosnog sistema električne energije („Službeni list CG”, broj 35/25) (u daljem tekstu: Pravila) propisano je da operator prenosnog sistema na osnovu neposrednog i stalnog praćenja rada sistema i sagledavanja trenda potreba, kao i podataka i informacija dobijenih od relevantnih subjekata, utvrđuje plan razvoja prenosnog sistema električne energije i dostavlja ga Agenciji na davanje saglasnosti.

Predmet čl. 4 i 5 Pravila su ciljevi plana razvoja prenosnog sistema, odnosno akta, dokumenti, činjenice, kriterijumi, koje je, prilikom izrade plana razvoja, operator prenosnog sistema dužan uzeti u obzir.

Članom 6 stav 1 Pravila utvrđeno je da plan razvoja prenosnog sistema naročito sadrži: razrađen metodološki pristup za izradu plana razvoja iz člana 3 Pravila i ciljeve plana razvoja; razrađene scenarije u skladu sa Nacionalnim energetske i klimatskim planom; prognozu potrošnje i proizvodnje električne energije u skladu sa projekcijama koje odražavaju situaciju u Crnoj Gori; opis karakteristika postojećih objekata prenosnog sistema i stanja u kome se oni trenutno nalaze; geografski prikaz ukupno raspoloživih snaga po tačkama u sistemu slobodnih za priključenje novih korisnika (AGTC); analizu prenosnog sistema električne energije koju čine: rezultati analiza tokova snaga i opterećenosti elemenata sistema, rezultati analiza naponsko reaktivnih prilika, rezultati analiza struja kratkih spojeva, rezultati analiza dinamičke stabilnosti sistema, rezultati analiza gubitaka električne energije, zaključci analiza uticaja raspoloživih planova razvoja susjednih prenosnih sistema, rezultati analiza prenosne moći i zagušenja, procjena pokazatelja kvaliteta isporuke električne energije, rezultati analiza očekivanih uticaja priključenja novih distributivnih sistema, zatvorenih distributivnih sistema, kao i uticaja promjena u distributivnim sistemima na prenosni sistem, pogotovo uticaja koji su posljedica priključenja novih proizvodnih objekata na sistem na osnovu planova razvoja ili nekih drugih planskih dokumenata; i spisak: investicija koje se odnose na izgradnju novih elemenata prenosnog sistema i intervencije na postojećim elementima prenosnog

sistema, i kategorija ostalih neophodnih ulaganja, kojima pripadaju investicije sadržane u investicionom planu; tehno-ekonomske analize za infrastrukturne investicije na koje: nije data saglasnost Agencije u prethodnim postupcima davanja saglasnosti na investicione planove, i je data saglasnost Agencije u prethodnim postupcima davanja saglasnosti na investicione planove, a kojima je promijenjen tehnički obuhvat. Stavom 2 ovog člana Pravila je propisano da se investicije iz stava 1 tačka 7 ovog člana klasifikuju kao: projekti, odnosno pojedinačne investicije; programi koji sadrže više pojedinačnih investicija koje ne moraju biti fizički direktno povezane i čija koordinisana realizacija doprinosi ostvarenju ciljeva razvoja prenosnog sistema definisanih u planu razvoja.

Članom 16 Pravila je propisano da je operator dužan da utvrdi ažurirani plan razvoja prenosnog sistema za period 2023-2032. godina i dostavi ga Agenciji na davanje saglasnosti, sa izvještajem sa javne rasprave, najkasnije do 1. juna 2025. godine (stav 1), da se ažuriranje plana razvoja iz stava 1 ovog člana vrši za period 2026-2032. godina (stav 2), uz shodnu primjenu odredaba čl. 2 do 8 i člana 9 stav 2 tač. 1 i 2 Pravila (stav 3), pri čemu je operator dužan da ažurirani plan razvoja prenosnog sistema za period 2023-2032. godine i predložena varijantna rješenja u njemu za investicije koje se odnose na izgradnju novih elemenata prenosnog sistema sačini, odnosno dostavi u skladu sa Prilogom 4 Pravila (st. 4 i 5). Stavom 6 ovog člana Pravila je propisano da Agencija daje saglasnost na plan iz stava 1 ovog člana ako je, pored ispunjavanja uslova iz člana 9 stav 2 tač. 1 i 2 Pravila, sačinjen u skladu sa Prilogom 4 Pravila.

Članom 9 stav 2 tač. 1 i 2 Pravila je propisano da Agencija daje saglasnost na plan razvoja ako je sačinjen u skladu sa čl. 4 i 5 Pravila i ako su ispunjeni kriterijumi iz člana 7 Pravila.

S tim u vezi, članom 3 tačka 4 Pravila je propisano da metodološki pristup planiranja prenosnog sistema podrazumijeva primjenu tehničkih i ekonomskih kriterijuma za odabir investicija. Članom 7 stav 1 Pravila je propisano da tehnički kriterijumi iz člana 3 tačka 4 Pravila obuhvataju zahtjeve i ograničenja koji proizilaze iz pravila koja uređuju rad prenosnog sistema i odnose se na rad sistema u normalnim, kao i otežanim pogonskim uslovima, dok je stavom 2 člana 7 Pravila propisano da su ekonomski kriterijumi iz člana 3 tačka 4 Pravila:

- 1) kriterijum minimalnih troškova za postizanje ciljeva plana razvoja i
- 2) kriterijum uticaja na ukupne troškove poslovanja.

Nadalje, članom 7 stav 3 Pravila je propisano da se ekonomski kriterijumi primjenjuju prilikom izbora optimalnog rješenja koje je predloženo kao investicija, na način da se između mogućih tehničkih rješenja (varijantna rješenja) koja ispunjavaju ciljeve plana razvoja, zahtjeve i ograničenja izabere rješenje koje:

- 1) za postizanje ciljeva plana razvoja prouzrokuje minimalne troškove investicije; i
- 2) omogućava umanjivanje ukupnih troškova poslovanja operatora ili, ako to nije moguće, prouzrokuje najmanje uvećanje ovih troškova.

U skladu sa navedenim, „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica (u daljem tekstu: CGES) je Agenciji, uz dopis, broj 300-RAE/25-1834/1 od 26.05.2025. godine, u Agenciji zaveden pod brojem 25/2031-1 od 27.05.2025. godine, dostavio, radi davanja saglasnosti, Ažurirani plan razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godine, broj 7012/5-D/25-1678/4 od 09.05.2025. godine. Uz predmetni dopis CGES je takođe dostavio Odluku Odbora direktora CGES, broj 1-1-D/25-1817/5 od 01.04.2025. godine, o utvrđivanju Nacrta ažuriranog plana razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godine i Izvještaj sa javne rasprave, broj 7012/5-D/25-1680/1 od 08.05.2025. godine, o Ažuriranom planu razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godine.

U postupku pregleda i analize dostavljene dokumentacije Agencija je CGES dostavila dopis, broj 25/2031-2 od 30.9.2025. godine, u kojem su date primjedbe i zatražena pojašnjenja, neophodna u postupku davanja saglasnosti na ažurirani plan razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godine, nakon čega je CGES uz akt, broj 7011-D/25-3337/2 od 20.10.2025. godine, koji je u Agenciji zaveden pod brojem 25/2031-3 od 21.10.2025. godine, dostavio odgovore po primjedbama Agencije i tražena pojašnjenja, kao i inovirani Ažurirani plan razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godine, broj 7011-D/25-3337/3 od 20.10.2025. godine.

Agencija je, na osnovu člana 111 Zakona o upravnom postupku („Službeni list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), CGES-u dostavila Obavještenje o rezultatima ispitnog

postupka, broj 25/2031-8 od 8.12.2025. godine, uz ostavljanje roka od osam dana za izjašnjenje i upozorenje da će u slučaju nedostavljanja izjašnjenja Agencija donijeti odluku. Predmetnim obavještenjem je takođe, između ostalog, navedeno da je neophodno dostaviti: ažurirani plan razvoja prenosnog sistema električne energije sa ugrađenim izmjenama koje su dostavljene uz akt CGES, broj 7011-D/25-3337/2 od 20.10.2025. godine, kao i izmjenama nastalim usljed eventualnog postupanja po predmetnom obavještenju; i novu odluku Odbora direktora CGES-a o utvrđivanju ažuriranog plana razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godine.

Postupajući po Obavještenju o rezultatima ispitnog postupka, broj 25/2031-8 od 8.12.2025. godine, CGES je dostavio Izjašnjenje o rezultatima ispitnog postupka, broj 7011-D/25-3337/7 od 16.12.2025. godine, koje je u Agenciji zavedeno pod brojem 25/2031-9 od 16.12.2025. godine, uz koje je dostavio „Ažurirani plan razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godine“, broj 7011-D/25-3919/1 od 08.12.2025. godine (u daljem tekstu: Ažurirani plan razvoja). Dodatno, CGES je uz dopis, broj 7011-D/25-3337/9 od 22.12.2025. godine, koji je u Agenciji zaveden pod brojem 25/2031-10 od 22.12.2025. godine, dostavio Odluku Odbora direktora „Crnogorskog elektroprenosnog sistema“ AD Podgorica, broj 1-1-D/25-4017/9 od 16.12.2025. godine, o utvrđivanju Ažuriranog plana razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godine.

U skladu sa prethodno navedenim, u postupku je utvrđeno sljedeće:

Uvidom u Ažurirani plan razvoja, utvrđeno je da isti sadrži 11 poglavlja i to: Poglavlje 1: Pravni okvir za donošenje Plana razvoja; Poglavlje 2: Metodološki pristup za izradu Ažuriranog plana razvoja; Poglavlje 3: Opis scenarija; Poglavlje 4: Polazna osnova za izradu Ažuriranog plana razvoja; Poglavlje 5: Identifikovanje potreba; Poglavlje 6: Sistemske analize; Poglavlje 7: Neophodne investicije u periodu 2026-2032. godine; Poglavlje 8: Tehno - ekonomske analize; Poglavlje 9: Ilustracija sveobuhvatne evaluacije investicija; Poglavlje 10: Literatura i podloge; Poglavlje 11: Prilog.

U Poglavlju 1 Ažuriranog plana razvoja je naveden pravni okvir za donošenje Ažuriranog plana razvoja, dok je u okviru njegovog Poglavlja 2 prikazan: metodološki pristup za njegovu izradu, kriterijumi za planiranje prenosnog sistema, opis načina vršenja simulacija tržišta električne energije, tehnički kriterijumi i ograničenja u radu elektroenergetskog sistema, indikatori korišćeni pri izradi tehno-ekonomskih analiza i opis korišćenog pokazatelja spremnosti prenosnog sistema da primi nove proizvodne i potrošačke objekte.

Predmet Poglavlja 3 Ažuriranog plana razvoja je opis scenarija razvoja prenosnog sistema električne energije i ciljevi razvoja prenosnog sistema: pored pouzdanog, sigurnog i kvalitetnog snabdijevanja električnom energijom, prepoznatog Zakonom kao jednim od ciljeva energetskog razvoja, u Ažuriranom planu razvoja prepoznati su i sljedeći ciljevi: otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu, sigurnost nacionalnog sistema, sigurnost nesmetane trgovine električnom energijom u regionu, pravilno planiranje u cilju minimizacije kapitalnih investicija u mrežu, pravilno planiranje u cilju priključenja obnovljivih izvora električne energije i povećanje socio-ekonomske dobiti, povezivanje sa evropskim tržištem električne energije, strateški pravci unapređenja i razvoja u oblasti zaštite životne sredine i unapređenje zaštite životne sredine i unapređenje kvaliteta obavljanja osnovne djelatnosti i izvršavanja svakodnevnih aktivnosti.

U Poglavlju 4 Ažuriranog plana razvoja sadržana je polazna osnova za izradu ovog plana, i to podaci o: ostvarenoj potrošnji, razmjeni električne energije, udjelu proizvodnih instalisanih kapaciteta prema kategoriji proizvodnje, udjelu proizvedene električne energije prema kategoriji proizvodnje, raspoloživim snagama priključenja po tačkama u sistemu (ΔGTC). U ovom poglavlju je, takođe, dat pregled elektroprenosne infrastrukture i osnovnih karakteristika elemenata prenosnog sistema Crne Gore, kao i pregled potreba za intervencijama na postojećim elementima u toku planskog perioda.

Poglavlje 5 Ažuriranog plana razvoja sadrži identifikaciju potreba, polazeći od prognoze potrošnje, prognoze proizvodnje, novih projekata operatora prenosnih sistema susjednih zemalja koji mogu imati uticaj na promjene tokova snaga u regionu

i na sigurnost prenosnog sistema Crne Gore. Takođe su prikazani prekogranični projekti CGES koji se nalaze na ENTSO-E listi razvojnih projekata i PECI/PMI listi, kao i projekti koji su sadržani u planovima razvoja susjednih zemalja (Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Italija, Kosovo i Srbija).

Poglavlje 6 Ažuriranog plana razvoja sadrži sistemske analize, uključujući analizu tokova snaga i opterećenosti elemenata sistema, analizu naponsko-reaktivnih prilika, analizu struja kratkih spojeva, analizu dinamičke stabilnosti sistema, analizu gubitaka, analizu prenosne moći i zagušenja i analizu opštih pokazatelja kvaliteta isporuke električne energije. Predmetne analize su vršene sa presjekom u 2024, 2026. i 2032. godini.

U Poglavlju 7 Ažuriranog plana razvoja prikazane su neophodne investicije u planskom periodu, i to: pregled novih elemenata sistema i intervencija na postojećim elementima, kao i ostalih potreba za ulaganjem u prenosni sistem električne energije koje se mogu podvesti pod sljedeće kategorije: upravljačka infrastruktura, telekomunikaciona infrastruktura, „smart grid“ itd.

Poglavlje 8 Ažuriranog plana razvoja sadrži tehno-ekonomske analize za investicije koje se odnose na izgradnju novih elemenata prenosnog sistema ili intervencije na postojećim elementima prenosnog sistema kojima se mijenja nominalna snaga (20) i investicije koje se odnose na intervencije na postojećim elementima prenosnog sistema kojima se ne mijenja nominalna snaga (1), i to:

- IPI061- Izgradnja 400 kV DV Brezna-Pivska planina - Sarajevo sa TS 400/220 kV Pivska planina;
- IPI062 - Izgradnja 110 kV veze Ulcinj-Velika Plaža-Velipoje sa TS 110/35 kV Velika Plaža;
- IPR115 - Rekonstrukcija i proširenje postrojenja 220/110 kV TS Perućica;
- IPR072 - Rekonstrukcija DV 110 kV Nikšić – Bileća;
- IPR109 - Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica 1 – EVP Trebješica – Andrijevića;
- IPR110 - Povećanje propusne moći DV 220 kV Trebinje (BiH) – Perućica – Podgorica - Koplik (AL);
- IPI070 - Izgradnja TS 110/x kV Podgorica 9 sa priključenjem na 110 kV mrežu;
- IPR116 - Nabavka energetskih transformatora;

- IPR125 - Proširenje TS Podgorica 2 sa transformacijom 110/10 kV;
- IPI014 - Izgradnja TS 110/35 kV Kolašin (Drijenak) i izgradnja DV 110 kV Kolašin – Mateševo;
- IPI071 - Izgradnja TS 110/x kV Bijela i priključenje na prenosnu mrežu;
- IPI072 - Izgradnja TS 110/10 kV Podgorica 6 i priključenje na prenosnu mrežu;
- IPI073 - Izgradnja TS 110/10 kV Podgorica 8 i priključenje na prenosnu mrežu;
- IPI075 - Izgradnja TS 110/35 kV Golubovci i veze 110 kV Podgorica 5 - Golubovci – Virpazar;
- IPI074 - Izgradnja TS 110/35 kV Tuzi i veze 110 kV Tuzi – Golubovci;
- IPR126 - Rekonstrukcija DV 110 kV Bar -Možura - Ulcinj – povećanje propusne moći;
- IPR127 - Rekonstrukcija DV 110 kV Bar – Budva – povećanje propusne moći;
- IPR128 - Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica 2 - Virpazar – povećanje propusne moći;
- IPI078 - Izgradnja DV 400 kV Čevo – Brezna (vod II);
- IPR129 - Ugradnja sinhronog kompenzatora;
- IPR118 - Revitalizacija 110 kV dalekovoda.

U Poglavlju 9 Ažuriranog plana razvoja data je ilustracija sveobuhvatne evaluacije prethodno navedenih investicija.

Na osnovu analize Ažuriranog plana razvoja ocijenjeno je da je sačinjen u skladu sa Prilogom 4 Pravila, te da plan, saglasno članu 4 Pravila, prikazuje stanje prenosnog sistema u Crnoj Gori u 2024. godini i utvrđuje smjernice za njegov razvoj, obuhvatajući pregled planiranih investicija u periodu 2026-2032. godina.

Saglasno članu 5 tačka 1 Pravila, ocijenjeno je da je Ažurirani plan razvoja usklađen sa razvojnim i strateškim dokumentima iz oblasti energetike koji su bili na snazi u trenutku podnošenja zahtjeva CGES, kao i da je, saglasno tački 4 člana 5 Pravila, Ažurirani plan razvoja uzeo u obzir planove razvoja susjednih prenosnih sistema i potrebe razvoja distributivnog sistema. Nadalje, ocijenjeno je da Ažurirani plan razvoja sadrži elemente propisane članom 6 Pravila.

Za investicije iz Ažuriranog plana razvoja, prikazane u Tabeli 1, utvrđeno je da ispunjavaju uslove za davanje saglasnosti Agencije iz člana 16 stav 6 Pravila.

Tabela 1. Investicije na koje se daje saglasnost

R.B	ID BROJ	NAZIV INVESTICIJE	NOVI ELEMENTI ILI INTERVENCIJE NA POSTOJEĆIM ELEMENTIMA
1	IPI009	Izgradnja 400 kV DV Pljevlja2 - B.Bašta - Višegrad	Novi element
2	IPI058	Ugradnja varijabilnog šant reaktora 250 MVar u TS Lastva	Novi element
3	IPI019	Izgradnja TS 400/110/35 kV Brezna – II faza	Novi element
4	IPI017	Izgradnja 110 kV DV Lastva - Kotor	Novi element
5	IPR009	Rekonstrukcija DV 110 kV Budva - Lastva	Intervencija na postojećem elementu
6	IPR010	Rekonstrukcija 110 kV DV Lastva – Tivat - II faza	Intervencija na postojećem elementu
7	IPI062	Izgradnja 110 kV veze Ulcinj- Velika Plaža-Velipoje sa TS 110/35 kV Velika Plaža	Novi element
8	IPR115	Rekonstrukcija i proširenje postrojenja 220/110 kV TS Perućica	Intervencija na postojećem elementu
9	IPR072	Rekonstrukcija DV 110 kV Nikšić – Bileća	Intervencija na postojećem elementu
10	IPI015	Izgradnja 110 kV DV Virpazar - Ulcinj	Novi element
11	IPR109	Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica 1 - EVP Trebješica - Andrijevića	Intervencija na postojećem elementu
12	IPR110	Povećanje propusne moći DV 220 kV Trebinje (BiH) – Perućica – Podgorica - Koplik (AL)	Intervencija na postojećem elementu
13	IPI030	Izgradnja TS 110/35 kV Luštica sa priključkom na 110 kV mrežu	Novi element
14	IPI060	Izgradnja TS 110/10 kV Bečići	Novi element
15	IPI055	Izgradnja TS 110/10 kV Podgorica 7 i njeno povezivanje na 110 kV mrežu	Novi element
16	IPI056	Izgradnja TS 110/35 kV Buljarica i njeno povezivanje na 110 kV mrežu	Novi element
17	IPI070	Izgradnja TS 110/x kV Podgorica 9 sa priključenjem na 110 kV mrežu	Novi element
18	IPR089	Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica - Danilovgrad - Perućica	Intervencija na postojećem elementu
19	IPI016	Izgradnja 110 kV DV Vilusi - Herceg Novi	Novi element
20	IPR116	Nabavka energetskih transformatora	Novi element
21	IPR118	Revitalizacija 110 kV dalekovoda	Intervencija na postojećem elementu
22	IPR125	Proširenje TS Podgorica 2 sa transformacijom 110/10 kV	Intervencija na postojećem elementu
23	IPI014	Izgradnja TS 110/35 kV Kolašin (Drijenak) i izgradnja DV 110 kV Kolašin - Mateševo	Novi element
24	IPI071	Izgradnja TS 110/x kV Bijela i priključenje na	Novi element

		prenosnu mrežu	
25	IPI072	Izgradnja TS 110/10 kV Podgorica 6 i priključenje na prenosnu mrežu	Novi element
26	IPI073	Izgradnja TS 110/10 kV Podgorica 8 i priključenje na prenosnu mrežu	Novi element
27	IPI075	Izgradnja TS 110/35 kV Golubovci i veze 110 kV Podgorica 5 – Golubovci - Virpazar	Novi element
28	IPI074	Izgradnja TS 110/35 kV Tuzi i veze 110 kV Tuzi - Golubovci	Novi element
29	IPR126	Rekonstrukcija DV 110kV Bar -Možura - Ulcinj – povećanje propusne moći	Intervencija na postojećem elementu
30	IPR127	Rekonstrukcija DV 110 kV Bar – Budva – povećanje propusne moći	Intervencija na postojećem elementu
31	IPR128	Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica 2 - Virpazar – povećanje propusne moći	Intervencija na postojećem elementu

Na osnovu analize Ažuriranog plana razvoja i gore navedenih investicija, primjenom citiranih odredbi Zakona i Pravila, odlučeno je kao u tački 1 dispozitiva ove odluke.

Investicije iz Ažuriranog plana razvoja prikazane u Tabeli 2 ne ispunjavaju uslove za davanje saglasnosti Agencije iz člana 16 stav 6, a u vezi sa članom 9 stav 2 tačka 2 Pravila, kojim je propisano da Agencija daje saglasnost na plan razvoja ako su ispunjeni kriterijumi iz člana 7 Pravila.

Tabela 2. Investicije na koje se ne daje saglasnost

R.B	ID BROJ	NAZIV INVESTICIJE	NOVI ELEMENTI ILI INTERVENCIJE NA POSTOJEĆIM ELEMENTIMA
1	IPI061	Izgradnja 400 kV DV Brezna- Pivska planina -Sarajevo sa TS 400/220 kV Pivska planina	Novi element
2	IPI078	Izgradnja DV 400 kV Čevo - Brezna (vod II)	Novi element
3	IPR129	Ugradnja sinhronog kompenzatora	Novi element

Za investicije iz tač. 1 i 2 iz Tabele 2 (**IPI061 - Izgradnja 400 kV DV Brezna- Pivska planina -Sarajevo sa TS 400/220 kV Pivska planina** i **IPI078- Izgradnja DV 400 kV Čevo - Brezna (vod II)**), u postupku je utvrđeno da ove investicije ne ispunjavaju ekonomske kriterijume za odabir investicija iz člana 7 st. 2 i 3 Pravila, budući da je na osnovu

dostavljenih tehno - ekonomskih analiza utvrđeno da je ukupna vrijednost predloženih investicija IPI061 i IPI078 višestruko veća od vrijednosti investicije izgradnje 400 kV DV Brezna – Gacko, koja je navedena kao varijantno rješenje za obje predložene investicije, pri čemu varijantno rješenje doprinosi ostvarenju istih ciljeva Ažuriranog plana razvoja. Naime, vrijednost varijantnog rješenja iznosi 22.000.000 €, dok ukupna vrijednost investicija IPI061 i IPI078 iznosi 90.065.000 €.

Za investiciju iz tačke 3 iz Tabele 2 - **IPR129 - Ugradnja sinhronog kompenzatora**, u postupku je utvrđeno da za ovu investiciju nijesu dostavljena moguća tehnička (varijantna) rješenja u skladu sa članom 16 stav 5 Pravila, tako da nije moguće izvršiti evaluaciju ekonomskih kriterijuma za odabir investicije iz člana 7 st. 2 i 3 Pravila, te stoga ova investicija ne ispunjava uslove za davanje saglasnosti iz člana 16 stav 6, a u vezi sa članom 9 stav 2 tačka 2 Pravila.

Na osnovu analize Ažuriranog plana razvoja i gore navedenih investicija, primjenom citiranih odredbi Zakona i Pravila, odlučeno je kao u tački 2 dispozitiva ove odluke.

Kako je članom 87 stav 1 tačka 32 Zakona propisana obaveza operatora prenosnog sistema da na svojoj internet stranici objavi desetogodišnji plan razvoja prenosnog sistema, odlučeno je kao u tački 3 dispozitiva ove odluke.

UPUTSTVO O PRAVNOJ ZAŠTITI:

Protiv ove odluke može se podnijeti tužba Upravnom sudu Crne Gore u roku od 20 dana od dana prijema.

Predsjednik Odbora

Dr Veljko Vasiljević

Broj: 25/2031-13

Podgorica, 26.12.2025. godine

Na osnovu člana 36 stav 1 tačka 2 i člana 250 stav 9 Zakona o energetici („Službeni list CG“, broj 28/25), člana 17 Pravila za izradu i praćenje realizacije planova razvoja i investicionih planova prenosnog sistema električne energije („Službeni list CG“, broj 35/25) i člana 17 tačka 6 podtačka f Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti („Službeni list CG“, broj 56/25), postupajući po Zahtjevu „Crnogorskog elektroprenosnog sistema“ AD Podgorica, broj 300-RAE/25-1834/1 od 26.05.2025. godine, za davanje saglasnosti na Investicioni plan „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica za 2026. godinu, Odbor Agencije na sjednici od 26. decembra 2025. godine, donio je

ODLUKU

1. Djelimično se usvaja zahtjev „Crnogorskog elektroprenosnog sistema“ AD Podgorica, broj 300-RAE/25-1834/1 od 26.05.2025. godine, pa se daje saglasnost na Investicioni plan „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica za 2026. godinu, broj 7011-D/25-3919/2 od 08.12.2025. godine, koji je utvrđen Odlukom Odbora direktora „Crnogorskog elektroprenosnog sistema“ AD Podgorica, broj 1-1-D/25-4017/9 od 16.12.2025. godine, u dijelu koji se odnosi na investicije prikazane u Tabeli 1, ukupne vrijednosti 50.243.000,00 € za 2026. godinu.

Tabela 1. Investicije na koje se daje saglasnost

r.b	IB	PROGRAM/ PROJEKAT	NOVA INVESTICIJA / INVESTICIJA NA KOJU JE DATA SAGLASNOST / INVESTICIJA NA KOJU JE DATA SAGLASNOST A KOJOJ JE PROMIJENJE N TEHNIČKI OBUHVAT	NAZIV INVESTICIJE	REALIZOV ANO DO KRAJA 2024. GODINE [k€]	PLAN ZA 2026. GODINU [k€]	UKUPN A VRIJED NOST INVESTI CIJE [k€]	GODIN A POČETK A REALIZ ACIJE	GODIN A KRAJA REALIZ ACIJE
1	IPI009	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja 400 kV DV Pljevlja2-B.Bašta-Višegrad	629	3.000	13.198	2012	2028

2	IPI058	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Ugradnja varijabilnog šant reaktora 250 MVA u TS Lastva	8.969	4.914	15.094	2020	2026
3	IPI019	program	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja TS 400/110/35 kV Brezna - II faza	6.098	6.247	41.010	2016	2028
4	IPI017	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja 110 kV DV Lastva - Kotor	647	424	2.600	2013	2028
5	IPR009	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Rekonstrukcija DV 110 kV Budva - Lastva	247	100	1.815	2013	2027
6	IPR010	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Rekonstrukcija 110 kV DV Lastva – Tivat - II faza	158	15	2.426	2013	2027
7	IPI062	projekat	nova investicija	Izgradnja 110 kV veze Ulcinj-Velika Plaža-Velipoje sa TS 110/35 kV Velika Plaža	0	1.000	35.000	2025	2030
8	IPR115	projekat	nova investicija	Rekonstrukcija i proširenje postrojenja 220/110 kV TS Perućica	0	150	25.230	2025	2030
9	IPR072	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Rekonstrukcija DV 110 kV Nikšić-Bileća	77	592	11.650	2020	2031
10	IPI015	program	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja 110 kV DV Virpazar- Ulcinj	89	50	6.235	2018	2032
11	IPR109	projekat	nova investicija	Rekonstrukcija dalekovoda DV 110 kV Podgorica - EVP Trebješica - Andrijevića	132	50	15.500	2024	2031
12	IPR110	projekat	nova investicija	Povećanje propusne moći DV 220 kV Trebinje (BiH) - Perućica – Podgorica - Koplik (AL)	5	2.800	15.000	2024	2027
13	IPI030	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja TS 110/35 kV Luštica sa priključkom na 110 kV mrežu	6.398	6.462	30.000	2015	2030

14	IPI060	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja TS 110/10 kV Bečići	40	740	11.000	2023	2030
15	IPI055	program	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja TS 110/10 kV Podgorica 7 i njeno povezivanje na 110 kV mrežu	457	1.000	10.000	2021	2028
16	IPI056	program	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja TS 110/35 kV Buljarica i njeno povezivanje na 110 kV mrežu	55	1.231	7.000	2021	2030
17	IPI070	projekat	nova investicija	Izgradnja TS 110/x kV Podgorica 9 sa priključenjem na 110 kV mrežu	0	500	12.000	2025	2030
18	IPR089	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica-Danilovgrad-Perućica	1.981	202	3.000	2020	2026
19	IPI016	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja 110 kV DV Vilusi - Herceg Novi	235	1.000	18.600	2013	2031
20	IPR077	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nova rekonstrukcija DV 110 kV Bar - Budva	321	770	1.413	2017	2026
21	IPR101	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nabavka autotransformatora 220/110 kV, 150 MVA u TS Podgorica 1	436	1.099	2.200	2023	2026
22	IPR102	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nabavka autotransformatora 220/110 kV, 150 MVA u TS Mojkovac	439	1.095	2.200	2023	2026
23	IPR116	projekat	nova investicija	Nabavka energetskih transformatora	0	1.500	25.700	2025	2030
24	IPR118	projekat	nova investicija	Revitalizacija 110 kV dalekovoda	0	100	2.570	2025	2030
25	IPR097	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nabavka mjernih transformatora III faza	218	775	1.900	2023	2027
26	IPR105	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Zamjena pogona rastavljača u TS Podgorica 1	309	20	700	2023	2027
27	IPD008	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izrada Glavnog projekta o označavanju dalekovoda i označavanje dalekovoda	261	60	3.275	2018	2030

28	NDC129	program	investicija na koju je data saglasnost	Sistem za integralno planiranje rada i procjenu pouzdanosti EES-a	0	110	450	2023	2027
29	IPR107	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nabavka, projektovanje i ugradnja VN opreme	259	620	2.000	2024	2028
30	IPR117	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nabavka havarijskih stubova	0	560	700	2025	2026
31	IPR119	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Projektovanje i zamjena 110 kV stubova	0	400	2.500	2025	2030
32	NDC132	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Zamjena opreme za besprekidno napajanje	55	130	1.720	2023	2029
33	IPR111	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Rekonstrukcija sistema lokalnog upravljanja i sopstvene potrošnje u TS Podgorica 2, TS Pljevlja 2 i TS Ribarevine	24	220	700	2023	2027
34	IPD016	program	investicija na koju je data saglasnost	Video nadzor trafostanica i zaštita objekata CGES-a	156	1.055	1.670	2020	2026
35	NDC114 b	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Realizacija sistema za daljinski pristup procesnim mrežama i uključanje novih objekata u NDC SCADA sistem - II faza	67	136	521	2021	2026
36	NDC119 b	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Proširenje i unapredjenje sistema daljinskog očitavanja brojlara (AMR) - II faza	370	901	1.607	2021	2027

37	IPR104	program	investicija na koju je data saglasnost	Građevinski radovi na objektima CGES-a	260	915	4.000	2023	2031
38	IPR130	program	nova investicija	Infrastruktura unaprjeđenja energetskih objekata	0	915	2.000	2026	2030
39	NDC120	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Nabavka i implementacija ERP sistema	1.915	800	3.610	2018	2027
40	IPR112	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Revitalizacija rasvjete i elektroinstalacija u trafostanicama	23	248	870	2023	2028
41	NDC133	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nadogradnja lokalnih SCADA i RTU sistema u trafostanicama	0	46	350	2025	2026
42	NDC134	projekat	nova investicija	Nabavka softvera za organizaciju i administriranje balansnog tržišta i balansiranje EES-a	0	150	155	2025	2026
43	NDC135	projekat	nova investicija	Unaprjeđenje sajber bezbjednosti	0	93	222	2025	2026
44	NDC137	projekat	nova investicija	Upgrade GE SCADA i EMS sistema u NDC i RDC	0	1.960	4.800	2025	2027
45	NDC138	projekat	nova investicija	Opremanje novog RDC-a u okviru TS 220/110/35 kV Podgorica 1	0	400	400	2026	2026
46	IPD029	program	investicija na koju je data saglasnost	Izrada tehničke dokumentacije	151	80	493	2022	2026
47	NDC136	projekat	nova investicija	Obnova IT infrastrukture	0	350	1.000	2025	2027
48	IPD031	program	nova investicija	Implementacija sistema za asset management	0	1.500	4.000	2026	2032
49	IPR100	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Digitalizacija sistema zaštite i upravljanja dalekovodnog polja	9	32	300	2024	2026

				u TS Danilovgrad zasnovana na process bus tehnologiji					
50	IPD026	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Ugradnja senzora za kontrolu temperature užeta	0	415	415	2024	2026
51	NDC113	program	investicija na koju je data saglasnost	Obnavljanje računara i računarske opreme	378	76	656	2018	2028
52	IPD006	program	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Ostala investiciona ulaganja	139	285	628	2018	2029
53	IPR114	projekat	nova investicija	Ugradnja solarnih panela u trafostanicama	35	50	506	2023	2027
Nepredviđene okolnosti					256	1.900	3.656		
UKUPNO					32.298	50.243	356.245		

2. Ne daje se saglasnost na plan iz tačke 1 ovog dispozitiva, u dijelu koji se odnosi na investicije prikazane u Tabeli 2, ukupne vrijednosti od 690.000,00 € za 2026. godinu.

Tabela 2. Investicije na koje se ne daje saglasnost

r.b	IB	PROGRAM/ PROJEKAT	NOVA INVESTICIJA / INVESTICIJA NA KOJU JE DATA SAGLASNOST / INVESTICIJA NA KOJU JE DATA SAGLASNOST A KOJOJ JE PROMIJENJE	NAZIV INVESTICIJE	REALIZOV ANO DO KRAJA 2024. GODINE [k€]	PLAN ZA 2026. GODINU [k€]	UKUPN A VRIJED NOST INVESTI CIJE [k€]	GODIN A POČETK A REALIZ ACIJE	GODIN A KRAJA REALIZ ACIJE

			N TEHNIČKI OBUH VAT						
1	IPI061	projekat	nova investicija	Izgradnja 400 kV DV Brezna-Pivska planina -Sarajevo sa TS 400/220 kV Pivska planina	0	50	70.065	2025	2032
2	IPD024	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Motorna vozila	798	540	1.850	2022	2027
3	IPI064	projekat	nova investicija	Izgradnja nove zgrade NDC-a i Data centra CGES-a	0	100	10.000	2025	2032
UKUPNO					798	690	81.915		

3. Djelimično se usvaja Zahtjev „Crnogorskog elektroprenosnog sistema“ AD Podgorica, broj 300-RAE/25-1834/1 od 26.05.2025. godine, pa se daje saglasnost na „Program otkupa infrastrukture Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD za 2026. godinu“, koji je sastavni dio plana iz tačke 1 ovog dispozitiva, u dijelu koji se odnosi na infrastrukturu IPI059 -TS 110/33 kV Krnovo - sabirnice i 2 dalekovodna polja i priključni DV Krnovo – Gvozd – Nikšić, ukupne vrijednosti 750.000,00 € za 2026. godinu.
4. Ne daje se saglasnost na „Program otkupa infrastrukture Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD za 2026. godinu“, koji je sastavni dio plana iz tačke 1 ovog dispozitiva, u dijelu koji se odnosi na otkup infrastrukture IPI069 - Dalekovod 110 kV Mrke izgrađen zbog potrebe izgradnje autoputa – prioritetna dionica Smokovac – Mateševo, vrijednosti 510.000,00 €.

O b r a z l o ž e n j e

Članom 36 stav 1 tačka 2 Zakona o energetici („Službeni list CG“, broj 28/25) (u daljem tekstu: Zakon), propisano je da Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) daje saglasnost na investicioni plan iz člana 87 stav 1 tačka 30 ovog

zakona, kojim je propisano da je operator prenosnog sistema električne energije, prema potrebama korisnika sistema u skladu sa prostorno-planskim dokumentima dužan da utvrdi investicioni plan za period koji odgovara dužini regulatornog perioda i dostavi ga Agenciji na davanje saglasnosti zajedno sa planom iz tačke 29 ovog stava, koji sadrži: investicije za koje je već donijeta odluka i nove investicije koje su planirane za svaku godinu regulatornog perioda pojedinačno;

Prelaznim odredbama Zakona, u članu 250 stav 9, propisano je da je operator prenosnog sistema električne energije dužan da najkasnije do 1. juna 2025. godine dostavi Agenciji ažurirani plan razvoja prenosnog sistema električne energije i investicioni plan za 2026. godinu u skladu sa pravilima kojima se uređuje izrada i praćenje realizacije desetogodišnjih planova razvoja prenosnog sistema električne energije.

Članom 10 stav 1 Pravila za izradu i praćenje realizacije planova razvoja i investicionih planova prenosnog sistema električne energije („Službeni list CG“, broj 35/25) (u daljem tekstu: Pravila) propisano je da investicioni plan naročito sadrži: pravni okvir za donošenje investicionog plana; kategorije neophodnih investicija u planskom periodu; tehno-ekonomske analize za investicije na koje: nije data saglasnost Agencije u prethodnim postupcima davanja saglasnosti na investicione planove, i je data saglasnost Agencije u prethodnim postupcima davanja saglasnosti na investicione planove, a kojima je promijenjen tehnički obuhvat; i plan investiranja. Stavom 3 ovog člana je propisano da redosljed investicija u investicionom planu određuje operator vodeći računa o prioritetu. Saglasno stavu 4 ovog člana Pravila investicioni plan može da sadrži planirana sredstva, namijenjena za realizaciju investicija koje nije moguće predvidjeti u momentu izrade plana, za čiju realizaciju se može javiti potreba tokom planskog perioda usljed nepredviđenih okolnosti (havarija i dr.), pri čemu je stavom 5 propisano da se sredstva iz stava 4 ovog člana (contingency plan) mogu planirati u iznosu koji, kumulativno u planskom periodu, ne može biti veći od procijenjene vrijednosti nabavke transformatora 400/220 kV (snage 400 MVA), u godini podnošenja zahtjeva za davanje saglasnosti na investicioni plan, s tim da je stavom 7 propisano da se iznos ovih sredstava ne uključuje se u regulatornu osnovu sredstava do stavljanja osnovnih sredstava u funkciju. Takođe, saglasno st. 6 i 8 ovog člana Pravila operator je dužan da dostavi obrazloženje predloženog iznosa sredstava iz stava 5 ovog člana i podatke o investicijama koje su realizovane usljed nepredviđenih okolnosti u tri godine koje prethode godini podnošenja

zahtjeva za davanje saglasnosti na investicioni plan, kao i amortizacioni plan za osnovna sredstva koja će biti izgrađena i program otkupa infrastrukture.

Članom 17 stav 1 Pravila je propisano da je operator dužan da najkasnije do 1. juna 2025. godine dostavi Agenciji na davanje saglasnosti investicioni plan za 2026. godinu, na koji se, saglasno stavu 2 ovog člana, shodno primjenjuju odredbe čl. 2 i 3, člana 7 st. 1, 2, 3 i 5 i člana 10 Pravila. Na osnovu stava 3 ovog člana Pravila operator je dužan da investicioni plan za 2026. godinu sačini u skladu sa Prilogom 5 Pravila, dok se, u skladu sa stavom 4 ovog člana, sredstva iz člana 10 stav 4 Pravila (contingency plan) mogu planirati za 2026. godinu u iznosu koji ne može biti veći od trećine procijenjene vrijednosti nabavke transformatora 400/220 kV (snage 400 MVA) u 2025. godini. Nadalje, stavom 5 ovog člana Pravila je propisano da Agencija daje saglasnost na plan iz stava 1 ovog člana ako:

- 1) je usklađen sa ažuriranim planom razvoja iz člana 16 stav 1 Pravila;
- 2) su ispunjeni kriterijumi iz člana 7 Pravila;
- 3) ispunjava uslov iz stava 4 ovog člana; i
- 4) je sačinjen u skladu sa Prilogom 5 Pravila.

S tim u vezi, članom 3 tačka 4 Pravila je propisano da metodološki pristup planiranja prenosnog sistema podrazumijeva primjenu tehničkih i ekonomskih kriterijuma za odabir investicija. Članom 7 stav 1 Pravila je propisano da tehnički kriterijumi iz člana 3 tačka 4 Pravila obuhvataju zahtjeve i ograničenja koji proizilaze iz pravila koja uređuju rad prenosnog sistema i odnose se na rad sistema u normalnim, kao i otežanim pogonskim uslovima, dok je stavom 2 člana 7 Pravila propisano da su ekonomski kriterijumi iz člana 3 tačka 4 Pravila:

- 1) kriterijum minimalnih troškova za postizanje ciljeva plana razvoja i
- 2) kriterijum uticaja na ukupne troškove poslovanja.

Nadalje, članom 7 stav 3 Pravila je propisano da se ekonomski kriterijumi primjenjuju prilikom izbora optimalnog rješenja koje je predloženo kao investicija, na način da se između mogućih tehničkih rješenja (varijantna rješenja) koja ispunjavaju ciljeve plana razvoja, zahtjeve i ograničenja izabere rješenje koje:

- 1) za postizanje ciljeva plana razvoja prouzrokuje minimalne troškove investicije; i

- 2) omogućava umanjivanje ukupnih troškova poslovanja operatora ili, ako to nije moguće, prouzrokuje najmanje uvećanje ovih troškova.

U skladu sa navedenim, „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica (u daljem tekstu: CGES) je Agenciji, uz dopis, broj 300-RAE/25-1834/1 od 26.05.2025. godine, u Agenciji zaveden pod brojem 25/2031-1 od 27.05.2025. godine, dostavio, radi davanja saglasnosti, Investicioni plan „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica za 2026. godinu, broj 7012/5-D/25-1678/2 od 08.05.2025. godine. Uz predmetni dopis CGES je takođe dostavio Odluku Odbora direktora CGES, broj 1-1-D/25-1817/5 od 01.04.2025. godine, o utvrđivanju Predloga investicionog plana „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica za 2026. godinu i Amortizacioni plan, kao prilog investicionog plana.

U postupku pregleda i analize dostavljene dokumentacije, Agencija je CGES dostavila dopis, broj 25/2031-2 od 30.9.2025. godine, u kojem su date primjedbe i zatražena pojašnjenja, neophodna u postupku davanja saglasnosti na investicioni plan za 2026. godinu, nakon čega je CGES uz akt, broj 7011-D/25-3337/2 od 20.10.2025. godine, koji je u Agenciji zaveden pod brojem 25/2031-3 od 21.10.2025. godine, dostavio odgovore po primjedbama Agencije i tražena pojašnjenja, kao i inovirani Investicioni plan „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica za 2026. godinu, broj 7011/5-D/25-3337/4 od 20.10.2025. godine.

Takođe, postupajući po zahtjevu Agencije, broj 25/2031-4 od 25.11.2025. godine, CGES je dostavio akt, broj 7011-D/25-3337/6 od 27.11.2025. godine, koji je u Agenciji zaveden pod brojem 25/2031-5 od 27.11.2025. godine, u kojem su navedena dodatna pojašnjenja investicionog plana za 2026. godinu.

Agencija je, na osnovu člana 111 Zakona o upravnom postupku („Službeni list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), CGES-u dostavila Obavještenje o rezultatima ispitnog postupka, broj 25/2031-8 od 8.12.2025. godine, uz ostavljanje roka od osam dana za izjašnjenje i upozorenje da će u slučaju nedostavljanja izjašnjenja Agencija donijeti odluku. Predmetnim obavještenjem je takođe, između ostalog, navedeno da je neophodno dostaviti: ažurirani investicioni sa ugrađenim izmjenama koje su dostavljene uz akte CGES, broj 7011-D/25-3337/2 od 20.10.2025. godine i broj 7011-D/25-3337/6 od 27.11.2025. godine, kao i izmjenama nastalim usljed eventualnog postupanja po predmetnom obavještenju; i novu odluku Odbora direktora CGES-a o utvrđivanju investicionog plana za 2026. godinu.

Postupajući po Obavještenju o rezultatima ispitnog postupka, broj 25/2031-8 od 8.12.2025. godine, CGES je dostavio Izjašnjenje o rezultatima ispitnog postupka, broj 7011-D/25-3337/7 od 16.12.2025. godine (u daljem tekstu: Izjašnjenje), u Agenciji zavedeno pod brojem 25/2031-9 od 16.12.2025. godine, uz koje je takođe dostavio: Prilog 1 - Pregled vozila predviđenih za nabavku iz dodatno traženih sredstva uz osnovne tehničke podatke vozila koja se mijenjaju, odnosno razloge za nabavku novih vozila; Investicioni plan „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica za 2026. godinu, broj 7011-D/25-3919/2 od 08.12.2025. godine (u daljem tekstu: Investicioni plan); i Amortizacioni plan. Dodatno, CGES je uz dopis, broj 7011-D/25-3337/9 od 22.12.2025. godine, koji je u Agenciji zaveden pod brojem 25/2031-10 od 22.12.2025. godine, dostavio Odluku Odbora direktora „Crnogorskog elektroprenosnog sistema“ AD Podgorica, broj 1-1-D/25-4017/9 od 16.12.2025. godine, o utvrđivanju Investicionog plana „Crnogorskog elektroprenosnog sistema“ AD Podgorica za 2026. godinu.

U skladu sa prethodno navedenim, u postupku je utvrđeno sljedeće:

A. Investicioni plan za 2026. godinu

Uvidom u Investicioni plan, utvrđeno je da isti sadrži sljedeća poglavlja: Pravni okvir za donošenje investicionog plana; Kategorije neophodnih investicija u 2026.godini; Tehno-ekonomske analize; Plan investiranja; i kao dodatak: Amortizacioni plan za sredstva koja će biti izgrađena i Program otkupa infrastrukture za 2026. godinu.

Investicioni plan sadrži 56 investicija, od čega:

- 39 investicija koje su prethodno odobrene od strane Agencije, a kojima je promijenjen budžet (29), odnosno kojima je promijenjen tehnički obuhvat (10). Ukupna vrijednost ovih investicija za predmetni planski period iznosi 37.365.000 €,
- 17 „novih investicija“, tj. investicija koje se prvi put kandiduju i investicija za koje u prethodnom periodu nije dobijena saglasnost Agencije, ukupne vrijednosti za predmetni planski period od 11.668.000 €,
- planirana sredstva iz člana 17 stav 4 Pravila, namijenjena za realizaciju investicija koje nije moguće predvidjeti u momentu izrade plana, a za čiju realizaciju se može pojaviti potreba tokom planskog perioda usljed nepredviđenih okolnosti (contingency plan), ukupne vrijednosti za predmetni planski period od 1.900.000 €,

Od 56 investicija predloženih od strane CGES-a, 44 je klasifikovano kao projekat, 12 kao program, dok se jedna odnosi na contingency plan.

Investicije sadržane u Investicionom planu pripadaju sljedećim kategorijama ulaganja u prenosni sistem: elektroprenosna infrastruktura, telekomunikaciona infrastruktura, upravljačka infrastruktura, pametne mreže i ostalo.

I Investicije koje ispunjavaju uslove za davanje saglasnosti Agencije

Za investicije iz Investicionog plana prikazane u Tabeli 1, ukupne vrijednosti 50.243.000,00 € za 2026. godinu, utvrđeno je da ispunjavaju uslove za davanje saglasnosti Agencije iz člana 17 stav 5 Pravila.

Tabela 1. Investicije na koje se daje saglasnost

r.b	IB	PROGRAM/ PROJEKAT	NOVA INVESTICIJA / INVESTICIJA NA KOJU JE DATA SAGLASNOST / INVESTICIJA NA KOJU JE DATA SAGLASNOST A KOJOJ JE PROMIJENJE N TEHNIČKI OBUHVAT	NAZIV INVESTICIJE	REALIZOV ANO DO KRAJA 2024. GODINE [k€]	PLAN ZA 2026. GODINU [k€]	UKUPN A VRIJED NOST INVESTI CIJE [k€]	GODIN A POČETK A REALIZ ACIJE	GODIN A KRAJA REALIZ ACIJE
1	IPI009	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja 400 kV DV Pljevlja2-B.Bašta-Višegrad	629	3.000	13.198	2012	2028
2	IPI058	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Ugradnja varijabilnog šant reaktora 250 MVA u TS Lastva	8.969	4.914	15.094	2020	2026
3	IPI019	program	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja TS 400/110/35 kV Brezna - II faza	6.098	6.247	41.010	2016	2028
4	IPI017	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja 110 kV DV Lastva - Kotor	647	424	2.600	2013	2028
5	IPR009	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Rekonstrukcija DV 110 kV Budva - Lastva	247	100	1.815	2013	2027
6	IPR010	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Rekonstrukcija 110 kV DV Lastva – Tivat - II faza	158	15	2.426	2013	2027

7	IPI062	projekat	nova investicija	Izgradnja 110 kV veze Ulcinj-Velika Plaža-Velipoje sa TS 110/35 kV Velika Plaža	0	1.000	35.000	2025	2030
8	IPR115	projekat	nova investicija	Rekonstrukcija i proširenje postrojenja 220/110 kV TS Perućica	0	150	25.230	2025	2030
9	IPR072	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Rekonstrukcija DV 110 kV Nikšić-Bileća	77	592	11.650	2020	2031
10	IPI015	program	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja 110 kV DV Virpazar- Ulcinj	89	50	6.235	2018	2032
11	IPR109	projekat	nova investicija	Rekonstrukcija dalekovoda DV 110 kV Podgorica - EVP Trebješica - Andrijevića	132	50	15.500	2024	2031
12	IPR110	projekat	nova investicija	Povećanje propusne moći DV 220 kV Trebinje (BiH) - Perućica - Podgorica - Koplik (AL)	5	2.800	15.000	2024	2027
13	IPI030	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja TS 110/35 kV Luštica sa priključkom na 110 kV mrežu	6.398	6.462	30.000	2015	2030
14	IPI060	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja TS 110/10 kV Bečići	40	740	11.000	2023	2030
15	IPI055	program	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja TS 110/10 kV Podgorica 7 i njeno povezivanje na 110 kV mrežu	457	1.000	10.000	2021	2028
16	IPI056	program	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja TS 110/35 kV Buljarica i njeno povezivanje na 110 kV mrežu	55	1.231	7.000	2021	2030
17	IPI070	projekat	nova investicija	Izgradnja TS 110/x kV Podgorica 9 sa priključenjem na 110 kV mrežu	0	500	12.000	2025	2030
18	IPR089	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Rekonstrukcija DV 110 kV Podgorica-	1.981	202	3.000	2020	2026

				Danilovgrad- Perućica					
19	IP1016	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izgradnja 110 kV DV Vilusi - Herceg Novi	235	1.000	18.600	2013	2031
20	IPR077	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nova rekonstrukcija DV 110 kV Bar - Budva	321	770	1.413	2017	2026
21	IPR101	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nabavka autotransformatora 220/110 kV, 150 MVA u TS Podgorica 1	436	1.099	2.200	2023	2026
22	IPR102	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nabavka autotransformatora 220/110 kV, 150 MVA u TS Mojkovac	439	1.095	2.200	2023	2026
23	IPR116	projekat	nova investicija	Nabavka energetskih transformatora	0	1.500	25.700	2025	2030
24	IPR118	projekat	nova investicija	Revitalizacija 110 kV dalekovoda	0	100	2.570	2025	2030
25	IPR097	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nabavka mjernih transformatora III faza	218	775	1.900	2023	2027
26	IPR105	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Zamjena pogona rastavljača u TS Podgorica 1	309	20	700	2023	2027
27	IPD008	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Izrada Glavnog projekta o označavanju dalekovoda i označavanje dalekovoda	261	60	3.275	2018	2030
28	NDC129	program	investicija na koju je data saglasnost	Sistem za integralno planiranje rada i procjenu pouzdanosti EES-a	0	110	450	2023	2027
29	IPR107	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nabavka, projektovanje i ugradnja VN opreme	259	620	2.000	2024	2028
30	IPR117	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nabavka havarijskih stubova	0	560	700	2025	2026
31	IPR119	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je	Projektovanje i zamjena 110 kV stubova	0	400	2.500	2025	2030

			promijenjen tehnički obuhvat						
32	NDC132	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Zamjena opreme za besprekidno napajanje	55	130	1.720	2023	2029
33	IPR111	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Rekonstrukcija sistema lokalnog upravljanja i sopstvene potrošnje u TS Podgorica 2, TS Pljevlja 2 i TS Ribarevine	24	220	700	2023	2027
34	IPD016	program	investicija na koju je data saglasnost	Video nadzor trafostanica i zaštita objekata CGES-a	156	1.055	1.670	2020	2026
35	NDC114 b	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Realizacija sistema za daljinski pristup procesnim mrežama i uključanje novih objekata u NDC SCADA sistem - II faza	67	136	521	2021	2026
36	NDC119 b	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Proširenje i unapredjenje sistema daljinskog očitavanja brojila(AMR) - II faza	370	901	1.607	2021	2027
37	IPR104	program	investicija na koju je data saglasnost	Građevinski radovi na objektima CGES-a	260	915	4.000	2023	2031
38	IPR130	program	nova investicija	Infrastrukturna unaprjeđenja energetskih objekata	0	915	2.000	2026	2030
39	NDC120	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Nabavka i implementacija ERP sistema	1.915	800	3.610	2018	2027
40	IPR112	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a	Revitalizacija rasvjete i	23	248	870	2023	2028

			kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	elektroinstalacija u trafostanicama					
41	NDC133	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Nadogradnja lokalnih SCADA i RTU sistema u trafostanicama	0	46	350	2025	2026
42	NDC134	projekat	nova investicija	Nabavka softvera za organizaciju i administriranje balansnog tržišta i balansiranje EES-a	0	150	155	2025	2026
43	NDC135	projekat	nova investicija	Unapređenje sajber bezbjednosti	0	93	222	2025	2026
44	NDC137	projekat	nova investicija	Upgrade GE SCADA i EMS sistema u NDC i RDC	0	1.960	4.800	2025	2027
45	NDC138	projekat	nova investicija	Opremanje novog RDC-a u okviru TS 220/110/35 kV Podgorica 1	0	400	400	2026	2026
46	IPD029	program	investicija na koju je data saglasnost	Izrada tehničke dokumentacije	151	80	493	2022	2026
47	NDC136	projekat	nova investicija	Obnova IT infrastrukture	0	350	1.000	2025	2027
48	IPD031	program	nova investicija	Implementacija sistema za asset menagement	0	1.500	4.000	2026	2032
49	IPR100	projekat	investicija na koju je data saglasnost	Digitalizacija sistema zaštite i upravljanja dalekovodnog polja u TS Danilovgrad zasnovana na process bus tehnologiji	9	32	300	2024	2026
50	IPD026	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Ugradnja senzora za kontrolu temperature užeta	0	415	415	2024	2026
51	NDC113	program	investicija na koju je data saglasnost	Obnavljanje računara i računarske opreme	378	76	656	2018	2028
52	IPD006	program	investicija na koju je data saglasnost, a	Ostala investiciona ulaganja	139	285	628	2018	2029

			kojoj je promijenjen tehnički obuhvat						
53	IPR114	projekat	nova investicija	Ugradnja solarnih panela u trafostanicama	35	50	506	2023	2027
Nepredviđene okolnosti					256	1.900	3.656		
UKUPNO					32.298	50.243	356.245		

Na osnovu analize gore navedenih investicija, primjenom citiranih odredbi Zakona i Pravila, odlučeno je kao u tački 1 dispozitiva ove odluke.

II Investicije koje ne ispunjavaju uslove za davanje saglasnosti Agencije

Za investicije iz Investicionog plana prikazane u Tabeli 2, ukupne vrijednosti 690.000,00 € za 2026. godinu, utvrđeno je da ne ispunjavaju uslove za davanje saglasnosti Agencije iz člana 17 stav 5 Pravila.

Tabela 2. Investicije na koje se ne daje saglasnost

r.b	IB	PROGRAM/ PROJEKAT	NOVA INVESTICIJA / INVESTICIJA NA KOJU JE DATA SAGLASNOST / INVESTICIJA NA KOJU JE DATA SAGLASNOST A KOJOJ JE PROMIJENJE N TEHNIČKI OBUHVAAT	NAZIV INVESTICIJE	REALIZOV ANO DO KRAJA 2024. GODINE [k€]	PLAN ZA 2026. GODINU [k€]	UKUPN A VRIJED NOST INVESTI CIJE [k€]	GODIN A POČETK A REALIZ ACIJE	GODIN A KRAJA REALIZ ACIJE
1	IPI061	projekat	nova investicija	Izgradnja 400 kV DV Brezna-Pivska planina -Sarajevo sa TS 400/220 kV Pivska planina	0	50	70.065	2025	2032

2	IPD024	projekat	investicija na koju je data saglasnost, a kojoj je promijenjen tehnički obuhvat	Motorna vozila	798	540	1.850	2022	2027
3	IPI064	projekat	nova investicija	Izgradnja nove zgrade NDC-a i Data centra CGES-a	0	100	10.000	2025	2032
UKUPNO					798	690	81.915		

Za investiciju iz tačke 1 iz Tabele 2 - **IPI061** - *Izgradnja 400 kV DV Brezna- Pivska planina - Sarajevo sa TS 400/220 kV Pivska planina*, u postupku je utvrđeno da ova investicija ne ispunjava uslov za davanje saglasnosti na Investicioni plan iz člana 17 stav 5 tačka 1 Pravila, s obzirom da je tačkom 2 dispozitiva Odluke Agencije, broj 25/2031-12 od 26.12.2025. godine, odbijeno davanje saglasnosti na „Ažurirani plan razvoja prenosnog sistema električne energije za period 2023-2032. godine“, broj 7011-D/25-3919/1 od 08.12.2025. godine, u dijelu koji se odnosi na predmetnu investiciju.

Za investiciju iz tačke 2 iz Tabele 2 - **IPD024** - *Motorna vozila*, Agencija je u Obavještenju o rezultatima ispitnog postupka, broj 25/2031-8 od 08.12.2025. godine, utvrdila da se nijesu stekli uslovi za davanje saglasnosti, budući da dostavljena dokumentacija ne dokazuje neophodnost realizovanja ove investicije za postizanje ciljeva plana razvoja, na način da prouzrokuje minimalne troškove investicije i omogućava umanjivanje ukupnih troškova poslovanja operatora ili, ako to nije moguće, prouzrokuje najmanje uvećanje ovih troškova. Naime, s obzirom da je u prethodnim postupcima davanja saglasnosti na investicione planove CGES-u odobreno više investicija koje se odnose na nabavku motornih vozila, teretnih vozila i auto dizalica, ocijenjeno je da nabavka dodatnih vozila, u pogledu njihovog broja, procijenjenih vrijednosti, karakteristika i predložene namjene, nije dokazana od strane CGES kao neophodna za obavljanje regulisane djelatnosti, čime ova investicija ne ispunjava uslove za davanje saglasnosti iz člana 17 stav 5 tačka 2 Pravila, u pogledu ispunjavanja ekonomskih kriterijuma za odabir investicije iz člana 7 stav 2 Pravila.

U odnosu na predmetnu investiciju CGES u Izjašnjenju, između ostalog, predlaže „ponovnu reviziju“ Obavještenja o rezultatima ispitnog postupka, broj 25/2031-8 od 8.12.2025. godine, iz razloga što je značajan dio vozila obuhvaćenih predmetnim projektom planiran za zamjenu zbog

visoke starosti i velike pređene kilometraže, što za posljedicu ima učestale kvarove, povećanje troškove održavanja, smanjenu pouzdanost i otežano izvršavanje terenskih aktivnosti, pored čega je, prema navodima CGES, dio postojećih vozila tehnički i funkcionalno neadekvatan za savremene potrebe rada, naročito u uslovima intenzivnog terenskog angažovanja i otežanog pristupa pojedinim objektima, dok je, kako to CGES tvrdi, istovremeno u više organizacionih cjelina došlo do povećanja obima posla, reorganizacije rada, kao i proširenja nadležnosti i broja objekata koji se pokrivaju sa postojećim brojem izvršilaca. Nadalje, CGES navodi da traženo uvećanje budžeta u okviru ovog projekta odnosi kako na zamjenu dotrajalih i nepuzdanih vozila, tako i na ograničen broj dodatnih nabavki koje su direktno uslovljene povećanim operativnih zahtjevima, koji ne predstavljaju neopravdano proširenje voznog parka, pri čemu ističu da su predloženi iznosi bazirani na realnim tržišnim cijenama dobijenim kroz sprovedene i planirane tenderske postupke, te predstavljaju minimalan nivo ulaganja neophodan za nesmetano i bezbjedno funkcionisanje. Kao prilog predmetnom Izjašnjenju CGES je dostavio dokument „*Pregled vozila predviđenih za nabavku iz dodatno traženih sredstva uz osnovne tehničke podatke vozila koja se mijenjaju, odnosno razloge za nabavku novih vozila*“.

Agencija nalazi da predmetni navodi iz Izjašnjenja nijesu od uticaja na drugačije rješavanje ove upravne stvari, budući da dostavljena dokumentacije ne dokazuje ispunjenost ekonomskih kriterijumima za odabir investicije iz člana 7 stav 2 Pravila, što je uslov za davanje saglasnosti Agencije u skladu sa članom 17 stav 2 tačka 2 Pravila.

Za investiciju iz tačke 3 iz Tabele 2 - **IPI064 - Izgradnja nove zgrade NDC-a i Data centra CGES-a**, u postupku je utvrđeno da ova investicija ne ispunjava uslove za davanje saglasnosti propisane članom 17 stav 5 tačka 2 Pravila, u pogledu ispunjenosti ekonomskih kriterijuma za odabir investicija iz člana 7 st. 2 i 3 Pravila, s obzirom da CGES u ovom postupku nije dokazao da predložena investicija ispunjava uslove za postizanje ciljeva plana razvoja, na način da prouzrokuje minimalne troškove investicije i omogućava umanjivanje ukupnih troškova poslovanja operatora ili, ako to nije moguće, prouzrokuje najmanje uvećanje ovih troškova.

Navodi CGES iz priloga akta, broj 7011-D/25-3337/2 od 20.10.2025. godine, u kojem se vrši citiranje djelova obrazloženja Odluke Agencije, broj 24/2811-10 od 27.12.2024. godine, kojom je odbijeno davanje saglasnosti na „Ažurirani investicioni plan CGES-a za period 2023-2025. godina“, broj 700/D-24-3266/1 od 09.12.2024. godine, u dijelu investicije IPI064 „Izgradnja novog poslovnog kompleksa CGES-a“, uključujući i tvrdnju CGES da je „ (...) CGES korigovao tehnički obuhvat/rješenje predmetne investicije na način da se predloži samo „nesporni“ dio odnosno izgradnja novog dispečerskog i DATA centra (...)“, su bez osnova za davanje saglasnosti Agencije na predloženu investiciju **IPI064 - Izgradnja nove zgrade NDC-a i Data centra CGES-a**,

budući da je Agencija u obrazloženju Odluke, broj 24/2811-10 od 27.12.2024. godine, zatražila da CGES predvidi kao posebnu investiciju „sve ono što je neophodno uložiti kako bi se standardi bezbjednosti i sigurnosti kritične infrastrukture i objekata zadovoljili“, iz čega se ne može zaključiti da je Agencija „a priori“ dala saglasnost na predloženu investiciju **IPI064 - Izgradnja nove zgrade NDC-a i Data centra CGES-a**, već da je od CGES zatražila da predvidi mjere kako bi se standardi bezbjednosti i sigurnosti kritične infrastrukture zadovoljili u postojećim objektima.

CGES u dostavljenoj tehno-ekonomskoj analizi ove investicije navodi da „kritičnu infrastrukturu štiti na način kako propisuju navedena akta (...)“ (Zakon o informacionoj bezbjednosti („Službeni list CG“, broj 113/24), koji je usklađen sa Direktivom (EU) 2022/2555 (Direktiva NIS2), i ugovor „Opde Atom Agreement For The Minimum Viable Solution“), iz čega se može zaključiti da CGES ispunjava propisane standarde sigurnosti i bezbjednosti kritične infrastrukture, odnosno da su navodi iz tehno ekonomske analize kojom se opravdavaju razlozi ove investicije proizvoljni i kontradiktorni, bez uporišta u činjeničnom stanju, već isključivo u tvrdnjama CGES. U tom pogledu CGES ne nudi materijalne dokaze o ugroženosti kritične infrastrukture i nebezbjednosti poslovne zgrade NDC, kao što su izveštaji ovlašćenih nadležnih organa i organizacija o neusklađenosti sa primjenljivim propisima, standardima i zahtjevima zaštite sigurnosti i bezbjednosti i neophodnim mjerama za usklađivanje, elaborati o procjenama rizika od požara, fizičkog, tehničkog i drugog ugrožavanja, koji su utvrđeni u skladu sa važećim propisima i mjerama koje su utvrđene tim elaboratima, itd., a koje mjere CGES ne može da ispuni iz objektivnih razloga, koji bi u krajnjem iziskivali potrebu za izgradnju nove zgrade NDC i Data Centra.

Promjena naziva investicije **IPI064** iz „Izgradnja novog poslovnog kompleksa CGES-a“ iz „Ažuriranog investicionog plana CGES-a za period 2023-2025. godina“, za koju je već odbijeno davanje saglasnosti, u „Izgradnja nove zgrade NDC-a i Data centra CGES-a“ u Investicionom planu, ne predstavlja suštinsku promjenu predmetne investicije, a to je izgradnja poslovnog objekta CGES, koja investicija u svojim aspektima nije i ne mora biti usmjerena na zadovoljenje potreba korisnika i ostvarenje benefita za korisnike prenosnog sistema, čime ova investicija ne zadovoljava kriterijume iz člana 7 st. 2 i 3 Pravila. Prethodno navedeno se zaključuje i iz činjenice da je vrijednost investicije IPI064 - „Izgradnja nove zgrade NDC-a i Data centra CGES-a“ iz Investicionog plana od 10.000.000,00 €, identična vrijednosti prethodno predložene i odbijene investicije IPI064 - Izgradnja novog poslovnog kompleksa CGES-a iz „Ažuriranog investicionog plana CGES-a za period 2023-2025. godina“, iako je sada predložena manja površina poslovnog prostora od 4.000 m², u odnosu na prethodno predloženih 6.000m², i predviđeno da se radi na zemljištu koje je u vlasništvu CGES, za razliku od prethodnog predloga kupovine zemljišta.

U odnosu na postojeće stanje, odnosno na navode CGES iz akta, broj 7011-D/25-3337/2 od 20.10.2025. godine, o potrebi za većom površinom poslovnog prostora, sadašnji poslovni objekat CGES u kojem je smješten NDC-a ima površinu od 2300 m², u kojem je smješteno 58 zaposlenih u organizacionoj jedinici „Nacionalni dispečerski centar“, od ukupno sistematizovanih 59 radnih mjesta, i 27 zaposlenih u organizacionoj jedinici „Sektor za informaciono-komunikacione tehnologije“, od ukupno 30 sistematizovanih radnih mjesta. Iz navedenog proizlazi da CGES raspolaže sa poslovnim prostornom NDC bruto površine 2300 m², u kojem je smješteno ukupno 85 zaposlenih, od sistematizovanih 89 radnih mjesta, što predstavlja 27 m² poslovnog prostora po zaposlenom, dok bi u slučaju davanja saglasnosti na izgradnju nove zgrade NDC i Data Centra, površine cca 4.000 m², površina poslovnog prostora po zaposlenom iznosila 47 m². S tim u vezi, Pravilnikom o uslovima za izradu tehničke dokumentacije za zgrade u kojima se obavlja kancelarijsko poslovanje („Službeni list CG“, broj 89/23) između ostalog je propisano da: minimalna površina kancelarije za jedno radno mjesto iznosi 10 m²; minimalna površina kancelarije za dva radna mjesta iznosi 15 m²; minimalna površina kancelarije za tri radna mjesta iznosi 20 m²; minimalna površina kancelarije za četiri radna mjesta iznosi 25 m²; površina kancelarije otvorenog tipa iznosi 4,00 m² po radnom mjestu; površina sale za sastanke određuje se po principu 1,60 m² po osobi; površina konferencijske sale se određuje po principu 2,50 m² po osobi, itd; iz čega se može zaključiti da CGES raspolaže sa dovoljno poslovnog prostora za obavljanje zadataka NDC i Data centra.

Na osnovu analize gore navedenih investicija, primjenom citiranih odredbi Zakona i Pravila, odlučeno je kao u tački 2 dispozitiva ove odluke.

B. Program otkupa infrastrukture

Prema odredbi člana 174 stav 1 Zakona operator prenosnog ili distributivnog sistema električne energije i vlasnik infrastrukture koja služi za prenos ili distribuciju električne energije radi obezbjeđenja tehničko-tehnološkog jedinstva i sigurnosti funkcionisanja sistema, obezbjeđenja sigurnosti snabdijevanja, funkcionisanja tržišta i očuvanja prostora u skladu sa prostorno-planskim dokumentima, dužni su da međusobna prava i obaveze urede ugovorom o otkupu, pri čemu je stavom 2 ovog člana propisano da se smatra da infrastruktura iz stava 1 ovog člana služi za prenos, odnosno distribuciju električne energije ako infrastrukturu, osim vlasnika koriste druga pravna ili fizička lica odnosno, novi korisnici na osnovu ugovora iz člana 164 ovog zakona, ili ako bi bez te infrastrukture bilo narušeno funkcionisanje sistema. U skladu sa stavom 3 ovog člana

Zakona operator sistema dužan je da utvrđuje programe otkupa infrastrukture iz člana 164 ovog zakona i stava 2 ovog člana, po vrstama sredstava i lokacijama, za period koji odgovara dužini regulatornog perioda i dostavi ih Agenciji kao sastavni dio investicionog plana.

U skladu sa navedenim, CGES je uz Investicioni plan dostavio „Program otkupa infrastrukture Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD za 2026. godinu“ (u daljem tekstu: Program otkupa). U Programu otkupa je navedeno da on, u skladu sa Zakonom sadrži infrastrukturu koja će biti predmet otkupa od strane CGES, a bez koje bi bilo narušeno funkcionisanje sistema ili koju osim vlasnika koriste druga pravna ili fizička lica, odnosno novi korisnici na osnovu ugovora o izgradnji infrastrukture za priključenje i priključenju.

U pogledu otkupa infrastrukture, predmet davanja saglasnosti od strane Agencije u ovom postupku može biti otkup postojeće infrastrukture.

I Otkup na koji se daje saglasnost

Za infrastrukturu IPI059 -TS 110/33 kV Krnovo - sabirnice i 2 dalekovodna polja i priključni DV Krnovo – Gvozd – Nikšić, ukupne vrijednosti 750.000,00 € za 2026. godinu, u postupku je utvrđeno da ova infrastruktura ispunjava uslov za davanje saglasnosti za otkup, u skladu sa članom 176 st. 1 i 2 Zakona.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u tački 3 dispozitiva ove odluke.

II Otkup na koji se ne daje saglasnost

Za infrastrukturu pod brojem IPI069 – *Dalekovod 110 kV Mrke izgrađen zbog potrebe izgradnje autoputa – prioritetna dionica Smokovac - Mateševo*, u postupku je utvrđeno da ova infrastruktura ne ispunjava uslove za davanje saglasnosti za otkup.

Naime, nadležno Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine je u aktu, broj 07-337/25-188/224 od 10.11.2025. godine, <https://www.gov.me/dokumenta/1d384d56-11b3-4217-966c-526f80c1cb74>, dalo tumačenje odredaba Zakona o legalizaciji bespravnih objekata („Službeni list CG“, broj 91/25), u kojem se između ostalog navodi da: *„Nakon stupanja na snagu Zakona o legalizaciji bespravnih objekata nije dozvoljeno prometovanje nepokretnostima koje u listu nepokretnosti imaju upisane terete: nema konačni izvještaj o stručnom nadzoru, nema upotrebnu dozvolu, nema prijavu građenja, izgrađen bez građevinske dozvole ili prekoračenje građevinske dozvole, ali i terete koji posredno ukazuju da upotrebna dozvola nije izdata kao npr:*

za objekat izdata privremena dozvola, građenje na tuđem zemljištu, bez odobrenja za podjelu posebnih dijelova objekta, odstupanje od glavnog projekta i sl."

S tim u vezi, u postupku je utvrđeno da CGES nije naveo pravni osnov i proceduru stavljanja u upotrebu ove infrastrukture sa aspekta odredaba propisa kojim se uređuje izgradnja objekata, tj. nije dostavio dokaze o sprovedenom postupku stavljanja u upotrebu ove infrastrukture ili započetom postupku njene rekonstrukcije (upotrebna dozvola, urbanističko-tehnički uslovi), iz čega proizlazi da ova infrastruktura (objekat) ne može biti predmet prometovanja u skladu sa pomenutim tumačenjem Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u tački 4 dispozitiva ove odluke.

UPUTSTVO O PRAVNOJ ZAŠTITI:

Protiv ove odluke može se podnijeti tužba Upravnom sudu Crne Gore u roku od 20 dana od dana prijema.

Predsjednik Odbora

Dr. Veljko Vasiljević

igor malidzan

From: [REDACTED]
Sent: Thursday, June 4, 2026 2:27 PM
To: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Subject: RE: Final report on PECI 2026 + proposals for the draft preliminary PECI list

Dear Davor,

Thank you for distribution of three separate lists.

Let me inform you that REGAGEN's position is to support List 3 as the draft preliminary PECI list.

Best regards

[REDACTED]
REGAGEN

From: [REDACTED]
Sent: Friday, May 29, 2026 12:33 PM
To: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Subject: Final report on PECI 2026 + proposals for the draft preliminary PECI list

Dear PECI electricity group members,

Please find attached the draft final report by the consultants. It is structured in a way to shortly describe all steps during the selection process, but without going into details about the issues described in the previous reports. Instead, it focuses on the results of the market and network simulations, and CBAs for each pre-eligible project, including the sensitivities. I would like to invite you to review the draft report, and to send your comments until **4 June, noon (CET)**.

I am also attaching 3 possible lists of the draft preliminary PECI projects. A decision which list will be suggested at this stage, is on the representatives in this group coming from the ministries and the regulatory authorities. Detail rationale for proposing these draft 3 lists is explained in the draft report, and in line with the minutes of our meeting on 19 May 2026. I will here just summarise the main issues:

List 1 contains all 8 projects with positive CBA results according to the agreed methodology and input data as defined by the Contracting Parties and ENTSO-E, despite any uncertainties especially in the long-time frame (2050).

List 2 contains 5 projects which are robust enough against the initial assumptions for 2050, meaning that these projects have positive CBA results no matter of the sensitivities regarding the applied methodology and input data for 2050.

List 3 contains 4 projects which are robust enough against most uncertainties analysed by the consultants through the sensitivity analyses, and against unclear support from the relevant ministry and regulatory authority.

would like to invite you to send your opinion on which list do you support as the draft preliminary PECI list, also until 4 June, noon (CET).

If I receive no responses from the ministries and regulatory authorities, I will assume that **list 3** should be proposed as the draft preliminary PECI list. A rationale for proposing that list is to minimise a risk of proposing projects highly exposed to long-term uncertainties, and to have the PECI list which will not contain different projects jumping on and off the list every two years.

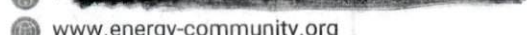
Anyway, after we receive an opinion from ECRB that will arrive by the end of August, we may discuss the possible lists once again on our meeting scheduled for 2 September, 10am (CET).

Looking forward to your replies, best regards.

Coordinator of the PECI electricity group: Davor Bajcs

Electricity Infrastructure Expert

www.energy-community.org

Am Hof 4, Level 5/6, 1010 Vienna, Austria

Please consider the environment before printing this e-mail

This e-mail and any files transmitted with it are confidential. If you have received this e-mail by mistake, please do not print, copy, retransmit, disseminate, or otherwise use the information contained herein. If you are not the intended recipient, please notify the sender immediately by e-mail. The sender will be responsible for any damages caused by the use of this e-mail. The sender will not be liable for any damages caused by the use of this e-mail.

Suggestion for the draft preliminary PEI list (2nd PEI selectin process, 2026)

LIST 3

- E01: Construction of the new interconnection, OHL 400 kV Gacko (BA) - Brezna (ME)
- E02: Trans Balkan Corridor: Double OHL 400 kV Bajina Basta (RS) – Visegrad (BA)/Pljevlja (MN) – BA and MN sections
- E04: Rehabilitation of existing 220 kV lines Trebinje (BA) – Perućica (ME) – Podgorica (ME) – Vau Dejës (AL)
- E15: 330 kV OHL Balti (MD) - Dnestrovsk HPP-2 (UA).